NINA STĂNCULESCU
Ionica
EDITURA TINERETULUI

NINA STĂNCULESCU
IONIC
ANINA STĂNCULESCU

IONICA

ilustraţii: *COCA* CREŢOIU ŞEINESCU
EDITURA TINERETULUI
196

2PARTEA I-A

1

Povestea asta cu Ionica s-a întîmplat de curând, pe o stradă mică şi cotită de la marginea Bucureştiului. O stradă plină de copaci, de ciini şi de copii. Îi zice strada Măcieşului.

Mai de mult, strada aceasta cu saloîmii înşiraţi pe marginea drumului, cunoslcuse numai mizerie şi necazuri; case dărăpănate, gropi şi bălării. Copiii fugeau pe uliţă să scape de urîtul din casă, răscoleau colbul drumului în picioarele goale şi se luau la trîntă pe maidane. Iar ca să înveţe carte trebuiau să pornească cu noaptea în cap, hăt departe, „în oraş”. N-aveau tramvai. Se duceau pe- jos, cale lungă, înfruntînd iarna nămeţii, ţinîndu-şi în bocceluţe caietele şi cerneala. Se întorceau seara, tot pe-

ntuneric, cu mîinile degerate, şi învăţau la lumina chioară a unior lămpi de gaz.

N-a mai rămas pe strada asta nici o dărăpănătură să amintească timpurile acelea. S-au ridicat ca din pămînt case noi, albe, lucind de curăţenie şi voiebună în dosul gardurilor acoperite de tuie de iasomie şi liliac. Nici maidanele n-au mai rămas, nici gropile, nici bălăriile. Deasupra drumului asfaltat, salcîmii îşi resfiră ramurile printre felinarele electrice, care luminează noaptea de parc-ar fi zi !

Ba, de curînd, la capătul străzii, aproape de linia nouă a tramvaiului, s-a clădit şi şcoala. O clădire înaltă, cu ferestre largi şi cu o curte mare. Aici vin să înveţe toţi copiii din împrejurimi, atît de mulţi copii, c-au trebuit să facă două rînduri de clase : A şi B.

S-auzi hărmălaie în recreaţii şi mai cu seamă la prînz şi seara cînd ies cu toţii pe poartă ! Dar nu de încăierări şi ceartă ca mai înainte pe maidane, ci de rîs şi joacă veselă şi goană în tropăituri mărunte, spre case...

Toate s-au schimbat pe străduţa asta de la marginea Bucu- reştiului ! Mai să n-o recunoşti acum!

Dar în dimineaţa aceea, de la începutul lui octombrie, cînd toamna îşi lepăda frunzele galbene peste asfaltul drumului, o fetiţă speriată, cu şorţ pînă-n pămînt, cu surtuc tărcat şi broboadă pe cap, se opri în faţa clădirii mari a şcolii, dă mînă cu o bătrînă cocîrjată şi alături cu un căţel cu picioare scurte, strîmbe şi cu urechi lungi şi pleoştite.

Fetiţa era Ionica. Şi căţelul era Tăbîrcă.

Se uitau amîndoi la tăblia roşie pe care scria cu litere mari, albe : Şcoala mixtă nr, 20.

Nici unul din ei nu ştia să citească.

Bătrîna îşi desfăcu uşor mîna din a Ionichii şi îi zise domol :

— Iaca, asta e şcoala ! Am ajuns U

Ionica o privi cu ochi mari, fără să răspundă.
Şi bătrîna urmă să spună, la fel de domol :
— Nu văd alţi copii! O fi tîrziu ! Or fi intrat înăuntru ? Şi o îndemnă : Intră şi tu ! Apoi chem! înidu-l pe căţel... Eu mă întorc cu Tăbîrcă acasă !
Ionica se uită la Tăbîrcă şi se plecă spre el :
— Ai auzit ? Te-ntorci acasă ! Cu bunica ! Eu merg la şcoală !
Tăbîrcă. începu să dea din sfîrtocul lui de coadă retezat. Nu înţelegea ? Sau se făcea că nu înţelege ?
— Haide, intră ! o îndemnă iar bunica. Lasă-ne pe noi ! Şi vezi, să fii cuminte şi cuviincioasă !
Dar Ionica parcă nu se îndura să intre pe poarta cea mare a şcolii. Aruncă o privire repezită spre bunică şi se plecă iar spre cîine :
— N-auzi, Tăbîrcă ? Acasă !
Tabîrcă dădea mereu din coadă, fără să se urnească. Ionica îşi întoarse capul, oftă, deschise poarta şi se repezi în şcoală.
Bătrîna şi Tăbîrcă rămaseră să se uite după ea, şi cînd n-o mai văzură porniră înapoi, domol, pe strada plină de frunze, proaspăt aşternute.

2

În clasa I-a B era mare linişte. Copiii cuminţi, înşiruiţi în bănci, se uitau ţintă la învăţătoare — o femeie înaltă şi tînără, căreia de obicei îi ziceau „tovarăşa Adina" — mai simplu, mai apropiat. Aceasta se plimba printre bănci şi întreba :
— Ia să-mi spună careva care este semnul adunării 1
Toate mîinile se ridicară din bănci :
— Spune tu, Reta !
O fetiţă mică se sculă repede în faţă şi zise :

— Semnul adunării este „şi cu”.
Şi tocmai atunci, uşa se deschise şi în clasă intră Ionica. Toate capetele se întoarseră numaidecît spre ea.
Ionica se opri lîngă uşă, rotindu-şi în toate părţile ochii speriaţi. Şi-i opri la învăţătoare, care stătea în mijlocul clasei, şi-i spuse încet:
— Sărut mîna !
Copiii izbucniră în rîs.
Tovarăşa Adina zîmtoi: ,

— -.Cine eşti tu, fetiţo ? şi porni printre bănci către ea.
Ionica se sprijini de zid uitîndu-se la copiii care rîdeau, apoi se întoarse dintr-o dată şi o zbughi înapoi pe uşa rămasă deschisă.
Copiii porniră să rîdă şi mai şi.
Tovarăşa Adina îi dojeni:
— De ce rîdeţi ? Cum se poate să vă purtaţi atît de urît cu o fetiţă care abia a intrat în clasă ?
Atunci din fundul clasei se ridică Tică, un băieţel slăbuţ şi neastîmpărat :
— Aţi văzut ce şorţ avea ? Nu se mai termina I
Guguţă, butoiaşul din faţă, chicoti :
— Avea şi basma !
Iar Tia, fetiţa negricioasă din banca a doua, strigă peste toţi, abia putînd să-şi ţină rîsul :
— A zis „sărut mîna”.
învăţătoarea se încruntă şi-şi ridică mîna, pentru a face linişte :
— Nimeni să nu mai rîdă !
Şi copiii amuţiră.
— Nu-i nimic de rîs ! Şi eu am purtat basma dînd m-au dus prima zi la şcoală. N-aveam şcoală în sat ! M-am dus departe, peste munţi... Şi tot aşa am zis şi eu învăţătorului : „Sărut mîna !” E mult de-atunci...
Copiii tăceau chitic. O priveau cu ochii lor neastîmpăraţi.
— Acum să staţi cuminţi pînă mă duc să o caut !
Copiii rămaseră nemişcaţi în bănci.
învăţătoarea o găsi pe Ionica ghemuită lîngă uşa clasei, cu nasul în pămînt. O luă de mînă şi o ridică de jos :
— Cum te cheamă ?

Ionica se uită la ea, fără să-i răspundă. învăţătoarea îi zîmbi :

Haide, nu-ţi fie teamă ! Nu-ţi fac nimic ! Spune,

cum te cheamă ?

Ionica spuse încet, lăslîndu-şi capul mai jos :
— Ionica !
— Nu cumva eşti Ionica Pătru ?
— Ba, murmură Ionica.
— Atunci înseamnă că eşti din clasa mea se bucură învăţătoarea. Hai înapoi ! De ce-ai venit aşa tîrziu la şcoală ? Credeam că te-ai retras !
— Am avut friguri...
— I-auzi ! se miră învăţătoarea, uitîndu-se mai cu deamă- nuntul la basmaua şi surtucul Ionichii. Vii de departe ?
— Ba, făcu Ionica, înfigîndu-şi iară ochii în pămînt.
— Bine, lasă ! zise învăţătoarea intrînd cu ea în clasă.
Copiii stăteau cuminţi, cu mîinile la spate. Nu mai rîdeau.
învăţătoarea se opri cu Ionica în mijlocul clasei şi spuse :
— E Ionica Pătru, colega voastră ! Primiţi--o printre voi cu drag şi arătaţi-i şi ei tot ce-aţi învăţat pîn-acuma ! Şi o aşează în prima bancă lîngă Marioara.

3

De obicei, în recreaţie, toţi copiii ies în curte. Ferestrele se deschid şi clasa se aerisește.
Dar în relcreaţia aceea, încă de pe coridor, toată clasa se strînse buluc în jurul Ionichii :
— De unde eşti? Cîţi ani ai? De ce ai venit aşa tîrziu ? Ionica nu scotea nici o vorbă. Marioara stătea lîngă ea, se
uita la toţi cu ochii ei neastâmpăraţi de veveriţă şi îi şoptea :
— Spune ceva, altfel iar au să rîdă ! Dar Ionica tăcea mereu.

Ia scoate limba, să
vedem ai limbă? strigă
Tică peste capetele
celorlalţi

— .Vezi ? îi şopti Marioara, grăbit. Ţi-am spus eu că au să rîdă ! Zi ceva !
Ionica ţinea ochii în pămînt. Se rezemase de zid. Parcă voia să treacă prin el.
— Dacă-i dau vreo două, să vezi cum ştie să vorbească ! dădu din cap Chiru, bătăuşul clasei.
— Ia lăsaţi-o în pace ! se răsti Marioara, căutînd să-i facă drum Ionichii printre ei şi să o scoată de acolo.
— E o sălbatică ! hotărî Ticu, pocnind din degete.
Guguţă se trase de un eîrlionţ şi pufăi pe nas, dispreţuitor :
— E o poastă !
Ionica începu să piîngă. Copiii îi întoarseră spatele şi se împrăştiară să se joace între ei, pe coridoare şi în curte. Ionica rămase numai cu Marioara. Copiii treceau pe lîngă ele în goană, zbierînd :
— La o parte, tu, aia, mormoloaca !
— Oe şezi aşa, ca un pietroi ?
Marioara se duse spre uşa care dădea în curte şi îi făcu semn să vină. Ionica se dezlipi de perete vrînd să se îndrepte într-acolo. Dar deodată simţi în spate o lovitură puternică. Se clătină şi se propti de perete. O auzi doar pe Marioara ţipînid :
— N-aveţi ochi ? Nu vă uitaţi pe unde mergeţi ? şi glasuri de băieţi acoperind-o :
—. Puştoaică obraznică ! Vezi de tine ! Ce te bagi ?
Marioara o întrebă :
— Te-ai lovit rău ?
Ionica se întoarse şi văzu înaintea ei doi băieţi dintr-a treia A : Radu şi Ducu. Strigau la Marioara :
— Nici să vă mişcaţi nu sînteţi în stare ! Nu mai putem alerga din cauza voastră !
Marioara se'încruntă, îşi ţuguie buzele şi le arătă pumnul :

încrezuţilor ! Credeţi că dacă sînteţi băieţi puteţi să-loviţi o fetiţă ?... Şi tot voi faceţi gură !Ionica plîngea cu sughiţuri. Băsmăluţa îi alunecase într-o parte şi o codiţă aproape i se desfăcuse.
Iară se strînseră o sumedenie de copii în jurul ei. Tică făcea cel mai mare tărăboi :
— Nu vorbeşte, nu se joacă... şi nu ne lasă nici pe noi să ne jucăm I
Marioara sări acum la el:
— Să-ţi fie ruşine ! Ţii cu ei, în loc să ne iei nouă apărarea !
Radu şi Ducu strigau :
— Ia uitaţi-vă ! Ce obrăznicătură-i mîţa asta !
Din „curte veni instructoarea de pionieri, cu o droaie de copii prinşi de mîinile şi de fusta ei.
— Ce-i aici ? întrebă ea.
Marioara îi sări înainte :
— Tovarăşe instructoare, ăştia mai mari nu se uită pe unde merg, ne lovesc, zbiară la noi !
— Minte, strigară cei „mari", de ce stau în calea noastră ?
— Aţi lovit o fetiţă mai mică decît voi ! le spuse instructoarea. Se poate una ca asta ?
Ionica nu zicea nimic. Se uita cu ochii ei mari, sughiţa înăbuşit şi lacrimile i se prelingeau de zor pe obraji.
Copiii începură să facă larmă. Se împărţiră în două tabere. Unii ţineau cu Radu şi Ducu, alţii cu Ionica.
Şi tocmai atunci sună clopoţelul de intrare în clasă.
Din cancelarie veni învăţătoarea Ionichii, tovarăşa Adina. Copiii se dădură la o parte, făcîndu-i loc.
— Cînd vă jucaţi, uitaţi-vă şi în jurul vostru, spuse instructoarea. Şi-ar fi mai bine şă nu mai alergaţi pe coridoare ! Aveţi curte destul de mare ! Apoi se întoarse spre învăţătoare : Au lovit-o pe fetiţa asta 1

Copiii făcură liniște dintr-o dată. O priveau pe învățătoare, așteptînd.Tovarășa Adina se apropie de Ionica, îi potrivi basmaua şi o luă de mină.

— Duceți-vă fiecare în clasele voastre ! le spuse ea.

Copiii se împrăștiară, șușotind.

Cu Ionica de mînă şi cu ceilalți dintr-a I-a B pe lîngă ea, învățătoarea intră în clasă.

4

Ionica se așează cuminte în bancă, lîngă Mafioara.

— Scoate-ți caietele să văd tema pe care v-am dat-o pentru acasă ! spuse învățătoarea.

Toți copiii scoaseră caietele.

Ionica se uită la caietul Marioarei : ce de semne ciudate, mai mici, mai mari, încovrigate, drepte, rotunde, cu picioare, cu urechi, așezate, aliniate frumos unele lîngă altele... așa se fac literele! Ea ştie! Apoi gîndi: „Eu n-am să pot niciodată !”

Nimic n-o speria însă atît, ca tabla mare, neagră, din față, plină cu linioare roșii...

îndrăzni să arunce o privire către învățătoare, care trecea printre bănci şi se uita la caiete.

Bunicul avea o carte de povești cu poze, unde era o zînă care zbura peste o cîmpie, într-o rochie lungă de văluri şi tot așa, cu un coc mare răsucit la spate.

Şi o cuprinse teama că învățătoarea asta era şi ea o zînă şi că avea să plece, şi avea să vină în locul ei alta unîtă şi rea !...

Dar gîndurile îi fură deodată întrerupte ! Uşa se dădu de perete cu zgomot şi în clasă se făcu o întreagă hărmălaie.

înghesuindu-se unele

în altele (dădeau din mîini către băieţi). Băieţii se înghionteau, se trăgeau unii pe alţii să iasă din bănci, începură să zvîrle cu creioane, gume, ghemotoace de hîrtie. Guguţă alunecă sub bancă şi se izbi cu penarul în cap. Penarul se deschise şi toate creioanele se împrăştiară pe jos. Printre picioarele lui zbughi un căţel cu două urechi pleoştite şi un sfîrtoc de icoadă retezat.
Ionica încremeni : era Tăbîrcă.
Privea năucit în toate părţile.
— Tă-bîrcă, strigă Ionica, şi căţelul se repezi drept la banca ei şi i se cuibări în braţe.
Copiii încetară să mai ţipe. Se uitau miraţi să vadă ce are să se mai întîmple. Pînă şi Guguţă rămase acolo, pe jos, printre creioanele colorate, cu ochii zgîiţi.
învăţătoarea veni la Ionica şi o întrebă :
— E al tău ?
— Da, răspunse simplu Ionica, ţinîndu-l strîns la piept pe Tăbîrcă !
Copiii începură să rîdă :
— Ce mai nume I Bă'bîrcă !
Ionica se întoarse spre ei încruntată :
— Nu Băbîrcă, Tăbîrcă !
învăţătoarea ridică o mînă, oprindu-i :
— Lăsaţi vorba! şi spre Ionica, blînd. Trebuie să-l scoţi afară !
Ionica se uită la ea nedumerită. Copiii îşi ţineau răsuflarea.
Ionica păru că mai aşteaptă ceva, apoi şopti cu sfială :
— Vă rog să-l lăsaţi ! Stă cuminte lîngă mine. Nu supără pe nimeni I
învăţătoarea se miră :
— Un cîine în clasă ?! Dar cine a mai auzit una ca asta ?
Copiii .începură să se agite :
— Lăsaţi-l ! Vă rugăm! îl ascundem! îl băgăm sub bancă !
Şi Ionica strigă acum peste toţi ceilalţi:

— Nu se mişcă de loc! Numai să vedeţi I E foarte cuminte !
Nimeni nu şi-ar fi închipuit că Ionica ştie să şi strige. Dar nu aveau vreme să se mire. Acum ţipau care mai de care :
— Lăsaţi-1! Vă rugăm! Sîntem cuminţi! Nici nu ne uităm la el! Putem să-l ţinem şi în ghiozdan !
învăţătoarea bătu cu rigla în catedră.
— Linişte ! Ce e scandalul ăsta ? Apoi spre Ionica : Trebuie să-l scoţi numaidecît afară, pe stradă şi să nu mai aud de el 1
Copiii tăcură chitic, ca prin farmec. Ionica nu mai spuse nimic.
După un timp, ÎJ apucă pe Tăbîrcă de o ureche şi începu să-l tragă spre uşă. Cîinele venea după ea, cuminte. Copiii se ridicau pe vîrfurile picioarelor, întinzînd gîturile după ei. Le părea rău.
Ionica ieşi.
Fără să mai aştepte întoarcerea Ionichii, învăţătoarea se întoarse la catedră şi începu lecţia.
Ionica însă întîrzia.
învăţătoarea chemă atunci pe Marioara şi o trimise să vadă unde e, să o aducă în clasă.
Şi iar trecu un timp.
Explică ceva copiilor din lecţia trecută. Dar nimeni nu era atent. Nici chiar ea. Se gîndea dacă să mai trimită alt copil sau să se ducă singură să vadă ce se întîinplă. Cînd iată, pe uşă apăru Marioara singură.
— Nu-i nicăieri! spuse. Am fost în curte ! M-am uitat şi pe stradă ! Poate a plecat acasă !

Bine ! Stai la locul tău ! îi spuse învăţătoarea şi continuă lecţia pînă la sfîrşit.

5

.La prînz, după terminarea orelor de şcoală, tovarăşa Adina rămase singură în cancelarie. Stătea rezemată de fereastră şi privea la copacii cu frunze galbene din curte. Privea la copaci, dar se gândea la Ionica. Nu-şi putea lua gîndul de la ea, aşa, micuţă, cu broboada pe cap, cu ochii ei speriaţi...

Si gîndindu-se aşa, îi veni în minte, tot mai limpede, o altă fetiţă, pe care o uitase de mult...

Într-un sat, departe, în munţi, fetiţa se scula cu noaptea în cap, îmbuca la repezeală dintr-o strachină cîteva linguri de fasole' rămase de cu seară, îşi îmbrăca sumanul peste co- jocel, apoi mama îi atârna de gît „geacul" cu cărţi şi o bucată de mămăligă şi brînză, învelite într-o zdreanţă de basma. O îmbrobodea cu broboada ei veche şi o trimitea cu alţi copii, în alt sat, peste deal, la şcoală. Cum mai vîjîia vântul iarna ! Şi cît se mai luptau cu nămeţii pe drum... Şi-apoi şcoala ! O casă mică cu două rînduri de camere, fără foc... îşi suflau în pumni să-şi dezgheţe degetele, ca să poată scrie. Nu se dez- brăcau. „Domnul" era mereu încruntat, ţipa tare şi-i bătea pentru orice... La prînz, după orele de dimineaţă, mîncau la şcoală ce aveau în „geac", iar după orele de după-amiază porneau aproape pe înnoptat înapoi, acasă...

„Ce timpuri... parcă a trecut un veac !" suspină învăţătoarea. Fetiţa aceea fusese ea !

Pe uşă intră directorul, un om înalt şi voinic, cu ochi pătrunzători, cu tîmple cărunte. Avea braţul plin de cărţi.

Se opri în faţa ei mirat:

— N-ai plecat încă ? Şi puţin îngrijorat : S-a întîmplat ceva ?

învăţătoarea se întoarse şi zîmbi ca de departe :

— Mi-a venit o fetiţă nouă !

— Am auzit! spuse directorul, îndreptîndu-se spre dulapul de cărţi care se găsea într-un colţ. Ionica Pătru ! Nu-i aşa?

— „Da !”

După ce. termină de aranjat cărţile, directorul închise dulapul şi veni către ea :

— Cred c-ai să te descurci. Dacă ai vreun necaz, spune-mi!

Şi ieşi.

învăţătoarea .rămase nemişcată, cu spatele la fereastră. Simţi că nu e singură în faţa fetiţei cu broboadă pe cap şi ochii speriaţi, fetiţa care semăna atît de mult cu ea, cea de altă dată...

Se duse la masă şi luă catalogul. Răsfoi cîteva pagini. Citi : „Pătru Ioana. Părinţii : ţărani săraci. Strada Măcieşu- lui 201”.

— La noi pe stradă ?! aproape că strigă singură.

îşi azvîrJi pe ea pardesiul şi ieşi repede din cancelarie, în curtea şcolii o înconjurară, ca de obicei, copiii.

— Mergeţi acasă ? Venim şi noi cu dumneavoastră !... Marioara se bătu cu Guguţă ca să o ia de mînă şi bineînţeles că îl învinse. Guguţă se bosumflă, fu gata să plângă, dar pînă la urmă o apucă numai de fustă şi se mulţumi doar cu atît.

Ceilalţi făcură cerc în jurul ei. Gicu îi luă geanta :

— Vi-o duc eu, tovarăşă Adina !

' Ieşiră cu toţii grămadă pe poarta şcolii. Strada era plină de frunze.

Tică îşi ţinea ghiozdanul de curele şi-l învîrtea deasupra capului.

— Tică ! îl mustră învăţătoarea. Ai să-ţi rupi ghiozdanul ! Şi pe urmă, adresîndu-se celor din jurul ei : îi cunoaşteţi pe copiii de pe strada voastră ?

Sigur, pe toţi ! răspunse
Gicu şi pentru ceilalţi.

— De cînd ? insistă ea.
— De totdeauna I se mirară copiii de întrebare.
— Nu ne jucăm împreună ? zise Marioara. Barem cînd vin ţiganii cu catirinca, alergăm care dincotro şi ne adunăm la un loc chiar dacă ne-am certat. Să vedeţi, tovarăşă Adina, ce mai joacă Tică după catirincă ! Nu-i aşa, Reta ?
Tică era mai departe, nu o putea auzi. Marioara adăugă repede :
— Dar să nu mă spuneţi lui Tică ! Pe urmă iară mă face pîrîtoare !
— Şi pe urmă... astă-iarnă... adăugă Tia, cînd ne-am jucat de-a turcii şi ne-am bătut cu zăpadă, au fost toţi în păr. Ba şi unii de pe strada Salcîmului şi alţii tocmai de la linia tramvaiului ! Numai Gicu era răcit!
— Nu m-a lăsat mama să ies din casă ! mormăi Gicu îmbufnat.
— A fost şi Guguţă, adăugă Marioara. Dar mai rău ne-a încurcat!
— Nu-i adevărat zbieră Guguţă, înroşindu-se pînă peste urechi.
— Şi Ionica n-a fost cu voi ? întrebă tovarăşa Adina.
— Ionica ? se mirară copiii.
— Ionica nu-i de aici ! zise Gicu.
— Nu, nu-i de-aici! încuviinţară numaidecît şi ceilalţi.
— Dar de unde-i, copii ? întrebă învăţătoarea. Toţi se uitară unii la alţii, stînjeniţi. Nu spuse nici unul nimic. Nu ştiau.
— Ionica stă pe strada noastră ! spuse învăţătoarea cu, siguranţă.
— Nu se poate ! strigară în acelaşi timp mai toţi.
— Stă la numărul 201.

„201” repetă Marioara, tihaa... asta-i tocmai la cap, unde trece calea ferată

!Acolo, în capul străzii, unde trecea calea ferată, se întoarse într-un tîrziu şi Ionica, acasă, cu Tăbîrcă. Mergeau agale amîndoi, căci colindaseră mult.

Trecuseră prin piaţă, pe la magazinul cel nou de jucării, care se deschisese abia de cîteva zile. Ionica îşi lipi nasul de vitrină şi se uită înăuntru. Ce de mai jucării ! Păpuşi şi maşini, şi maimuţoi, şi căsuţe...

— Tăbîrcă, ia vino-ncoa ! Tu ce ţi-ai alege de-aici ? Tăbîrcă însă avea de furcă cu o pisică în mijlocul drumului. Pisica se oprise locului, îşi încovoiase spinarea şi coada şi-l scuipa.

— Tăbîrcă, lasă pisica ! Uite ce păpuşă frumoasă ! strigă Ionica. Dar Tăbîrcă n-o auzea. Îşi proptise botul la pămînt pe labele din faţă şi lătra îndesat : „Ham ! Ham!”

Ionica urma să vorbească cu el :

— Şi ce urs, Tăbîrcă ! Cu bot alb ! Şi cu ochi roşii !

— Ham, ham ! lătra mereu Tăbîrcă la pisică !

— Pf ! Pf ! făcu pisica, dînd cu gheara spre el. Ionica îşi turti nasul de tot de vitrina magazinului. Ce-şi dorea oare mai mult? Păpuşa sau ursul?

— Schiau ! Schiau ! începu să schelălăie Tăbîrcă, zgîriat: pe bot.

Ionica alergă la el. îl luă de urechi. Se mai întoarse o dată spre vitrina cu jucării, oftă şi se îndepărtă cu Tăbîrcă lîngă ea. Pisica fugise de mult şi se ascunsese cine ştie pe unde.

Se îndreptară către chioşcul cu ziare. Acolo se vindeau chiar „Luminiţa” şi „Arici Pogonici”, revistele pe care i le cumpăra şi i le citea bunicul.

— Uite, Tăbîrcă, răule, a apărut un număr nou din „Luminiţa !” Să-i spunem Iu' bunicu !

Tăbîrcă încuviinţă tăcut şi posac.

Mai trecură şi pe la cofetărie, să vadă dacă, cu toate că de cîteva zile se lăsase frig, mai era totuşi lume să mănînce îngheţată !

S-au păzit să treacă pe la Oficiul poştal, unde lucra tuşa. Atîta i-ar mai fi trebuit, să o prindă tuşa singură pe acolo, în prima zi în care a trimis-o la şcoală !...

Pînă la urmă obosiseră amîndoi de atîta căscat ochii. Porniră fără un cuvînt spre casă. Mergeau unul lîngă altul, cu nasurile în pămînt. Nu se îndemnau de loc să ajungă" mai repede.

Ionica deschise portiţa de lemn, care. scîrţîia de parcă o dureau toate încheieturile şi intră într-o curte cu răzoare de roşii, de ardei şi de flori.

Acolo stătea bunicul, citind ziarul. Cînd intră ea, bunicul îşi împături ziarul şi rîse :

— Iate-te, a venit şcolăriţa !

Ionica trecu pe lîngă el, cu Tăbîrcă alături, ca şi cum nici n-ar fi fost acolo.

— Dar ce ai ? o întrebă bunicul. Ce-ai păţit ? Nu cumva nu îţi place la şcoală „L

— Nu ! răspunde îndesat Ionica.

—■ Ia vino la moşu să-ţi spun o poveste !

— Nu I dădu din cap Ionica, suflîndu-şi firele de păr desprinse din codiţele care-i cădeau pe ochi.

— O poveste grozavă, vorbi mai departe bunicul, cu un ţînţar sprinţar şi o mătuşă cu ţepuşe.

Ionica nici nu se opri din drum, nici nu se uită la el. Intră în casă cu Tăbîrcă după ea. Tăbîrcă nu avea voie să intre în casă. Dar dacă te duceai numai pînă la bucătărie, mai mergea.

Ionica nu voia să audă de poveste I Asta nu se mai întîmplase niciodată. Şi bunicul se luă după ea, lipa-lipa, în papuci.

În bucătărie, bunica făcea nişte plăcintele să te lingi pe degete. Cum o văzu pe Ionica, i se lumină toată faţa. Îşi şterse m'îinile pe şorţ şi o apucă de cap să o sărute :

— Ionico, astăzi ţi-am făcut plăcinţele !

Ionica îşi trase scăunelul ei cel mic de sub masă, plin de făină, ,şi se aşează pe el, cu nasul în pământ:

— Nu mănînc !

Tăbîrcă se întinse la picioarele ei şi închise ochii.

Bunica rămase dinaintea ei, cu palma la gură :

— Nu vrei plăcinţele ?

— Nu, întări Ionica, ursuză, nu vreau nimic !

Bunica ise sperie rău. îi puse mina pe frunte :

— Eşti bolnavă, mamă ?

Abia atunci răsări în uşă şi bunicul :

— Fetiţei nu-i place la şcoală ! Asta e !

Bunica se întoarse spre el vărsîndu-şi necazul :

— Cum o să-i placă ? Ce vrei să fie plăcut acolo ? N-am. spus eu că nu-i de ea ?

.. — Prea mică încă, zise pe gînduri bunicul. Trebuia să o mai lase un an acasă !

— Parcă ai cu cine te înţelege ! strigă bunica cu năduf. Vrei să mă cert iară cu Rafira ? Să mă ocărască, femeie bătrînă cum sînt ? N-ai văzut ce mi-a zis ? Că n-am minte ! Mai mare ruşinea ! Parcă ce era dacă mai stătea aici cu noi ? La ce s-o trimită acolo, printre străini ?!

Dintr-o dată, Ionica îşi lăsă capul pe masă şi începu să plîngă.

Tăbîrcă se ridică speriat în picioare.

Bâtrînii se repeziră amîndoi :

— Fetiţa bunicului!

— Ionica maichii ! Las-o încolo de şcoală, puiule, las-o binişor ! Nu te mai duce, mamă... Vorbim noi cu Rafira iară...

Ionica îşi vîrî capul în fusta largă a bunichii, care mirosea a cocă şi a scorţişoară. Se prinse cu mîinile de haina bunicului ruptă şi decolorată. Şi plînse... plînse... Aşezat pe coadă, Tăbîrcă se uita la ei.

7

După-masă, Marioara se aşeză ca de obicei la masa la care îşi făcea lecţiile cu sora ei, Sanda.

Sanda era mai mare, era în clasa a V-a şi învăţa la altă .•şcoală, mai departe, peste patru străzi.

Anul trecut, cînd Marioara mergea numai la grădiniţă, se uita cu jind la Sanda cînd se aşeza la masă să-şi „facă lecţiile", .adică să stea cu nasul vîrît în cărţi, să scrie semne ciudate în caiete, şi să deseneze ceva, din care nu puteai pricepe nimic, şi care zicea că sînt „hărţi". Pe atunci nu îndrăznea să se apropie de masă, ca să nu răstoarne sticla de cerneală sau să facă altă boroboaţă. Şi cum făcea cît de mic zgomot, Sanda se uita urˈît la ea şi .îi spunea : „linişte !"

Acuma, de cînd era şi ea şcolăriţă, stăteau la aceeaşi masă :şi Sanda trebuia să-i facă loc lîngă ea, fiindcă doar avea şi ea ."lecţii". Şi asta era grozav ! Marioara nu se mai sătura să-şi umple caietele de cifre şi litere, chiar mai mult decît îi dădea •de făcut tovarăşă învăţătoare, numai aşa, ca să arate cît este şi ea de „ocupată".

În seara asta însă degeaba şi-a deschis caietul, degeaba a înmuiat tocul în cerneală ; de o săptămînă începuse să scrie •cu cerneală — nu putea să se apuce de lucru şi pace. Invîr- tea tocul în mină, îi sugea capătul, se uita în tavan şi se fră- rmînta pe scaun fără astîmpăr.

Pînă la urmă, băgă de seamă şi Sanda. Se uită la ea peste cărţi şi o întrebă :

— Ce-i cu tine ? Ai păţit ceva la şcoală ? Ai luat vreo notă rea ?

Atîta-i trebuise Marioarei ! Se apucă numaidecît să-i povestească despre Ionica : uite aşa şi aşa, cum a venit în clasă la mijlocul orei şi au rîs copiii de ea, cum au lovit-o în recreaţie copiii cei mari, despre Tăbîrcă şi plecarea ei... — Sanda ascultă pînă la capăt, fără să o întrerupă. Era o fată deşteaptă. Era dintre primii copii care fuseseră făcuţi pionieri la ea în clasă. Acuma era preşedintă de detaşament.

Marioara avea aproape lacrimi în ochi de cît se înfierbîn- tase, povestind.

— A spus tovarăşa Adina că stă la nr. 201, pe strada noastră. Ce spui, Sanda ? Dacă m-aş duce la ea ? Ce crezi ? De ce nu o cunoaştem de loc ? De ce nu s-a jucat niciodată cu noi ?

— E destul de încurcat, dădu din cap Sanda. Mai întîi de toate, trebuie să-ţi spun că v-aţi purtat foarte urît cu ea ! Şi tu, care eşti cu ea în bancă, trebuia să o ţii cu tine toată vremea !...

— Aşa am şi făcut! se apără Marioara, ce puteam mai mult ? De unde să ştiu eu că o să iasă aşa ?

— Da, da, dădu din cap Sanda, uitîndu-se la ea : Ce mai fetiţă ! Dacă stă la noi pe stradă, cum de n-am auzit de ea ? Mai bine du-te să vorbeşti cu tovarăşa Adina.

— Ah, Sanda, asta4 o idee grozavă I Chiar acum mă duc! Şi fără să mai aştepte ceva, Marioara sări de pe scăunel.

— Să-mi spui şi mie tot ce-aţi vorbit, strigă după ea Sanda.

— Bineînţeles că îţi spun ! îi răspunse Marioara, deschi- zînd uşa. Dar atunci se trezi faţă în faţă cu mama ei, care tocmai dădea să intre.

— încotro ?

— Are să-ţi povestească totul Sanda, îi răspunse grăbită Marioara. Trebuie să mă duc numaidecît pînă ia tovarăşa învăţătoare şi o zbughi pe uşă afară.

Alergă într-un suflet pînă la căsuţa galbenă cu ferestre mari, spre stradă, unde locuia tovarăşa Adina. Bătu în poarta de scînduri. Dinăuntru se auzi lătrînd cîinele roşcovan, care vîra în speriaţi pe toţi copiii. Lătră, lătră, nu răspunse nimeni... Pînă la urmă se plictisi şi tăcu. Marioara bătu din nou, mai tare.

Cîinele începu iar să latre, cu furie, azvîrlindu-se pe poartă.

În sfîrşit, din casă răsări o femeie micuţă şi dolofană.

— Ce-i cu tine, fetiţo ? O cauţi pe tovarăşa Adina ?

— Da, vă rog, spuse încet Marioara.

— Acum a plecat, nu sînt nici zece minute, zise femeia. Era grăbită. Nu ştiu unde se ducea I

Marioara îşi boţea în mîini marginea şorţului şi nu se îndemna să plece.

Femeia se uită la ea :

— S-a întîmplat ceva ?

— Nu, nimic ! zise Marioara, fără să se urnească.

— Dacă vrei, lasă-mi mie vorbă ce să-i spun cînd s-o întoarce. Am s-o aud cînd vine !

— Nu, nu, dădu din cap amărîtă Marioara, lăsaţi! şi învîrtindu-se pe călcîie, o luă la goană înapoi spre casă.

— Vino mai tîrziu! Poate o găseşti! strigă după ea femeia din prag.

Marioara mai veni în două rînduri, dar tot n-o găsi pe învăţătoare.

Pînă la urmă se culcă fără să fi vorbit cu ea despre Ionica.

Şi toată noaptea o visă numai pe Ionica. Ba că era fata babei Cloanţa, care toată ziua o ţinea ferecată în casă, iar noaptea o trimitea în lume, călare pe măturoi, ba că dintr-o dată se făcuse o fată voinică şi se lua la bătaie cu toţi băieţii, chiar cu cei mari, din clasa a IV-a, şi surîdea şi îi spynea : „Ce crezi, Marioară, eu m-am prefăcut că mi-e frică ! .Eu am. şapte vieţi în mine şi putere de la şapte zmei...” şi îi arăta şi pe Tăbîrcă, un cîine cu capul ba de leu, ba de lup, cu colţi şi cu ochi scînteietori...

8

Dar ce după-amiază a mai fost aceea pentru Ionica!

Se aşezase cu bătrînii în odaia cea mare şi o aştepta pe tuşa să vină de la Poştă. Şi cu cît se apropia ora la care trebuia să apară, cu afcîta bătrînii erau mai hotărîţi să-i spună că Ionica să mai rămînă un an acasă.

Bunica împletea lîngă masă. Bunicul citea mai departe ziarul.

Ionica îşi trăsese scăunelul lîngă bunică şi stătea acolo cuminte, ţinînd-o în braţe pe Mita, păpuşa ei din cîrpe.

— E limpede că e prea mică, zicea bunicul, ştergîndu-şi cu grijă, ochelarii. Alţi copii de vîrsta ei s'înt mai voinici, mai puternici. Ea, sărăcuţa, tare mai e sfrijită!

— Numai să-nţeleagă ! zise încet bunica, împletind de zor.

Ionica îşi legăna păpuşa, tăcută. Se obişnuise să stea ceasuri întregi neobservată, într-un colţ, ba uneori cei din casă uitau că mai era şi ea pe-acolo.

— Nu-i chiar a$a haină, cum ţi se pare ţie I se necăji dintr-o dată bunicul, aşezîndu-şi ochelarii pe nas.

Nu, nu-i! încuviinţă
bătrîna. Da-i aspră !
Toată lumea o ştie ! Eu,
una, ţii minte cît m-am
împotrivit cînd a fost s-o
ia Matei al nostru de
nevastă! I-am spus: Asta-
i femeie năprasnică,
baiatul mamei, cu
sprîncene îmbinate !
Iaca ! EI a plecat
înaintea noastră pe cea

lume şi ne-a lăsat cu ea...

— D-apoi, pufni bătrînul, e muncitoare, e la locul ei, gîndeşte-te numai cît a avut de îndurat de mică I Şi căsnicia ei! Halal căsnicie !

— Aşa-i ! dădu din cap bătrîna, fără să-l privească.

— Şi pe urmă, continuă mai însufleţit bătrînul, nu ne poartă de grijă ? Şi nouă şi Ionichii ? Asta-i puţin ? Ia spune I Putea nici să nu-i pese !

— O fi, oftă ¡bunica, dar toată grija asta fără o vorbă caldă, ştii tu... Şi uite cum se poartă cu fetiţa asta...

— Lasă, lasă, făcu împăciuitor bunicul, aşa-i felul ei ! N-o poţi învinui !

— Tu totdeauna i-ai luat parte...

Şi dintr-o dată se-auzi trîntindu-se poarta de la grădină şi în curte răsunară paşii îndesaţi pe care-i cunoşteau cu toţii.

Bunicul împături ziarul şi îl aşeză alături. Bunica rămase cu vorba în vînt şi continuă să dea din cîrlige, tăcută. Ionica încetă să mai legene păpuşa, privindu-i cu teamă pe bunici.

Tuşa răsări în prag, voinică, aproape acoperind uşa, cu o haină bărbătească închisă pînă-n gît. Şi ea purta coc, ca tovarăşa Adina, dar altfel, un coc plin de ace şi agrafe, care-i netezea parul în faţă şi-i scotea în afară urechile mari şi sprîn- cenele îmbinate.

Cum intră, începu să-şi desfacă haina la gît, zicînd cu o voce groasă :

—• Bună seara ! V-aţi strîns cu toţii ca la gura focului! Şi numaidecît întrebă : Ionica s-a dus la şcoală ?

Bunica îşi ridică ochii de pe cîrlige şi îl privi pieziş pe bunic.

Bunicul tuşi şi zise :

— S-a dus! Cum să nu se ducă ? N-ai trimis-o tu pe sus ?

— Pe sus ?! îl fulgeră tuşa cu privirea din mijlocul camerii unde rămăsese cu haina în mîini. Aţi fi vrut să mai •stea ? Ce să facă acasă ? N-a bolit de ajuns ? De cînd a început şcoala ?!

— Şi ce dacă a-nceput ? urmă liniştit bătrînul. Cine zice că s-a pus fata asta pe picioare ? N-o vezi ce slabă e ?!

— Şi mică ! adăugă repede bunica, lăsîndu-şi cîrligele în poală. Sfrijită ! Nu-i şcoala încă de ea ! Crede-mă ! Să mai ■crească...

— Ce-aţi fi vrînd ? îi cercetă încruntată tuşa, ţinîndu-şi haina subsuoară pe mînă. Ce-i dacă-i sfrijită ? Are sau nu are -vîrsta de şcoală ? Trebuie să se ducă şi să-nveţe şi ea, acolo, >0 brumă de carte ?! Nimeni nu-i cere mai mult !

— Vorbeşte mai blajin, Fira ! o mustră bătrîna.

— Nu te gîndeşti de loc... urmă bunicul.

Dar tuşa le-o tăie scurt la amîndoi :

— Ba te pomeneşti că m-oi apuca şi eu s-o căinez ca voi toată ziua : Vai de ea ! Biata de ea ! Pînă cînd tot cu poveşti, acadele şi miorlăituri ?! Şi întorcîndu-se către Ionica, cum stătea ea acolo pe scăunel şi o privea tremurînd, zise : Ai ■sfîrşit cu boala, acum să te-aşezi la treabă ! Nimeni nu-ţi vrea răul ! Ai înţeles ?

Bunica se sculă şi porni către tuşă, frîngîndu-şi mîinile şi tînguindu-se :

— Firă... Firă...

Dar tuşa porni repezit spre bucătărie şi trînti uşa în urma ei, de s-o scoată din balamale.

Bătrînii se priviră deznădăjduiţi.

Ionica se ghemui pe scăunel, ascunzîndu-şi capul pe braţul îndoit.

Bunicul îşi luă pipa şi începu să îndese tutun. Îndesa şi nu mai termina.

Bunica se întoarse la cîrligele ei şi luă capul Ionichii în palmele ei bătrîne.

Miţa, păpuşa, rămase pe jos uitată

5

.A doua zi de dimineaţă, copiii se strînseră toţi în mijlocul clasei, cocoţaţi care pe bănci, care pe pupitre, şi discutau cu aprindere. Ionica nu venise încă.

— Nu se poate să stea la noi pe stradă ! zicea Gicu, nu se poate şi pace !

— Trebuie să fie o greşeală! zise şi Tia, fetiţa cea negricioasă.

— Da, da, o greşeală! spuseră şi alţi copii.

— Unde vine asta, 201 ? întrebă Tică. Parcă ce, eu nu cunosc toate casele ?

— Asta-i cam pe lîngă mine ! zise Iovan, băieţelul bulgar.

— Nu-i departe nici de mine I zise Marioara dînd din umeri, n-am văzut-o niciodată ! Cum se poate ?

În clasă era şi Sultana dintr-a treia. Adusese nişte cretă pentru tablă.

— Despre ce vorbiţi ? întrebă ea.

— De Ionica, o fetiţă nouă, explicară copiii bucuroşi c§ îi pot răspunde.

— A venit ieri pentru prima dată...

— Şi zice că stă la nr. 201, lîngă calea ferată !...

Se vedea cît de colo că Sultana era fetiţă mare. Avea cozi lungi, strînse cu grijă la spate, şorţ curat şi cravată de-pionier. Se gîndi puţin şi spuse :

— O fi fetiţa aia de la bătrîni... de la tovarăşa Fira !

— Aoleu ! sări în sus dintr-o dată Tică, să ştiţi că e una mică şi urîcioasă care se uită la noi prin gard cînd ne ducem la tren...

— Care nu vrea să stea de vorbă cu noi...

— Cînd o strigi o ia la goană...

— „Moaca", azvîrli Guguţă vorba, înfulecînd dintr-o tartină cu unt.

Tică începu să alerge prin clasă, sărind peste bănci.

— Sigur, mă, e Moaca... Cum de n-am băgat de seamă?

— Şi cîinele... cîinele e tot ăla... care latră la noi piţigăiat!

— Mai zilele trecute, zise Gicu, am văzut-o stînd pe jos în curte cu căţelul lîngă ea, cu spatele la gard. Am strigat-o pînă am răguşit : prinţesă şi domnişoară, şi domnia voastră, şi nici nu s-a întors să se uite la mine !
— De ce ai strigat-o aşa ? se supără Marioara.
— Dar cum voiai s-o strig, dacă niciodată nu se joacă cu noi ?
— Moaca... Moaca... zbierau copiii, bătînd din palme şi sărind printre bănci.
Atunci intră pe uşă şi tovarăşa Adina. Copiii alergară în jurul ei, ca niciodată, în clasă.
— O ştim pe Ionica ! îi spuseră, o cunoaştem ! E Moaca !
— Cum adică, Moaca ? se miră ea.
— Aşa au poreclit-o, explică Marioara, fiindcă nu vrea să vorbească şi să se joace cu noi !
— I se mai zice şi prinţesa ! adăugă Gicu.
— Adică tu îi zici! spuse Marioara.
— N-a venit încă ? întrebă tovarăşa Adina rotindu-şi ochii peste copii.
— Numai să vină ! Să poftească ! îşi umflă pieptul Tică. Acum chiar că-i arătăm noi ! Bine c-am aflat-o cine e !
— Dacă i-am întoarce şi noi spatele şi nimeni n-ar mai vorbi cu ea ? propuse Gicu.
— Da, da, nimeni să nu vorbească cu ea I bătu Tia cu palma într-un pupitru, uitîndu-se supărată spre Marioara.
— V-a făcut vreodată vreun rău ? se miră învăţătoarea. De unde atîta înverşunare ?!
— De ce nu stă de vorbă cu noi ? întrebă Gicu. Nici aici, la şcoală, ieri, n-a vrut să vorbească cu noi!
— Şi eu, strigă Tică, eram cît pe ce să mă iau la bătaie din cauza ei !
Mariaara se uita încordată la învăţătoare.

Tovarăşa Adina stătea cu buzele strînse. Părea că se gîndeşte.
Spuse dinitr-o dată :
— Voi aveţi toţi părinţi, nu-i aşa ?
— Iovan nu are mamă ! spuse o fetiţă.
— Aşa e, dădu din cap tovarăşa Adina privindu-l pe Iovan, cel mai cuminte copil din clasă. Ei bine, Ionica nu are nici mamă, nici tată !
Copiii făcură linişte dintr-o dată, curioşi.
— Părinţii ei au murit. Tatăl mai de mult, în urma războiului, mama de curînd. Şi ea abia a venit de un an de la ţară, dintr-un sat de pe malul Oltului unde a stat cu mama ei. A luat-o mătuşi-sa, soră cu mama ei ! Ia spuneţi, o cunoaşteţi pe tovarăşa Rafira ? Lucrează la Oficiul poştal!
Copiii tăcură, încremeniţi.
— Eu o cunosc ! spuse Gică ; umblă supărată, de parcă tot îi ninge şi-i plouă I
Şi toţi începură să rîdă.
— Nu rîdeţi I le zise tovarăşa Adina. Ea a luat-o pe Ionica la oraş I
Copiii începură să se mişte, să se ui/te unii la alţii.
— Dar de ce nu vorbeşte cu noi ? întrebă Tică.
— I-aţi vorbit voi frumos şi nu v-a răspuns ? întrebă tovarăşa Adina şi la această întrebare nici unul nu mai spuse nimic.
— Voi v-aţi obişnuit unii cu alţii... voi n-aţi venit deodată din altă parte. Cum v-ar fi vouă să vă duceţi în alt oraş, printre alţi copii pe care să nu-i cunoaşteţi şi v-ar spune prinţesă sau moacă ?... Şi fără nimeni, nimeni din ai voştri ?
Copiii se uitau la ea şi tăceau.
Tovarăşa Adina privea mereu spre uşă. Îi era teamă să n-o vadă apărînd pe Ionica. Dar Ionica nu venea.
— De ce n-o fi venind ? întrebă încet Io van.
— Poate s-a speriat ieri, răspunse Marioara.
— Am rîs de ea pe coridor, zise Gicu.
— Poate n-^are să mai vină niciodată... oftă Tică.

Şi dintr-o dată toţi copiii începură să sitrige :
— S-o aducem ! S-o aducem înapoi... zău, tovarăşă Adina, «s-o aducem...
Tovarăşa Adina zîmbi.
— Bine. S-o aducem ! Dacă vă purtaţi .frumos cu ea şi o luaţi cu voi la joacă şi la lecţii, atunci s-o aducem ! De •ce s-o lăsăm aşa singura, nu ?
—■ Mergem acuma ? întrebă Tică.
— Da, da, acuma... strigară toţi copiii.
— Nu, spuse tovarăşa Adina, acum ne facem orele noastre de şcoală şi după aceea, dacă nu vine singură, ne ducem să <0 căutăm şi să o luăm cu noi. Vreţi ?
— Da, da, strigară copiii.
Ora începu.
Ionica nu veni toată ziua la şcoală.

10

În după-amiaza aceea, portiţa de la nr. 201 scîrţîi prelung.
Intrară în curte trei copii : Marioara, cu basca îndesată ipeste codiţe, cu pardesiul cuminte închis pînă în gât, Gicu Totindu-şi în toate părţile ochii curioşi şi Reta cea mică, abia îndrăznind, sugîndu-şi iară funda de la gît de emoţie, că o lăsase şi pe ea să vină.
În grădină nu era nimeni.
În fund, căsuţa părea că doarme.
Copiii înaintară pînă la uşa ce stătea să iasă din balamale-. Bătură.
Dinăuntru ieşi bunica ştergîndu-şi mîinile pe şorţ.
Copiii dădură „bună seară" şi Marioara întrebă:
— Vă rog, aici locuieşte Ionica ?
Bătrîna îi cercetă mai intîi cu de-amănuntul şi abia într-un tîrziu îi întrebă la rîndul ei:
— Da' voi, mamă, cine sînteţi ?
— Sîntem colegii ei de la şcoală ! rosti repede şi hotărît Marioara.

— De la şcoală ? se sperie dintr-o dată bătrîna. Bine, da' ce fel de colegi sînteţi ? A venit ieri acasă şi a început să plîngă. I-am făcut plăcinţele şi nici nu s-a uitat la ele ! oftă adînc şi îşi ridică ochii la cer, aduoîndu-şi aminte cît a mai îndurat din cauza plăcinţelelor. Apoi se adresă iar copiilor, dojenitor : Voi n-aţi văzut cît e de mică ? Mică şi necăjită ! Poate nu ştiţi, să vă spun eu : E orfană ! Vai de ea, săraca !
Din casă se auzi o voce tunătoare :
— Ce tot îndrugi acolo, mamă ? şi în prag apăru tuşa Rafira şi copiilor le păru cît un munte. Se năpusti dintr-o> dată la ei: Ia spuneţi, ce-a făcut pe-acolo, la şcoală ? De ce nu vrea să mai meargă ! A spart ceva ? A fost obraznică f Spuneţi tot, haida !
Bătrîna, în spatele tuşei, făcea semne desperate copiilor să nu care cumva să spună ceva de rău.
Copiii se uitară speriaţi cînd la una, cînd la alta şi se dădură înapoi.
Reta o trăgea de fusită pe Marioara :
— Hai să plecăm !
Marioara se înfipse în prag, îndărătnică :
— Vrem să vorbim cu ea I
Gicu voi să explice :

— Nu a făcut nimic rău ! Noi am venit numai să o luăm la şcoală... că vrem să pregătim o serbare... şi să fie şi ea ILuaţi-o şi duceţi-o ! începu să strige tuşa şi apoi spre casă : Ionico ! Vino afară I Ionico !

— Toată dimineaţa a stat închisă în casă şi-a plîns ! le spuse încet bătrîna, nu ştiu ce o să zică dacă o auzi că o căutaţi de la şcoală ! Şi începu să strige şi ea : Ionico ! Ionico I

Dar în loc de Ionica, din casă apăru bunicul, încheindu-şi vesta desfăcută şi clipind din ochii pe care greu îi putea ţine deschişi.

—■ Ce-aveţi iară cu fata ?

Tuşa se răsti acum la el :

— Dumneata ai ascuns-o ?

— Eu am aţipit! Unde s-o ascund ?

— Ionicooo, strigă încă o dată tuşa, de-ar fi trezit şi morţii, vino-n coa', diavole ! Te caută nişte copii!

Dar Ionica nu se arătă nici acum.

— Mă duc eu s-o aduc ! spuse bătrîna intrînd în casă.

Bunicul oftă .şi se rezemă de pragul uşii.

Bunica ieşi din casă abia răsuflînd :

— Nu e nicăieri, mamă ! Unde-o fi ?

— N-ai căutat-o (bine ! se mînie tuşa, cine ştie unde s-o fi ascuns ! Numai pocinoage ne face ! şi strigă iar, Ionico, vino-n-coa, numaidecît!

Dar nimeni nu răspunse.

— Mai căutaţi-o, frate, dădea din mîini bunicul să nu-şi dea teama pe faţă, o fi pe-aici, prin curte. Nu-l văd nici pe cîine. Uneori se aşază amîndoi sub un tufiş.'

Bunica începu să plîngă.

Copiii porniră prin grădină, căutînd după copaci şi tufişuri. Bunicul venea încet pe urma lui, şi se trăgea de mustăţi, gata să şi le smulgă.

Tuşa blestema şi ameninţa.

— Nu e nicăieri! spuneau copiii.

Niciodată n-a ieşit pe stradă decît cu noi, se văicărea , bătrîna. Unde s-o fi dus ? Dacă o muşcă vreun cîine turbai ? Dacă ,o calcă o maşină ? Păcatele mele ! Ce i-aţi făcj'tT acolola şcoală ? N-o mai las să se ducă, să ştiu de bine că pic moartă aici ! Uite, o ţin lîngă sufletul meu... Bunicul îşi puse mîinile în cap şi intră în casă.
Şi Marioara zise dintr-o dată :
— Să ştiţi că e la şcoală ! S-a dus înaintea noastră ! De unde să ştie că venim să o luăm ! Asta e ! Şi pînă să mai zică cineva ceva, ieşi glonţ pe poartă.
Gicu şi Reta se luară după ea.
Marioara se opri în mijlocul străzii şi îi aştepta.
— Ce tot îndrugai ? o întrebă Gicu venind lîngă ea.
— Cum voiai să ies odată de acolo ? se strîmbă Marioara.
— Brrr ! Ce mai casă ! se scutură Gicu, eu am mai fost pe aici ! M-am ţinut odată după bătrîn, care venea din piaţă. Mergea legănîndu-se şi bolborosind. Vai, ce caraghios era I
— Nu degeaba ţi se zice „Gicu Ştie Tot", îi tăie vorba Marioara, fără chef.
— Şi acum ce-i spunem tovarăşei Adina ? întrebă încet Reta.
— Nu ştiu, dădu din umeri Marioara şi se aşează jos, pe marginea trotuarului.
Gicu şi Reta se aşezară şi ei lîngă ea şi rămaseră tăcuţi cu toţii.
Atunci, din capul străzii, răsăriră Fişfirică, bineînţeles cu praştia în mînă, şi Zbengu, cu cămaşa lui vărgată ieşită pe jumătate din pantaloni — doi băieţi din clasa a Il-a B, care stăteau tot pe strada asta. Făceau mare hărmălaie, alergînd după păsărele.
— Ce faceţi aici ? îi întrebă Zbengu pe cei mici, venind către ei, ce staţi aşa plouaţi ? Pe cine credeţi că am găsit sus pe cîmpie, lîngă şine ? Şade şi se uită la şine, nu se joacă, nu se mişcă...
— Ia lăsaţi-ne în pace ! le zise Gicu. Sîntem supăraţi !
—■ Sîntem supăraţi, se strîmbă Fişfirică la ei, imitîndu-i,

şi-l înghionti dispreţuitor pe Zbengu. Nu le mai spunem !
33
Dar Zbengu continuă rîzînd :
3 - Ionica
— Pe Moaca, mă I
Copiii săriră dintr-o dată în sus, toţi trei:
— Pe cine ?
— Nu se poate I
— Unde ?
Zbengu începu să rîdă de ei, bucuros că le-a făcut impresie :
— Nu v-am zis ? Pe şine.
Cei trei copii o luară la goană, dar tocmai bine în partea cealaltă a străzii.
Băieţii se apucară să fluiere :
— Ho, mă, ce vă găsi ? Nu într-acolo ! N-auziţi ?
Opriţi ! Dar copiii erau departe.
— Ce i-o fi apucat ? ! se miră Zbengu.
— Zi-le puşti şi lasă-i în pace ! mormăi dispreţuitor Fişfi- rică şi porni mai departe după păsărele.

11

Pe cîmp, lîngă şinele de cale ferată, sub un copac, Ionica se ghemuise cu Tăbîrcă alături. Tă'bîrcă îşi lăsase capul în braţele ei şi închisese ochii. Ionica îl mîngîia, privind departe, peste şine, dincolo de stîlpii de telegraf înşiraţi pînă-n zare, dincolo de cîmpia întinsă, acoperită cu iarbă veştedă.
Fişfirică şi Zbengu trecuseră (mai devreme pe acolo, veniseră la ea, rîseseră. voiseră să o ia cu ei — dar pînă la urmă renunţaseră şi plecaseră.
Acuma rămăsese iar singură. Numai cu Tăbîrcă.
El a fost totdeauna cu ea. Din dimineaţa aceea cînd l-a găsit lîngă o căpiţă de fîn, dormind într-o rază de soare, şi era cît un şoarece ! Şi l-a luat în braţe şi l-a dus să-l arate mamei...

El îi ştia toate necazurile ! El era tot atît de mic şi necăjit ca şi ea!

Ionica se gîndeşte la mama ei, cînd o lua la cîmp, la secerat. Ea rămînea la umbra căruţei, la capătul locului, iar mama se istrîngea cu ceilalţi ţărani şi .se depărta secerînd aplecată, pînă se pierdea în lanul de grîu. Din cînd în cînd se ridica şi-şi ştergea faţa cu mîneca de la cămaşă, se uita către ea, îşi apoi iar se apleca să secere 'în rînd cu ceilalţi secerători. Era cald şi soarele ardea fierbinte. Cîte .o pasăre se ridica ciripind în înaltul cerului, greierii ţîrîiau prin iarbă. Ici, oolo, în jurul ei, se legănau macii roşii şi albăstrelele. Adormea, uitîndu-se mereu la mama, care îşi ştergea faţa cu mîneca albă a cămăşii.

O mai vedea cînd se întorcea acasă, mestecînd mămăliga în ceaun, apoi răsturnînd-o pe masă şi chemînd-o :

— Ia şi mănîncă, fată, hai, că doar am muncit astăzi, nu glumă!

Nimeni nu i-a mai vorbit niciodată aşa, de atunci.

O vedea în minte înaltă şi subţire, mereu cu o basma cernită pe cap, alergînd în toate părţile şi trebăluind într-una cu mîinile.

Şi copiii erau altfel acolo. Se jucau de dimineaţa pînă seara, alergînd pe cîmp, prin livezi, la rîu.

—> Mă Tăbîrcă, îţi mai aduci aminte de Olt ? Şi de copiii de acolo ? Ce mai rîdeam împreună ! Nu ca ăştia de aici, care-ţi ţipă prin gard: „Prinţeso I Ce stai ca o miţă?" sau „Moacă !" Acolo la şcoală, acolo — cu Ileana, şi Săftica lui nea Niţă ! Ar fi fost cu totul altfel...

Apoi îşi aduse aminte iară de mama ei, aşa cum fusese în ultima vreme, cînd nu se mai scula din pat: faţa suptă de boală, ochii nefiresc de mari, mîinile lungi, osoase, vocea stinsă :

— Ionica, unde eşti, fată ?

— Aici, mamă !

Alerga la patul ei. Se aşeza pe margine. Se uita la ea F Tuşa Lenuţa deretica mereu prin casă ! Şi ce-i mai turuia gura !

Dar mama nu zicea nimic ! Dacă stătea lîngă ea, nu mai zicea nimic ! O mîngîia doar încet pe cap, pe umeri!

Şi ziua aceea, cînd a chemat-o tuşa Lenuţa de la baltă, unde se scălda cu copiii şi a dus-o la ea. „Vreau la mama", zisese. Dar n-au mai lăsat-o să se ducă acasă ! Şi n-a mai văzut-o niciodată pe mama...

Toţi umblau cu ea, nu ştiu cum, ca niciodată ! O tot mîn- gîiau şi o căinau !

Şi a venit tuşa să o ia aici, la Bucureşti I Ileana şi Săftica o priviră cu palma la gură : „Mă Ionico, te duci la Bucureşti IM" De parcă cine ştie ce ar fi fost acest Bucureşti l Noroc că imai e şi Tăbîrcă...

De ce o lăsase mama aici ? I-e dor, i-e dor de mama !

Din depărtare se auzi un şuierat prelung. Tăbîrcă îşi ridică botul şi îşi ciuli urechile.

— Trenul I îl linişti Ionica. De atîtea ori îl auzise din casa tuşei cum şuieră şi huruie, şi îl văzuse trecînd în goană pe lîngă curtea lor.

Dar în seara asta o năpădi dintr-o dată un gînd : „E trenul cu care am venit de la mama. Dacă am să-l iau înapoi, mă întorc la mama ?"

Trenul se apropia crescînd în zare şi umplînd, de fum toată cîmpia.

Ionica începu să-l tragă de urechi pe Tăbîrcă şi să-i strige :

— Tăbîrcă,.. opreşte-l I Opreşte-l !

Tăbîrcă se ridică repede în picioare şi se uită la ea fără să înţeleagă.

N-auzi, îi strigă iar Ionica
alergînd înaintea trenului
pe şine : Opreşte-l !
Trebuie să-l opreşti !

Prin întunericul care începuse să se lase, trenul se apropia ca o furtună *şi* făcea un zgomot de-ţi lua auzul. Venea întins spre Ionica.
„Am să-i fac semn şi are să se oprească”, îşi zise Ionica. Şi se gîndi că dacă ar fi avut şi ea cravată roşie, cum au copiii mai mari, ar scoate-o şi ar fîlfîi-o...
Trenul răsări înaintea ei ca o namilă, huruind înspăimântător.
Şi Ionica îşi dădu seama dintr-o dată că n-are să o vadă şi n-are să oprească. Şi încremeni pe şine.
Trebuia să fugă de acolo! Trebuia neapărat I Dar nu mai putea. Nu putea să se mişte. Privea cu groază namila care se apropia într-un nor de fum. Nu-şi putea desprinde ochii de la ea.
Tăbîrcă prinse să urle ca un bezmetic.
Şi Ionica îşi pierdu cunoştinţa.

12

Oînd deschise ochii, se trezi întinsă pe jos, în întuneric, cu o droaie de copii în jurul ei.
Se sperie şi vru să sară în picioare. Dar nu reuşi.
Nimeni nu rîdea. Nici măcar nu vorbea nimeni. Se uitau la ea şi parcă aşteptau. Ce aşteptau? Ionica îşi aduse

aminte deodată trenul goninid către ea... Tăbîrcă url'înd... îşi acoperi faţa cu mîinile.
Cineva o prinse de braţ :
— Te-ai trezit ?
Cunoştea glasul ăsta. încercă să se uite pe furiş. Era fetiţa care stătuse lîngă ea în bancă, pe coridor, Marioara !
— Era să te calce trenul! Dacă n-am fi venit să te luăm dinaintea lui ! Tovarăşa Adina te-a tras de pe şine !...
Ionica văzu atunci deasupra ei ochii buni ai învăţătoarei.
li privea pe toţi fără să înţeleagă. I se părea un vis fără căpătîi. Alături, Tăbîrcă o lingea de zor pe mînă.
— Da, spuse şi tovarăşa Adina — copiii te-au căutat să îţi spună că le pare rău că s-au purtat urît cu tine şi să vii iară la şcoală ! Dar nu te-au găsit acasă... Te-au găsit aici. Gata să te calce trenul!
Şi Marioara iar :
— Vrem să vii printre noi ! Să nu fii supărată !
Ionica nici nu îndrăznea să se uite la toţi de-a dreptul. Privea mai mult la învăţătoare. Pe ea o credea mai curînd. Şi îl cuprinse dintr-o dată pe Tăbîrcă strîns de după gît!
— Vreau la mama ! gemu încet.
Copiii se uitară unii la alţii stînjeniţi. Începură să se foiască. Tovarăşa Adina şedea lîngă Marioara. îşi trecu o mînă prin părul strîns la spate, şi-i vorbi iară cu nespusă blîndeţe :
— Vino cu noi I O să avem grijă de tine în locul mamei! Şi o să te iubim tot atît de mult ca şi ea !
Ionica îl ţinea mereu pe Tăbîrcă cu amîndouă mîinile şi tremura din tot trupul. încercă din nou, cu teamă, să se uite la copii, pe rînd, cum şuşoteau între ei. De-abia le putea desprinde chipurile prin întuneric.
Marioara o luă de după umeri:
— Hai Ionica, vii cu noi ?
Şi se lăsă ridicată de jos, fără nici un cuvînt.

Copiii stăteau strînşi în jurul ei şi simţea că erau fără urmă de răutate, ba ca şi cum ar fi vrut să o apere.

îşi întoarse o dată capul spre şinele care treceau pe-alături, luminate, şi se pierdeau departe în întuneric. Şinele care duceau la mama...

Apoi porniră cu toţii tăcuţi.

Tăbîrcă o luă înainte, dînd din coadă. Alerga pe drumul cunoscut, către casă. Apoi se oprea în loc jşi se uita să vadă dacă vin după el.

În capul străzii, Ionica tresări şi se opri. Se prinse de mîna tovarăşei Adina :

— Nu mai merg !

— Haide cu noi! o îndemnă aceasta.

— La tuşa ? întrebă Ionica speriată.

— Venim şi noi cu tine ! zise blînd învăţătoarea.

Ionica nu spuse nimic şi porni mai departe.

Sub felinar dădură peste Fişfirică şi Zbengu, cocoţaţi pe un gard. Săriră jos, cum văzură alaiul. Fişfirică ascunse la spate praştia din mînă. Zbengu îşi vîrî cămaşa în pantaloni. Se aşezară unul lîngă altul şi salutară pioniereşte, cu toate că nu erau încă pionieri.

Tovarăşa Adina le răspunse.

Fişfirică se apropie prin spate de Tică. îl bătu pe umăr :

— încotro ?

— Nu-i treaba ta ! îi răspunse acesta, întorcîndu-i spatele.

—■ Ia pleacă de-aici! se oţărî la el şi Chiru.

Tovarăşa Adina se întoarse spre ei şi Fişfirică nu mai îndrăzni să spună nimic. Se înapoie la Zbengu care rămăsese cu gura căscată lîngă gard.

— Ce să mai fie şi asta, mă ? Ce zici ? Asta le întrece pe toate !

— Naiba ştie ! dădu din umeri Zbengu. Aflăm noi mîine !

13

Tovarăşa Adina, cu Ionica, Tăbîrcă şi toţi copiii ajunseră la casa tuşei. Dinăuntru se auzeau strigăte nedesluşite.

Ionica se prinse de fusta tovarăşei Adina, tremurînd : — Tuşa !
Copiii în spate şuşoteau :
— Ce-ar fi s-o ştergem ?
Tovarăşa Adina le zise şoptit, dar hotărît :
— Staţi aici ! Să fim cu toţii ! Şi bătu cu putere în uşă.
Strigătele încetară numaidecît. Se auziră paşi repeziţi şi uşa se izbi cu putere d6 perete.
— Fă-te-ncoa, diavole ! zbieră tuşa.
Dar se opri în prag încremenită de atîta mulţime de copii. Ionica îşi vîrî capul în fusta învăţătoarei ca şi cum s-ar fi ferit de o lovitură.
— Bună seara ! spuse tovarăşa Adina.
— Cine sînteţi dumneavoastră ? întrebă tuşa morocănoasă.
— Sînt învăţătoarea Ionichii, zîmbi prietenos tovarăşa Adina, am venit împreună cu colegii ei de clasă să o aducem acasă.
Tuşa o măsură pe tovarăşa Adina din cap pînă în picioare şi întrebă fără bunăvoinţă :
— Unde-aţi găsit-o ?
Ionica îi aruncă tovarăşei Adina o privire speriată.
—■ Venea către noi... spuse blînd tovarăşa Adina mîngîind-o pe Ionica pe cap. Era amărîtă fiindcă ieri nu o primisem frumos la şcoală. Copiii şi-au cerut iertare...
Tuşa se uită iar un timp la tovarăşa Adina fără să ştie ce isă creadă şi pe urmă o apucă pe Ionica de o mînă :
— Haide, mulţumeşte frumos tovarăşei ! Şi intră odată în casă ! Ce-ai rămas aşa încremenită ?
Ionica se desprinse tăcută de -fusta tovarăşei Adina şi intră în casă binişor, ferindu-se.
— E cam sălbatică, spuse tuşa, ce vreţi ! O fetiţă de la ţară ! Ne străduim şi noi cum putem cu ea !... Vă mulţumesc că ne-aţi adus-o...
Vru să intre şi ea în casă după Ionica, dar tovarăşa Adina o întrebă încet :
—■ Putem să intrăm şi noi puţin ?

Tuşa se întoarse şi iar o privi ca şi cum n-ar fi înţeles ce o întrebase.

— Să facem cunoştinţă ! adăugă tovarăşa Adina.

Tuşa dădu din umeri :

— Poftiţi! şi se răsti la copii : Voi ce căutaţi ? Puteţi să plecaţi acasă !

Copiii se uitară întrebători la tovarăşa Adina.

Aceasta le făcu semn cu mîna :

— Haideţi ! şi spre tuşa : Lăsaţi-i şi pe ei !

Tuşa nu mai spuse nimic şi le dădu drumul înăuntru.

Se umplu odaia mare de copii. Erau acolo şi bunica, şi bunicul. Stăteau la o parte şi se uitau şi ei ce de mai copii şi nu înţelegeau ce se întîmplase.

— Noi sîntem, cum s-ar spune, noua familie a Ionichii, spuse tovarăşa Adina zîmbind către bătrîni.

— Luaţi loc, o îndemnă tuşa.

Tovarăşa Adina se aşeză pe laviţă. Copiii se strînseră buluc în jurul ei. Nu încăpeau toţi pe laviţă. Unii se aşezară jos, alţii rămaseră în picioare. Se uitau stingheriţi în toate părţile.

— Ionica este o fetiţă mai firavă, zise tovarăşa Adina. De ce n-a venit la şcoală de la început ?

— A fost bolnavă ! zise tuşa. A avut friguri. O chema mereu pe mamă-sa. Credeam că o să moară ! Dar acum s-a făcut bine !

— Da, spuse pe gînduri tovarăşa Adina. Cred că aici la dumneavoastră a găsit căldura de care are nevoie orice copil să se dezvolte, căldura pe care i-o dau părinţii. Şi noi la şcoală ne vom strădui să se simtă cît mai bine şi să înveţe bine.

Ionica se ghemui lîngă bunica.

— Cît despre învăţat, zise tuşa stînd în picioare, în faţa lor, e cam grea de cap, vi-o spun de la început. O să aveţi cam mult de furcă !

— Dacă ne ajutaţi, spuse tovarăşa Adina, 'dacă-i luaţi caiete şi cărţi !...

— Bineînţeles ! Tot ce are nevoie ! răspunse posac tuşa.

— Bine I Atunci are să meargă. Veţi vedea. Şi uitîndu-se prin casă, întrebă : Unde are să-şi facă lecţiile ?

— Oriunde ! dădu din umeri tuşa. Şi aici pe masă poate să şi le facă !

Ionica ridică deodată capul. Pe masa mare ? Pe masa de care niciodată nu îndrăznise să se apropie ?

— Şi credeţi că o să aibă linişte ? întrebă iar tovarăşa Adina.

— De ce să n-aibă ?

— O, asta e foarte bine ! se bucură tovarăşa Adina, să-i daţi voie să vină şi cîte o colegă...

— Să vină I

— Cred că înţelegeţi că avem nevoie de tot ajutorul dumneavoastră ca să poată învăţa cît mai bine !

— Asta vrem şi noi!

Bunica începu să-şi frămînte mîinile ei bătrîne :

— E o fetiţă bună, credeţi-mă, domnişoară ! Suflet de aur ! Vă spun eu! Numai că e orfană şi mititică... dacă o luaţi încet...

—■ Lasă, mamă, i-o tăie tuşa, că ştie dînsa ! şi spre tovarăşa Adina : Puteţi s-o ţineţi cît de scurt! Bătrînii o cam răsfaţă cu toate că nu-i sînt bunici de-adevărat, zic că e orfană ! Dai cu răsfăţul nu scoateţi nimic de la nimeni!

Bătrîna rămase cu vorba în vînt, îşi lăsă mîinile pe capul Ionichii. Se făcu linişte un timp. Tovarăşa Adina o privea pe tuşa. Să scape de privirea ei, tuşa porni către capătul odăii şi se sprijini de fereastră.

— Eu nu stau departe, adăugă atunci tovarăşa Adina. Stau la numărul 80, tot pe strada asta, în casa nouă. Oricînd aveţi nevoie de ceva pentru Ionica mă găsiţi ori acasă, ori la şcoală şi vă primesc cu dragă inimă.

— Mulţumesc de osteneală ! dădu din cap tuşa. Cred că n-o să fie nevoie !

Copiii începură să se foiască. Guguţă rîcîia marginea laviţei şi se chinuia să desprindă o aşchie. Tia şuşotea ceva la urechea altei fetiţe. Tică îl înghiontea pe Gicu şi rîdea înfundat. Singură Marioara, lîngă tovarăşa Adina, se uita cu ochi mari la tuşa.

—îmi pare bine că ne-am cunoscut, zise tovarăşa Adina, ridicîndu-se. Trebuia să ne cunoaştem ! Ionica e oarecum şi fetiţa mea acum ! îi port şi eu de grijă !

Copiii se ridicară şi ei cu toţii, ca la un semn. Abia aşteptau să iasă de acolo.

— Şi am uitat să vă spun, urmă tovarăşa Adina — basmaua — nu se obişnuieşte să vină fetiţele cu basma la şcoală l îi puteţi pune pe cap o cordeluţă albă...

Se duse la Ionica şi o apucă de bărbie :

— Te aşteptăm mîine dimineaţă, Ionico ! şi iarăşi spre tuşa : ştiţi, începem şcoala la ora 8. Vă rog să fie la timp.

— O să fie ! zise îndesat tuşa. Chiar dacă face nazuri!

— N-o să mai facă ! zîmbi tovarăşa Adina, şi se aplecă, spre Ionica, nu-i aşa, Ionico ?

Fetiţa nu se putu opri să nu zîmbească şi ea puţin sub privirea încrezătoare, bună, a învăţătoarei. Aceasta se întoarse spre copii.

— Voi nu vă luaţi rămas bun de la Ionica ?

Marioara alergă să o îmbrăţişeze şi toţi copiii veniră pe urma ei.

— Şi încă ceva, adăugă tovarăşa Adina tuşei : uneori vom avea poate vreo consfătuire cu părinţii ! Vă rog să luaţi parte I

— Cît despre asta, dădu din cap tuşa, am să vin negreşit I Să aflu cum se poartă I...

— Daţi bună seara, copii! zise tovarăşa Adina.

Şi copiii strigară deodată cu toţii :

— Bună seara ! Apoi ieşiră.

Ionica rămase lîngă bunică, uitîndu-se după ei. Ar fi vrut să-i oprească ! Dar nu îndrăznea.

Tuşa închise uşa şi se întoarse încruntată.

Ionica tremura. Ce avea să-i spună acum ?
Bunicul mormăi ceva ca pentru el, pufăind din pipă :
— Bună femeie învăţătoarea asta !
— Da, adăugă şi tuşa. Cred că-i pricepută. Apoi se uită la Ionica. Ar fi vrut să-i spună ceva. Dar renunţă şi se adresă bunichii :
— Ia-o la bucătărie să-i dai să mănînce, că nici n-a mîncat în seara asta !

14

În noaptea aceea Ionica se învîrti mult în patul ei de Lîngă zid, fără să poată închide ochii.
Alături, bunicii adormiseră de mult. Le auzea răsuflarea grea de bătrîni, întretăiată, aşa cum auzea de dincolo de zid sforăiturile tuşei.
Ce bine ar fi fost să se prindă somnul şi de ea !
Doar a doua zi trebuia să se scoale de dimineaţă şi să se ducă la şcoală :
Dar stelele prea se uitau la ea pe fereastră !
Fusese şi lună ! Şi doar cîteva raze lungi rămăseseră prinse de geam să se mai resfire în jos pe perete !
Şi era şi povestea bunicului!
Că înainte de culcare, bunicul venise ca şi în alte rînduri, să-i spună o poveste.
Şi-n seara asta Ionica îl rugase :
— Nu, bunicule ! Lasă !
Dar bunicul n-o crezuse că nu vrea poveste. Ştia doar cît îi place ! Voise să-i facă neapărat o bucurie ! Aşa că se apucase să-i spună povestea de care Ionica nu se mai sătura niciodată, deşi o ştia aproape pe dinafară :
„Ţugulea, fiul unchia- şului şi al mătuşii”.
Ionica oftase şi lîl lăsase să spună.
Şi bunicul începuse ca de obicei:
— A fost odată ca niciodată... a fost un moş şi o babă. Ei erau săraci de n-aveau după ce bea apă...

Şi ascultîndu-l Ionica se gîndise la copiii de la şcoală : „a venit o fetiţă nouă... nu vorbeşte, nu se joacă...”

— La naşterea lui Ţugulea, spusese bunicul, cînd au venit ursitoarele, s-a întîmplat să fie acolo şi Zmeoaica Pămîntului...

Ce zmeoaică venise oare la naşterea ei şi o afurisise, de rîdeau şi de ea toată lumea şi toţii copiii, ca de Ţugulea ?

Şi bunicul ajunsese la locul cel mai minunat din poveste pe care Ionica îl asculta totdeauna pînă în adîncul'sufletului : „deodată i se arătă dinainte o zînă atît de frumoasă şi blîndă cum nu mai văzuse în viaţa lui aşa fiinţă...” şi fără să vrea, Ionica o zărise pe tovarăşa Adina cum îi zîmbea ea şi cum îşi netezea din cînd în cînd părul cu mîna, dîndu-l pe spate... «şi se făcea că-l întreabă, zicîndu-i : „de ce te căineşti, băietele, şi te amărăşti?”» Şi era chiar glasul tovarăşei Adina pe care îl recunoştea în vorbele domoale ale bunicului. Şi ca şi cum ea singură răspundea pentru Ţugulea : „cum nu m-aş căina şi m-aş amărî, zînă a frumuseţilor, iată sînt olog şi din această pricină am ajuns de batjocura tuturor băieţilor din sat”.

Şi mai mult ca niciodată, la vorbele astea pe Ionica o podidiră lacrimile.

— Lasă, dragul meu, nu mai plînge, că ei nu ştiu ce fac, se făcea că mai zice zîna. Tu ai să te tămăduieşti şi ai să ajungi împărat.

— Nu-mi trebuie împărăţie, eu aş fi bucuros numai să pot umbla. Dară asta n-o să se poată, căci uite, parcă n-am vine în picioare.

Iar cînd ajunsese aici, Ionica izbucni chiar de-a dreptul în plîns. O cuprinsese dintr-o dată o milă fără seamăn de Ţugulea. Şi parcă plîngea şi pentru el şi pentru ea.

Iar bunicul continuase :

— Ba oi să se poată, se făcea că adause zina cu vorbă apăsată. Tu ai avut vine, dară ţi le-a luat Zmeoaica Pămîntului de cînd erai mic. Ţine chimiraşul ăsta. Cînd

vei fi încins cu el, ce vei voi te faci, dacă te-ai da de trei ori peste cap. Sileşte-te de-ţi ia vinele de la Zmeoaică...

Şi Ionică nu mai ascultase nimic din povestea pe care o ştia atît de bine. Mereu îi veneau în minte cuvintele astea : ,,sileşte-te de-ţi ia vinele de la Zmeoaică!" Dar unde era Zmeoaica ? Ah, de-ar şti! Cum şi-ar lua şi ea un chimiraş fermecat şi s-ar duce...

Nici nu băgase de seamă cînd bunicul povestise partea cea mai grozavă, în care Ţugulea se bate cu zmeul cel mic „se bătură 'întîi cu buzdugane, buzduganele se sfărîmară. Se luptară cu sulițele, a'cestea se rupseră. Se - apucară apoi de săbii..."

Şi bunicul îi şoptise bunichii pe deasupra patului : „a adormit". Şi bunica venise să o acopere pînă sub bărbie. Şi stinseseră lampa şi se culcaseră.

Şi acum Ionica rămăsese singură. Numai cu stelele.

Se gîndea la poveste, la tovarăşa Adina, la vorbele lor : „Vino cu noi, o să te îndrăgim la fel ca mama ta..." Şi cum înainte de a pleca o apucase de bărbie : „Te aşteptăm mîine dimineaţă !" şi la tuşa zbierînd : ,,E o nepricopsită ! Nu e bună de nimic !"

Auzi afară şuierînd trenul. Ah, trenul !

Niciodată nu făcuse atîta zgomot trecînd pe alături de casa lor. Dacă va trece peste casă? Şinele întinzîndu-se dintr-o dată peste casă! Şi ea acolo, culcată, între şine...

Trenul şuieră iară.

Şi Ionica se sculă şi ţipă stins : „Bunică !"

Dar bunica n-o auzi ! Dormea.

în curte începu să latre Tăbîrcă, poate la tren, poate la lună...

Ionica dacă-l auzi se linişti

.Trenul trecu mai departe. îl auzea pufăind tot mai stins. îşi lăsă capul din nou pe pernă.

— De-ar fi putut 'închide ochii! Să nu mai vadă stelele ! Şi razele de lună, pe care coborau ţinîndu-se de mînă, tovarăşa Adina în rochie lungă de zînă, copiii toţi, zbenguindu-se şi şuşotind ca piticii, şi tuşa ¡în hainele ei cenuşii, încruntată ; şi departe, departe de tot, mama, făcîndu-i semn cu mîna…

Ar fi vrut să-şi întindă braţele :

— Daţi-mi chimiiraşul ! Chimiraşul fermecat ! să-mi iau vinele de la zînă !

Dar nu mai reuşi nici capul să şi-l ridice de pe pernă.

Razele lunii se stinseră încet de tot de la fereastră.

Se lăsă întuneric.

Şi tuşa alături încetă dirutr-o dată să mai sforăie.

Ştia bine că de a doua zi avea să se întîmple cu ea multe lucruri noi. Multe. Nebănuite. Ce anume?

Adormi.P A R T E A A I I - A

1

— Uite Ionica ! A venit Ionica !

— Mă Ionica !

Copiii o înconjurară : Tică, subţirel ca o zvîrlugă, Gicu cu ochii lui curioşi şi neastîmpăraţi, Guguţă, chiar Chiru şi Reta cea sfioasă...

Numai Iovan, băieţaşul bulgar, rămase mai la o parte uitîndu-se la ceilalţi.

Marioara răsări dintre toţi, cu basca îndesată peste codiţe, cu un ghiozdan mare subsuoară şi o apucă de mînă :

— Bine-ai venit! Hai cu mine !

O trase dintre ceilalţi şi o duse la uşa de intrare în şcoală. Abia sunase clopoţelul. Copiii făceau hărmălaie

înghe- suindu-se : „Haideţi, mă! înainte! Aoleu, ghiozdanul!” Ionica intră în clasă cu Marioara. Marioara îi arătă cuierul, unde să-şi lase surtucul, apoi o luă cu ea în barcă. îi puse dinainte un caiet de-al ei, pe care erau înşirate litere una lîngă alta, ba chiar şi cuvinte întregi. îl deschise la prima pagină şi-i arătă şiruri întregi de beţigaşe drepte şi încovrigate :

— Uite, asta a fost prima lecţie ! Tu ştii să faci aşa ?

Ionica abia deschise şi ea caietul ei alb, neînceput şi luă creionul în mînă şi în juru-i năvăliră mai mulţi copii.

4

R

— Cum merge ? întrebă Tică, proptindu-se în pupitru.
— Ai mai scris ? o întrebă Gicu.
— Cîte litere ştii ? o întrebă, din spate, Tia, cocoţată pe bancă.
Ionica se înroşi. Acoperi caietul cu mîna. Niciodată nu ţinuse un creion în mînă.
— Are să meargă ! E la început ! se supără Marioara. Ce staţi şi vă uitaţi aşa ?
— le-te-te ! făcu Tică ridicîndu-şi sprîncenele. Şi ce-i dacă ne uităm ?
— Las' că-i arăt eu să scrie I sări Gicu dintr-o dată, vrînd parcă să o dea la o parte pe Marioara. Tu nu te pricepi !
— Cum nu mă pricep ? se burzului Marioara, n-ai văzut că am luat zece ? Ce te amesteci ? Peste tot te vîri !
— Adică numai tu ai voie să vorbeşti cu ea ? îi strigă Tică, Marioarei.
— E ţîfnoasă I zise Gicu.
Ionica se sperie că au să înceapă să se bată. Se uita la Marioara de parcă se ruga să-i lase în pace.
Şi tocmai atunci răsări printre ceilalţi Guguţă întinzîndu-i un măr:
— Ţine !
Ionica îi zîmbi :
— Mulţumesc ! şi rămase cu mărul în mînă, neştiind ce să facă cu el.
Se făcu tăcere, apoi Gicu îi apucă dintr-o dată caietul, hotărît, şi-l întoarse spre el.
— Asta e, că am să-i arăt cum se fac beţişoarele !
Dar Marioara i-l smulse numaidecât :
— Fugi de-aici ! Lasă-ne-n pace !
Cearta era gata să înceapă iar, cînd pe deasupra tuturor se auzi glasul Tiei :
— Mai bine i-ar arăta lovan !

în banca de alături, Iovan stătea aplecat peste caietul lui şi scria liniştit, ca şi cum nimic deosebit nu se-ntîmpla în clasă. Auzindu-şi numele, ridică puţin capul, se uită la ceilalţi şi surîse stînjenit:

— Să-i arăt eu ?

— Haide, îi zise Marioara, tu faci literele cele mai frumoase !...

Gicu nu se mai împotrivi. Se dădu la o parte să îi facă loc lui Iovan.

Acesta veni la Ionica şi se aşeză în bancă lîngă ea.

— Ia-o de la început, îi zise Tia, de la poziţia mîmii !

— Nu te amesteca ! se întoarse Marioara spre ea.

Iovăn tăcut, aplecă puţin caietul spre stînga, puse mîna Ionichii deasupra, apoi îi luă el mîna şi începu să scrie cu ea : un beţişor, încă unul... drepte, frumoase !

— Vezi ce uşor e ? îi spuse ; acuma încearcă şi tu. Şi îi lăsă mîna. Dar el continuă să scrie lîngă ea : un beţişor Ionica, un beţişor Iovan.

— Straşnic, strigă Marioara.

Tică se aplecă mai tare peste bancă să vadă şi el, şi se ciocni cap în cap cu Tia, care se aplecase din spate. începură să se certe.

— Grozav, zise şi Guguţă.

Veniră în jurul Ionichii şi ceilalţi din clasă. Se strînseră buluc la banca ei.

Ionica rîdea bucuroasă.

— Acum putem trece la cercuri, anunţă Iovan.

Dar tocmai bine intră pe uşă tovarăşa Adina.

— Ce faceţi aici ? întrebă ea.

— O învaţă să scrie ! răspunse grav Tică.

— Păi nu staţi toţi în jurul ei, că se sperie, spuse tovarăşa Adina.
— Uitaţi ce frumos a început să scrie, îi fîlfîi Marioara caietul peste ceilalţi copii.
Tovarăşa Adina luă caietul, îl cercetă, apoi se uită la Ionica şi zîmbi :
— Ştii c-ai început frumos ?

Ionica rîdea de-a binelea, cu toată faţa.

2

La ora prînzului, copiii se năpustiră pe poartă ca de obicei, care încotro.
Marioara şi cu Iovan îşi continuau o ceartă care începuse 'din dlasă.
— Toba ta nu cîntă, îi zicea Marioara lui Iovan, face numai aşa : bum, bum.
— Dar face „bum" cum vreau eu, zicea Iovan, ia să auzi I iPoate să iacă mai repede, mai încet, cum vreau eu !
— Şi pînă la urmă tot numai bum, bum, rămîne !
— După toba mea poţi să numeri... şi să joci.
— Ei, să joci ! pufni Marioara făcîndu-şi loc printre ceilalţi copii !
■— Sigur că poţi să joci ! Eu am zis, da' tu nu crezi! Se luă Iovan după ea înciudat.
— Cum să joci după tobă ? rîse Marioara.
Ionica ieşi şi ea cu ei. Ce-to mai fi şi aia tobă ? N-a auzit niciodată.
— La revedere, Ionica ! fîlfîi Tică beretul spre ea în semn de prietenie.
—■ Tu o iei în sus I Vino cu noi! îi spuse Gicu.
— Sigur ! Sigur I Vino cu noi ! tropăi bucuros Guguţă.
Dar Marioara o luă numaidecît de mînă :

— Ionica vine cu mine I zise ea hotărît, pornind repede în susul străzii.
— Bineînţeles că o ia Marioara ! Ce vă aşteptaţi ? rîse răutăcios Tia.
Iovan veni după ele săltîndu-şi cu amîndouă m'îinile ghiozdanul din spate :
— Dacă nu spunea la abecedar că face bum, bum, habar n-aveai !
— Păi dacă e aşa ! 'îi răspunse Marioara peste umăr, ad-o la şcoală şi să vedem !
— N-o aduc la şcoală, că o iau băieţii !
— Aduc şi eu muzicuţa !
— Pff! Muzicuţa, se strîmbă dispreţuitor Iovan. Apoi se uită la ea neîncrezător : Zău o aduci ?
— Dacă-ţi spun !
— Nu ţi-e teamă că o strică băieţii ?
— Păi am grijă !
— Dacă aduci muzicuţa, aduc şi eu toba!
— Foarte bine !
— Tu ce aduci, Ionica ? întrebă Iovan.
Ionica se uită la Marioara şi se înroşi. Ce să aducă ?
— N-ai o trompetă ? zise Iovan mai departe. Straşnic ar fi să aduci o trompetă ! Să vezi ce-ar mai ieşi!
— Ce să iasă ! făcu Marioara aproape răstit, cu toba ta tot nu iese nimic !
—■ Lasă că vezi tu, se supără Iovan, să ştii că nu-ţi mai arăt să scrii frumos !
— Atîta rău! Pot să scriu .şi fără tine I Mi-arată Sanda t Tu ai o soră mai mare ?
— Am şi soră şi frate ! rîse bucuros Iovan îndreptîndu-şr spatele şi săltîndu-şi iară ghiozdanul.
— Şi ce dacă ai ? se strîmbă la el Marioara, toba ta tot nu cîntă.

Ionica zise lîncet:
— Dacă vreţi, eu pot să dînt din frunză I
Din ce ? se miră Marioara

— .Din frunză, mă ? se miră şi Iovan şi se opri locului.
— Cum vine asta ? întrebă Marioara.
— Aşa bine, răspunse Ionica.
— Ia o frunză şi arată, o îndemnă I'ovan.
Ionica se uită la frunzele de pe jos şi dădu din cap:
— Nu din astea, din altele !
— Din care ?
— Nu ştiu. De pe cîmp !
— Nu minţi ? o cercetă bănuitor Iovan.
— Cum să mintă ? se răsti iară la el Marioara. Şi-apoi «cînd ne arăţi ?
—■ Păi... Ionica îşi roti ochii peste stradă şi peste case şi «oftă : Aici nu pot ! Numai pe cîmp !
— Atunci ne arăţi cînd mergem în zercuţii ? ! întrebă Iovan.
— Excursii ! îl corectă Marioara.
— Totuna I dădu din umeri Iovan. Spune, ne-arăţi ?
— Ce-s alea ? întrebă Ionica.
— A zis tovarăşa Adina, explică Marioara, că dacă sin- tem cuminţi într-o zi ne ia undeva la ţară, pe cîmp...
— Adevărat ? făcu ochii mari Ionica, nevenindu-i să creadă.
— Cum sună cînd cînţi ? între'bă Iovan.
— Aşaa... ca păsările şi dintr-o dată Ionica o strînse pe Marioara de mînă ; dacă mergem la cîmp, am să vă zic din frunză !
— Ia te uită ! se minunară amîndoi copiii, privind-o cu ochii mari.
Şi lonichii îi veni să rîdă. La ţară toţi copiii ştiu ce-i aia să cînţi din frunză ! Dacă l-ar fi auzit ei pe nea Niţă ! El putea să cînte chiar cu de-adevărat, numai aşa ca ea !
Rămase cu ochii în lungul străzii!

5

Marioara şi Iovan uitară să se mai certe din cauza tobei.
Dar beţişoarele făcute acasă nu ieşeau ca cele de la şcoală.
După ce mîncase în bucătărie, Ionica alergase în odaia. mare, scosese repede caietul din ghiozdan şi se apucase să scrie aşa cum o învăţase Iovan.
Dar degeaba se căznea strîngînd creionul în mînă pînă o- dureau degetele ; beţigaşele ieşeau iară strîmbe şi tremurate.
Tăbîrcă alerga pe suib picioarele ei şi o trăgea de fustă, chemînd-o în curte la joacă. Toată dimineaţa fusese plecată şi acuma nici nu se uita la el. Asta nu se mai întîmplase niciodată.
Ionica îl goni, ridicînd mîna ca şi cum ar fi vrut să-l bată..
— Mai tîrziu, Tăbîrcă I Acum am treabă ! Nu vezi ?
Dar Tăbîrcă nu înţelegea. Gonea ca un bezmetic la uşă şi
de la uşă la ea, şi iar la uşă, şi tot aşa.
Pînă la urmă Ionica se dădu jos de pe scaun, deschise uşa şi-l scoase de urechi afară.
— Să stai afară ! De ce nu mă laşi în pace ?
Tăbîrcă se aşează cu capul pe labe, uitîndu-se la ea şi schelălăind încet.
Ionica închise uşa fără să-l mai ia în seamă. Se întoarse. Se aşeză iar la masă. Acum avea linişte.
Dar beţigaşele ieşeau tot strîmbe. Nu voiau să stea drepte şi pace ! Să-ţi vină să plîngi de necaz şi mai mult nimic !
Bunicul veni la ea :
— Nu vîrî aşa nasul în caiet! Ai să-ţi strici ochii!
îşi puse ochelarii şi se uită peste umărul ei.
Dar Ionica acoperi caietul cu braţul, ca atunci cînd se uitase Tică la şcoală.

— Nu, bunicule ! Te rog !
Atîta îi mai trebuia I Pe deasupra să se mai uite şi bunicul la ce face !
— Lasă că am plecat! bombăni bunicul, scoţîndu-şi ochelarii şi dînd să iasă în grădină.
— Şi... şi... adăugă repede Ionica, stai dumneata cu Tă- bîrcă ? Tare mai e şi el singur, săracul!
— Bine, bine, dădu bunicul din cap, ieşind.
Şcolăriţa se apucă iar de beţigaşele ei. Porni din nou, cu toată grija, încet... şi de teamă ce-i era să nu-i iasă pocite, îi tremura mîna aşa de tare că liniile de pe caiet îi ieşeau tot mai tremurate.
Se ridică dintr-o dată în picioare, închise caietul şi-l azvîrli cît colo, pe podele.
Şi tocmai atunci, ca un făcut, apăru pe uşă tuşa.
Ionica se sperie, se înroşi şi îşi lăsă capul în jos.
Tuşa rămase în prag cu ochii la ea :
— Ce-i cu tine ? Ce făceai ? Nu cumva vreo poznă ?
Ionica se uită pe furiş la caietul de lîngă laviţă. Numai de
nu l-ar vedea.
Tuşa închise uşa şi îşi scoase pardesiul, pe care îl agăţă în cuier :
— Te-ai apucat de carte ?
Ionica tăcea mereu, fără să se mişte.
Tuşa veni spre ea :
— Ai (încremenit ? Ce-i cu tine ? şi o zgudui de umeri.
Ionica ar fi rupt-o la goană.
— Cu cine vorbesc eu? se răsti la ea tuşa. N-auzi ce te întreb ?
— Da, tuşă ! spuse Ionica.
— Ai de gînd să înveţi şi tu carte ca orice copil ?
— Da, tuşă ! şopti iar Ionica.
Tuşa dădu din umeri cu silă :
— Da, tuşă ! Asta-i tot ce ştii ! Ai să-nveţi tu carte cînd m-oi face eu mitropolit !

— Se prinse cu mîinile de masă şi se uită la ea ţintă :Ai făcut o poznă ! Se vede cît de colo ! Lasă că aflu eu £ Acum du-te la bucătărie ! Nu-mi sta pe cap ! Am treabă I
Şi se întoarse cu spatele la ea să se uite pe fereastră.
Ionica îşi închise cartea,^ îşi strînse creionul şi guma în penarul de lemn, alergă lîngă laviţă de unde ridică repede caietul azvîrlit, şi se repezi pe uşă, la bucătărie.
Acolo, dinaintea mesei pline de farfurii, străchini şi pahare, bunica ştergea vasele. Nu era nici un loc pentru Ionica.
Ionica se aşează pe lada de lemne de lîngă fereastră cu capul în jos.
Bunica lăsă vasele baltă, cu ştergarul deasupra şi veni la ea :
—■ Ce-i, mamă ? şi arătînd cu capul spre sufragerie : ţi-a mai zis iară ceva ?
Ionica se chinuia să-şi înghită lacrimile.
— Haide, spune bunichir, o mîngîie bunica. Dacă nu-mi spui, să ştii că mă duc eu să întreb ce-a fost!
— M-a gonit, bîigui Ionica cu ochii înlăcrimaţi.
— Asta-i tot ? se mira bunica. Şi se uită la masa plină de vase ; numaidecît îţi fac loc să te aşezi aici şi-ţi faci toate lecţiile. Sărăcuţa de tine I şi apoi mai trist: Nu mai pune toate la inimă.
Şi porni repede spre masă, să dea zor să termine vasele.
Cum era Ionica să-i spună că de fapt plîngea fiindcă nu-i ieşeau beţişoarele ?

4

Sanda şi Marioara stăteau la măsuţa lor de lecţii, faţă în faţă, fiecare vrînd să arate celeilalte cît este de ocupată. Sanda se apucase la şcoală să facă un album cu tot felul de vederi din toate colţurile lumii...
Adunase de peste tot poze, din jurnale vechi, ilustrate

de la vecini, cărticele de la tutungerie... Umpluse cîteva pagini...
Marioara începuse să scrie cu cerneală. Şi era afurisit de greu ! Cînd zicea că merge mai 'bine, atunci se pomenea cu o pată drept în mijlocul caietului...
Auziră în odaia de alături o voce groasă întrebînd :
— Da unde mi-s fetele ?
Amîndouă săriră dintr-o dată de la masă şi năvăliră pe uşă :
— Tată !
Tatăl le cuprinse pe amîndouă în acelaşi timp cu mîinile lui mari şi puternice. Le săltă de la pămînt :
— V-aţi făcut lecţiile ?
— Făcut ! rîse Marioara prinzîndu-i-se de gît.
— Toată după-masa au stat cuminţi, nici nu le-am simţit, zise bunica aşternînd faţa de masă.
Tatăl o ridică pe Marioara pe umeri, purtînd-o prin odaie :
— Aşa ! Vezi ce mare eşti ?
Marioara începu să-l tragă de mustăţi:
— Mai sus, tată ! Mai sus ! Că n-ajung la tavan I
Tatăl o împinse mai sus şi Marioara izbi tavanul cu palma : Poc I Şi se prăpădi de rîs şi de 'bucurie !
Sanda se învîrtea în jurul lor strigând :
— Şi pe mine, tată, şi pe mine !
Dar Marioara se strîmbă la ea :
— Sanda e o urîcioasă ! Pe ea să n-o ridici ! Toată ziua învaţă ! Nu poţi de loc să te joci cu ea !
— Foarte bine, zise tatăl, lăsînd jos pe Marioara şi ridi- cînd-o acum pe Sanda.
Apoi se aşează obosit pe un scaun. Dar fetele tăbărîră pe el, şi se înghesuiră să se suie pe genunchii lui. Marioara se cocoţă pe stîngul, Sanda pe dreptul.
— Ei, rîse tatăl, noroc că nu mai am încă o fată ! De unde să mai scot un genunchi ?
— Uite că vine şi Mica ! le zise bunica isprăvind de aşezat masa. Şi tocmai atunci intră şi mama pe uşă,

mică şi subţire, de abia cu ceva mai răsărită decît fetiţele ei. Se opri în prag, zîmbi :
— Iaca, am trei copii ! Nu-i aşa, mamă ?
— Numai că unu-i cam uriaş ! rîse bunica.
Mama oftă gîndindu-se că avusese o consfătuire la şcoala unde era învăţătoare şi unde se discutase despre un copil care venea mereu bătut de părinţi, fiindcă părinţii amîndoi erau beţivi.
Se duse la ei şi îi îmbrăţişă pe toţi deodată şi se făcu hărmălaie şi rîset :
— Aoleu, Marioară, mă tragi de păr !
Bunica le strigă :
—' Da' haideţi, frate, la masă ! Se poate una ca asta ? Vă ţineţi de joacă ? Se răceşte tocăniţa !
Poţi să te împotriveşti bunichii ? Mai cu seamă cînd ţi-e o foame de lup ? Şi cînd ştii c-a pregătit o tocăniţă aşa cum numai ea se pricepe să pregătească pe lume ?
Dintr-o săritură fură toţi în jurul mesei.
Se făcu o tăcere în care nu se mai auzea decît zgomotul furculiţelor pe farfurie.
Bunica se uita la ei şi zîmbea.
După puţin timp mama îl întrebă pe tata :
— Ei, ce mai nou pe la uzină ?
— Mereu sînt lucruri noi, îi zîmbi tatăl... Despre ce să-ţi spun ? Astăzi mi-a vorbit Toader despre inovaţia lui, la boghiu ! Mi-a zis să-i dau o mînă de ajutor la sudură ! Mi-a zis şi tovarăşu Marcu...
— Asta-i altă inovaţie ? se miră mama.
— Da, alta, încuviinţă tatăl, m-ai întrebat doar ce mai e nou !
Şi pînă să mai zică mama ceva, hop Marioara cu guriţa :
— La noi în clasă a venit o fetiţă nouă. Tocmai acum a venit. O cheamă Ionica. Şade cu mine în bancă !
— Fetiţa aia pentru care ai alergat zilele trecute să o cauţi pe tovarăşa Adina ?

Marioara se înroşi aducîndu-şi aminte cum se lovise de mama cînd să iasă din odaie. Şi nici măcar nu se întorsese să-şi ceară iertare !

— Da, da, zise Sanda şi pentru ea.

— E dintr-un sat, nu mai ştiu cum îi zice, urmă Marioara, de pe malul Oltului... i-a murit tata şi pe urmă şi mama... şi a luat-o de suflet coana Fira...

— Coana Fira... suflă mama speriată.

— Sărăcuţa ! oftă bunica.

— Una care face zarvă la poştă ? întrebă tatăl.

— Ea e I spuse încet mama.

— M-am dus şi eu odată... înaintea mea era un băiat, aşa... ca de vreo 14 ani! Numai ce mă pomenesc că se răsteşte la el : „Pînă acum n-ai mai scris scrisori ? N-ai mai scris adrese ? Nu ştii cum se scrie pe un plic ?" Băiatul nu zicea nimic ! Am zis eu şi pentru el : „Stai, tovarăşă ! Ia-l binişor ! Dacă eşti aici, arată-i fără să te superi..." Ţi-ai găsit să ai cu cine te-nţelege !

— Toată mahalaua o cunoaşte, rîse Sanda.

— La piaţă cel puţin !... dădu din cap bunica...

— S-o vedeţi pe Ionica, urmă Marioara, i-aşa speriată ! Nu vorbeşte, nu se joacă... se uită la tine şi tace... cînd a intrat mai întîi în clasă, ce credeţi că a zis ? „Sărut mîna !" începu să rîdă şi să povestească repede. Are şi un căţel: Tă- bîrcă, fără coadă ! Şi cu nişte urechi lungi! Şi pe urmă, ieri, nici n-a mai vrut să vină la şcoală... şi ne-am dus la ea... da' nu era acasă... era la tren... A fost şi tovarăşa Adina...

— Ce tot spui acolo ? întrebă tatăl, nu pricep nimic.

— Povesteşte frumos, o îndemnă mama.

Marioara se uită de la unul la altul, vrînd să mai zică ceva, dar ruşinată, spuse numai:

— Asta e ! şi oftă.

Sanda începu iar să rîdă. Mult mai rîdea Sanda asta ! Toată vremea rîdea, din te miri ce !

— Şi ai fost pe la ea în după-amiaza asta? întrebă,mama amintindu-şi iară de discuţia de la şcoală pentru băieţelul bătut.
Marioara se uită la Sanda. Tăcu.
— De ce nu te-ai dus ? o mustră mama. Să vezi barem dacă şi-a făcut lecţiile I
— I-a fost frică! răspunse Sanda în locul ei.
— Cum vine asta ? se miră mama.
— De cine i-a fost frică ? se încruntă tatăl.
— Aşa-i că de coana Fira ? zâmbi bunica.
— Da, şopti Marioara, frămîntînd în mînă un boţ de pîine.
— Lasă pîinea, îi spuse mama. Ce era să-ţi facă ? Ia te uită I
— Aşa i-am zis şi eu ! dădu Sanda din cap.
— Ce mai fetiţă vitează am şi eu ! păru supărat tatăl, în- torcîndu-şi capul ca şi cum nici n-ar vrea să se mai uite la ea.
Marioara strînse buzele cu necaz. Zise dintr-o dată, hotărîtă :
— Am să mă duc mîine ! Mă duc neapărat!
Şi apucînd un măr din mijlocul mesei, îşi înfipse dinţii în el.

5

După masa de seară, tatăl lui Iovan se apucă să repare televizorul.
Nici nu terminase bine Daica, sora lui, să strîngă toate farfuriile, că el trase la o parte faţa de masă cu ce mai rămăsese pe ea, aşează în loc cutia cea mare a televizorului şi începu să-i desfacă cu o daltă placa prinsă la spate în cuişoare.
— Aaah ! **se necăji** Daica. Ce era dacă mai **aşteptai** o **ţîră pînă sfÎTşeam,** bre ? Nici n-ai mîncat ca **lumea, numai** cu gîn- **dul** să **repari maşinăria** '

— Ei! dădu tatăl lui Iovan din mînă, vîrîndu-şi capul în cutia televizorului, încît tot părul numai din cîrlionţi negri, mici şi deşi, îi căzu în ochi.

El niciodată nu vorbea prea mult. Daica şi Iovan se obişnuiseră cu el să-l înţeleagă uneori numai dintr-un semn al capului sau al mîinii.

Se ridică sufl înd supărat, îşi trecu o mînă prin păr şi se aplecă iară.

Iovan se cocoţase pe un scaun lîngă el, sprijinindu-se cu coatele de masă, bucuros că are ce privi.

Tatăl se-apucă să înşire pe masă şuruburi, lămpi, bucăţele de tot felul. Iovan nu-şi lua ochii de la el. Îşi aduse aminte că acum aproape un an aşa făcuse şi el cu maşinuţa care-o primise de ziua lui : o desfăcuse toată să vadă ce are înăuntru. Dar n-a mai ştiut să o facă la loc. A trebuit să vină tot tatăl să i-o repare.

Daica s-a dus cu toate vasele alături, în bucătărie, şi-a dat drumul la apă să le spele.

Iovan luă o lampă mică de pe masă, o întoarse pe o faţă şi pe alta.

— Lasă lampa ! zise tatăl fără să se uite la el ; acum o scapi jos şi se sparge !

Iovan puse lampa pe masă necăjit. E băiat mare, merge la şcoală şi tatăl lui îi vorbeşte tot ca unui copil mic, care nu e bun decît să spargă. Mai mult în ciudă, spuse :

— Tată, a venit la şcoală o fetiţă nouă !

Tatăl nu răspunse.

— Da, urmă Iovan, o fetiţă cu un căţel ! O cheamă Ionica. Şi-apoi repede : I-am arătat să scrie I

Tatăl îşi ridică greoi capul spre el şi spuse numai :

—■ Foarte bine ! Apoi luă în mînă o sîrmă, şi începu să o răzuie cu briceagul la capăt.

Iovan tăcu privind la taică-său cum lucrează. „Cînd are să se facă şi el mare, să se priceapă şi el să umble aşa ?...”

— Dă-mi şurubelniţa ! îi zise tatăl ţinînd o mînă în aparat şi cealaltă întinzînd-o după şurubelniţă.

Iovan se grăbi să-i pună şurubelniţa în mînă şi bucuros că putuse să-i fie de folos, începu iar să spună :

— Am să-i arăt mereu cum să scrie ! Şi să vezi, tată, că are să scrie foarte frumos !

— Cine ? întrebă tatăl, învîrtind de şurubelniţă.

— Ionica ! se amărî Iovan de întrebare. Şi pentru că tatăl nu mai spuse nimic, adăugă singur : Fetiţa care a venit acuma la şcoală !

— Da, da... dădu tatăl din cap, aşezînd ultima piesă în televizor şi închizînd la spate placa în cuişoare.

Iovan rămase cocoţat pe scaun, cu capul în mîini. Îi părea rău că tatăl lui terminase aşa de repede. îi părea rău şi pentru că parcă n-ar fi auzit nimic din tot ce-i spusese despre Ionica.

Tatăl luă în braţe televizorul, îl aşeză la locul lui pe măsuţa de -lîngă uşă, pe urmă veni la el şi-i puse mîna pe cap, zîmbindu-i :

— Hai la culcare, zgîmboiule !

Iovan apucă mîna puternică a tatălui în amîndouă ale lui, se azvîrli de pe scaun, şi porniră împreună către dormitor.

Tatăl strigă spre bucătărie :

— Netka, închizi tu lumina cînd termini, bre ?

De alături, **vocea Tăspicată a** Daicei se **auzi :**

— Da, da, nu stingeţi lumina I Mai am treabă acolo. Noapte bună !

6

Ce mai ploaie !

Curgea cum se spune „cu găleata”.

Stropii mari se pocneau de geamuri şi se prelingeau cu zgomot. Şi în curte era o lăcăraie cum nu s-a mai văzut. Tuşa plecase cu noaptea în cap la Oficiul poştal. Ionica era cu bunicul şi cu Tăbîrcă în bucătărie. Stătea dinaintea unei ceşti cu lapte cald şi a unei bucăţi mari de
pîine. Nu mînca, se uita pe fereastră. Se gîndea la beţişoarele care nu-i ieşiseră de loc bine pe caiet, ieri.
— Sărăcuţa de tine ! o căina bunica, să pleci pe o vreme ca asta 1 Parcă ce-o să-ţi facă dacă nu te duci ? Rafira n-o să ştie nimic ! Stai aici, cu buna, la căldură...
Ionica vîrî în gură bucata de pîine fără să zică nimic. Aşa mînca ea de parcă o făcea în silă.
Şi dintr-o dată se auzi o bătaie repezită la uşă. Tăbîrcă începu să latre.
— O fi vecina ! Ştie că a plecat Rafira, spuse bunica şter- gîndu-şi mîinile de şorţul albastru pe care-l purta totdeauna la bucătărie. Of, ce-o mai fi vrînd ! Şi plecă cu paşi tîrşiţi.
Tăbîrcă se luă după ea.
Ionica rămase cu pîinea şi laptele dinainte, uitîndu-se pe fereastră.
Şi dintr-o dată năvăli în bucătărie Marioara, scuturînd în mîini o umbrelă mare, de două ori cît ea :
— Ce faci, Ionico ? Am venit să te iau ! Şi rîdea.
Tăbîrcă sărea pe ea de parcă o cunoştea de cînd lumea I
Iar ea îl mîngîie între urechi.
Ionica rămase încremenită cu pîinea în mînă.
— Vai de mine, fetiţa mamei, pe vremea asta... zise (bunica cu glasul ei plîngăreţ.
— Nu ţi-ai băut încă laptele ? se miră Marioara. E tîrziu 1 Si noi avem prima oră citirea şi vreau să mai citesc puţin înainte de a intra tovarăşa Adina I Haide !
Ionica sări imediat de pe scaun. Alergă să-şi caute surtucul tărcat.

— Bea-ţi laptele, îi zise bunica.
Dar ea n-o mai auzi. îşi trase surtucul şi basmaua şi se repezi spre uşă cu Marioara.
— Laptele, laptele ! strigă speriată bunica venind cu ceaşca cu lapte în mină după ea.
Marioara deschise umbrela şi porniră împreună, aproape alergînd.
Bunica se uita după ele, dar nu le putea vedea decît picioarele, ca beţigaşele, sărind peste băltoace, sub o umbrelă care le acoperea de tot...

7

— Ce-i asta ? întrebă Ionica arătînd pe peretele clasei un carton mare, prins în cuie, plin de desene cu flori şi steguleţe, şi în mijlocul căruia fîlfîiau două coli de caiet prinse cu pioneze. Unul cu cuvintele : şcoala, poarta, drumul, altul cu scăderi la aritmetică.
— Asta-i gazeta de perete ! îi zise rîzînd Marioara.
— Ce-i aia ? întrebă Ionica.
— Tu n-ai mai văzut gazete de perete ? se miră Gicu.
Ionica se înroşi, dar Marioara începu să explice.
— Este aşaaa... gazeta noastră, unde scriem noi !
— Ce să scrieţi ? ! se miră Ionica.
— De toate ! începu să explice Marioara. Ia să vezi la alte clase : scriu despre ce e bine şi ce e rău la ei, despre sărbători, despre tot ce vor ! Ba fac şi desene ! îp sala mare e o gazetă a şcolii întregi ! Şi pe **UTmă,** în camera pionierilor e alta...
— S-o vezi pe cea din camera pionierilor ! zise Gicu mîn- drind'u-se că el ştie mai mult decît ceilalţi care nu intraseră pînă atunci acolo.
— Păi da' noi nu ştim să scriem ! le întoarse vorba Ionica.
— Ce dacă ? se oţărî Marioara, d-aia am şi pus foile astea de caiet 1 Punem aici ce ştim pîn-acum...

Da' ce crezi ? O să fie mult pînă să facem şi noi articole întregi ?

Gicu de-abia aşteaptă !
zîmbi Iovan.

— Şi tu nu ?
— Ba şi eu !
Ionica nu mai spuse nimic. Rămase cu ochii pe perete.

8

Tovarăşa Adina explica o lecţie nouă.
Cînd avea şi Ionica să ajungă să le înveţe pe toate din urmă ?
Tovarăşa Adina se întorsese cu *spatele* la clasă şi scria *pe* tablă o literă nouă, mare : H.
— Ziceţi şi voi : Ha, h...
Şi toţi copiii în cor :
— Ha, h !
Cînd să înveţe atîtea litere ? Să le ţină minte pe toate ? Preâ sînt multe !
Ionica vedea bine că ceilalţi copii erau veseli.
Totdeauna se bucurau cînd ajungeau la o lecţie nouă şi ea nu pricepea de ce-s aşa.
— Hai! spuse tovarăşa Adina.
Şi toţii copiii în cor, aproape rîzînd :
— Hai!
— Haină I urmă tovarăşa Adina.
Ionica zise şi ea împreună cu toţi „haină !"
— Horă I adause tovarăşa Adina.
Şi Ionica se gîndi la hora ei din sat de duminica, la femeile cu ii şi fote colorate, ce chiuituri I... şi ce mai săltau şi se în- vîrteau flăcăii bătînd pămîntul...
— Deschideţi abecedarele, spuse tovarăşa Adina, la litera H.

Şi cînd îl deschise şi pe al ei, Ionica văzu o poză cu o horă ca la ea în sat. Şi rămase uitîndu-se la poză şi minunîndu-se.
Tovarăşa Adina începu să citească rar, cu grijă :
— „E duminică. Toată lumea e la horă.
Copiii urmăreau pe carte. Ionica vru să urmărească şi ea. Mai ales ea. Să urmărească cu degetul fiecare

literă. Dar oricît se străduia şi oricît de încet şi răspicat citea tovarăşa Adina, nu putea. Ea nu cunoştea mai nici o literă.
Şi tovarăşa Adina continuă.
— Horia se uită la horă. El are haine noi. Acum se cîntă : Să jucăm hora pe loc, să răsară busuioc".
Ionica nu mai urmărea de mult pe carte. Rămăsese cu ochii pironiţi la tovarăşa Adina. Nu-i venea să creadă. Oare scria chiar aşa acolo ?
Tovarăşa Adina îşi ridică din carte capul şi întîlni ochii Ionichii. Zîmbi :
— Ionica, tu nu te uiţi pe carte ? şi apoi întrebă toată clasa : Ei, cine vrea să încerce să citească ?
Ionica începu să se foiască în bancă. Se uita la Marioara şi la ceilalţi copii. Toţi ridicau degetul să-i pună să citească. Ba unii se ridicau puţin din bancă şi se aplecau înainte ca să-i vadă mai bine, să-i aleagă pe ei.
Cum ar vrea şi ea să poată să citească !
— Ce-i, Ionica ? o întrebă tovarăşa Adina, vrei să încerci tu ?
Ionica se făcu roşie. Se ridică în picioare. Toţi copiii se uitau la ea. Cum să spună că nu poate ? Zise încet :
— E duminică !
— Mai tare, strigară copiii !
— Auzi, mai tare ! spuse şi tovarăşa Adina.
— E duminică, repetă Ionica uitîndu-se în jur. Şi apoi : S-au dus cu toţii la horă. S-a dus şi Horia...
Copiii pufniră în bănci.
— Ce tot zici tu ? se miră tovarăşa Adina, unde citeşti ?
Ionica tăcu. Lăsă cartea pe bancă. O podidiră lacrimile.
— Lasă, îi zise blînd tovarăşa Adina, venind la ea, dacă nu ştii încă să citeşti, nu e neapărat nevoie. Ai să vezi

că în scurt timp ai să poţi şi tu să citeşti ca şi ceilalţi. Acuma hai să ascultăm pe altcineva. Spune tu, Iovan !
Ionica se aşează jos. îi era foarte ruşine.
Se uita la poza din carte cu horă.
Toţi copiii ştiau să citească ce scria acolo despre horă. Numai ea nu ! Numai ea nu ştia încă !

9

— Asta-i Ionica ?
Bunica Marioarei îi luă ghiozdanul din mînă şi o apucă de bărbie.

,
Pe uşă răsări capul Sandei :
— Ce ? A venit Ionica ?
Şi intră numaidecît în odaie, uitîndu-se la ea curioasă.
— Ce bine c-ai venit la noi ! îi zise bunica şi o sărută pe frunte.
Ionica se uită la Marioara. Ce însemna asta ? De unde o cunoşteau ?
Marioara zîmbea :
— Abia am adus-o ! Nu voia să intre !
— Aici eşti ca la tine acasă I îi spuse bunica. Poţi să vii oricînd. Să-ţi faci lecţiile cu Marioara. Dacă n-o să ştiţi ceva, vă mai arată şi Sanda. Nu-i aşa, Sanda ?
— Sigur ! Sigur ! zise repede Sanda, învîrtindu-se în jurul Ionichii de parcă ar fi fost cine ştie ce ciudăţenie. Eu îi arăt totdeauna Marioarei să-şi facă lecţiile. Şi am să-ţi **aTăt** şi ţie.
— Aşa ! Foarte bine ! încuviinţă bunica.
Ionica vedea bine că se bucurau fiindcă venise şi fiindcă va sta cu ele, şi se mira fără să ştie ce să zică.
— Haide acum să-ţi arăt unde e odaia noastră, unde ne facem lecţiile, îi zise Marioara trăgînd-o de mînă în odaia de alături. Sanda veni numaidecît în urma lor.

Odăiţa era mică, dar foarte îngrijită. Cu două paturi la perete, o sobă şi o masă plină de cărţi — masa de lecţii. Mai avea un dulap şi o sumedenie de poze pe pereţi, cu copii, ca animale, cu vederi…

— Ia să vezi ce am aici, îi zise Marioara deschizînd dulapul şi scoţînd dinăuntru două cutii mari care le lăsă pe podea în mijlocul camerei. Se aşează pe jos dinaintea lor şi începu să scoată tot soiul de minunăţii: o păpuşă cu cozi blonde şi rochiţă colorată, un ursuleţ, o broască verde de tinichea, o pălărie de hîrtie, petice pentru îmbrăcat păpuşa, o masă mică cu patru scaune şi muzicuţa.

Ionica rămase în picioare încremenită.

Sanda se sprijinise de masă, se uita şi ea şi rîdea.

— Haide, o îndemna Marioara pe Ionica, vino-ncoa' ! Ce-ai rămas aşa în picioare ?

Ionica se aşează numaidecît pe jos, lîngă Marioara. Nu ştia pe ce să pună mîna mai întîi. Nici nu îndrăznea să pună m'îna pe orice-ar fi fost.

Marioara luă broscuţa, învîrti o cheiţă, apoi o puse pe podea şi broscuţa începu să sară prin odaie.

Ionica se luă după ea rîzînd :

— Sare ! Uite cum sare !

Sanda şi Marioara se uitau la ea şi rîdeau şi ele.

Cînd broasca se opri, Ionica se întoarse spre Marioara şi o rugă încet:

— Te rog, mai fă-o să- sară !

Dacă vrei, îi zise Marioara învîrtind iar cheia în stomacul

broaştei, ţi-o dau acasă,
să te joci cu ea. Mi-o
aduci mîine la şcoală

1Ionica rămase cu mîna la gură :
— Mi-o dai acasă ?
— Uite, zise Marioara, să te învăţ cum să o învîrteşti I
Şi dintr-o dată, Ionica îşi aduse aminte de tuşa şi că-i zisese să nu cumva să stea cu copiii şi că după şcoală să vină acasă numaidecît. Sări în picioare.
— Eu plec !
— De -ce pleci ? se miră Marioara.
— Abia ai venit, îi zise şi Sanda. Marioara rîse :
— Tot îţi dau broasca, pînă la urmă 1 Stai să vezi şi celelalte jucării I
— Nu d-aia, dădu Ionica din cap, da mă bate tuşa...
Marioara şi Sanda se uitară una la alta. Nu mai îndrăzniră
să o oprească.
Şi Marioara îi puse broasca în mînă şi începu să învîrtească de cheie, **Tepezit:**
— încearcă şi tu ! îi zise încet. Aşa-i că nu e greu ?
— Nu ! Nu e greu ! dădu Ionica din cap.
Apoi vîrî broasca în ghiozdan şi o luă la goană pe stradă.
— Unde fuge aşa, maică ? se sperie bunica.
— Acasă la ea, răspunse îmbufnată Marioara.

10

Vezi dar că te mai poţi ţine de lecţii cînd ai cu tine o minunăţie de broască de tablă ca aceea ! Ionica pornise de la şcoală nerăbdătoare să înveţe să citească în carte, dar, poftim ! Abia a terminat masa că l-a luat pe Tăbîrcă şi s-a dus cu el în dosul grădinii, acolo unde pămîntul e bătătorit.
Tăbîrcă la început n-a ştiut ce are Ionica în mînă, a crezut că vrea să se joace cu el ca de obicei, de-a prinselea şi a luat-o la goană prin toată grădina. Dar Ionica îl chemă lîngă ea :

— Vino-ncoa', Tăbîrcă, să vezi ce n-ai mai pomenit!
Se aşează **pe vine învÎTtind cheia.**
Tăbîrcă se apropie uitîndu-se la ea întrebător.
Ionica aşează broasca jos şi broasca începu să sară : fop ! ţop !
Tăbîrcă se uită mai întîi nedumerit, apoi se propti în labele dinapoi, ridică puţin din urechile lui pleoştite şi începu să latre : ham, ham.
— Prostule, îi strigă Ionica, tu nu vezi că nu-i de-adevărat ?
Dar lui Tăbîrcă nu-i plăcea jucăria asta. Se învîrtea în jurul ei şi se repezea să o muşte, fără însă să îndrăznească să o atingă. Cu cît sărea mai departe cu atît îl sîcîia mai rău.
Ionica îl îmbrînci la o parte :
— Tu să nu pui gura pe ea 1 Mi-a dat-o Marioara ! Atîta îmi mai trebuie, să mi-o strici !
Broasca nimeri într-un smoc de iarbă şi se opri. Tăbîrcă se apropie cu grijă, fără să o atingă, şi lătrînd mereu : ham, ham !
Ionica vru să ia broasca, dar cînd îl văzu stînd aşa la o parte şi lătrînd de zor se porni să rîdă :
— Ţi-e frică ? Da ?
Şi se prăpădea de rîs.
Atunci însă veni din casă tuşa.
— Ce-i atîta de rîs ? se încruntă ea, ţi-ai făcut lecţiile ?
Ionica luă repede broasca de jos şi o ascunse la spate :
— Acum, tuşă ! Numaidecît ! Mă jucam niţel cu Tăbîrcă f
— Joaca, după lecţii ¡ spuse tuşa, altfel te prinde noaptea şi nu mai termini I
Ionica se îndreptă tăcută spre casă cu Tăbîrcă după ea. îşi desfăcu ghiozdanul şi scoase dinăuntru abecedarul. Dar tuşa plecase. Şi broasca rămăsese acolo, pe masă.

Şi Ionica se trezi iar învîrtind de oheie şi punînd broasca să sară pe masă. Ţop, ţop, drept pe caiet 1 Ţop ! De pe caiet peste creion, gata să alunece. Şi ţop ! mai departe pe abecedar. Ionica ridea şi sărea în jurul mesei. încă o dată şi încă o dată. O chemă şi pe bunica : „Bunico, vino-ncoa' niţeluş !" Il chemă şi pe bunic. Stăteau acum toţi trei în jurul broaştei şi rîdeau.

Dar tocmai bine se întoarse şi tuşa ! Se opri în mijlocul camerei, încruntată :

— Ce-i aici ? Ce-i jucăria aia ?

Şi drept în spatele tuşei apăru şi Marioara. De unde răsărise tocmai atunci ?

— Bună seara ! zise ea simplu.

Tuşa se îndreptă spre ea mînioasă :

— Tu i-ai dat jucăria ?

Marioara se trase cîţiva paşi spre uşă, speriată.

Tuşa veni spre ea cu broasca în mînă :

— Vă ţineţi de drăcii, în loc să vă faceţi lecţiile...

— Las-o, Fără, începu să se văicărească 'bătrîna, ca de obicei, poate şi ea să se joace acolo... că lecţiile, tot să şi le facă !...

— Ia-ţi jucăria ! îi spuse coana Fira îndesat Marioarei, dîndu-i broasca.

— Eu... eu... tocmai venisem pentru lecţii... îngăimă Marioara.

— Vezi, adăugă repede 'bătrîna, pentru lecţii, Firo...

— Lecţiile şi le poate face Ionica şi singură ! N-are nevoie de ajutor ! Ai înţeles ? Asta e !

Marioara îi aruncă Ionichii o privire deznădăjduită.

Ionica se uită la ea cum se întoarce şi pleacă. Oftă şi se aşeză la masă, dinaintea abecedarului deschis.

Bunicul îşi trase un scaun lîngă ea : — Arată-i tu lu' bunicu ce-aveţi de făcut şi nu mai fi necăjită !

Cît îşi dorise să înveţe I

Dar **acum numai de asta nu-i aTdea !**
începu să plîngă !

11

A doua zi, Iovan a adus toba la şcoală.
A adus şi Marioara muzicuţa.
Marioara nu prea ştia să cînte din muzicuţă. Da' i-a luat-o Tică din m'înă şi a încercat-o el cîntînd. „Pe umeri pletele-i curg rîu...” Asta o auzise la catirincă.
— Ia stai ! îl opri Iovan. Ia-o de la început ! Ionico, vino să auzi şi tu-!
Ionica alergă la ei.
Tică începu iar să-i zică din muzicuţă şi lîngă el, Iovan bătea în tobă : bum, bum.
Toţi copiii se strînseră în jurul lor să asculte.
Aşa mergea cu mult mai bine.
începură cu toţii să bată din palme după tobă. Ionica se trezi bătînd şi ea din palme şi rîzînd.
— Ia te uită ! se miră Marioara, ştii că-i frumos ?
— Tu n-ai crezut ! îi zise Iovan. Acum vezi ? şi spre Ionica : îţi place, Ionica ?
Ionica îi zîmbi cu bucurie. Numai Tia stătea la o parte, bosumflată, nu se ştie de ce.

Gicu alergă să o cheme pe tovarăşa Adina din cancelarie. Nici nu băgară de seamă cînd veni printre ei. Asculta şi

ea cu luare-aminte şi le

zise :

— Bravo, copii! Păi dacă ştiam vă propuneam pentru serbare ! Chiar astăzi s-a discutat în cancelarie.
— Ce serbare ? întrebară cu toţii.
— Facem serbare ?
— Cînd facem serbare ?
— Serbarea pentru 7 Noiembrie, explică tovarăşa Adina. Mai avem aproape o lună, dar ceilalţi se pregătesc de pe acum. Ziceam că voi sînteţfi prea mici I Dar văd că nu ! Uite, chiar astăzi am să vorbesc ! Te pomeneşti că ştiţi şi nişte poezii I Ştie vreunul vreo poezie ?
Cum să nu ştie ! Nu era unul care să nu ştie. Şi se înghesuiră care mai de care strigînd :
— Spun eu I
— Ba eu!
— Eu ştiu mai multe I
— Pe mine, pe mine ascultaţi-mă I
— Dacă-i aşa, spuse tovarăşa Adina, atunci să spună fiecare pe rînd. Şi toţi o să ascultăm şi o să alegem pe cea mai frumoasă !
— Da, da, strigară copiii.
începu Tia să spună „Ţara mea" :
„Am o ţară ca-n poveste Cu cununi de brazi pe creste..."
şi o spuse de la un capăt la altul fără să se oprească de loc.
Cum termină, Tică sări să spună şi el. Dar tovarăşa Adina îl opri :
-— Tu cînţi la muzicuţă ! Doar nu vrei să spui şi poezia pe deasupra ! Mai lasă şi pe altcineva.
Şi-atunci spuse Gogu „Somnoroase păsărele", dintr-o răsuflare. Şi toţi copiii începură să rîdă, că o zicea de parcă păsărelele aveau de gînd să o ia la goană, nu să se culce
1

Şi aşa pe rînd, fiecare copil zise cîte o poezie. Spuse şi Guguţă, cu toate că s-a încurcat şi n-a mai ajuns s-o termine.
Numai Ionica stătea la o parte şi nu se bătea de loc să zică şi ea.
— Tu, Ionico, nu ştii nici o poezie ? 1 o întrebă tovarăşa Adina.
— Eu ce ştiu... dădu din cap Ionica, nu-s ca astea de aici !
— Dar cum sînt ? se miră tovarăşa Adina.
— Aşaaa... şi Ionica ridică mîna să arate ceva ce nu înţelese nimeni.
— Ia spune, o îndemnă tovarăşa Adina.
— Nu, zise Ionica.
— De ce nu ?
Ionica se uită în jur puţin speriată, pe urmă răsuflă adînc :
— Nu !
Copiii se strînseră în jurul ei :
— Hai, Ionico, spune !
— Ce-i aia ce ştii tu ?
— Să auzim şi noi ! Ionica vru să fugă. O prinseră de fustă.
Ionica se uită la tovarăşa Adina, dar aceasta rîdea.
— Acuma trebuie să spui şi tu ! N-ai ce face !
— Şi n-o să rîdeţi ? întrebă cu bănuială Ionica.
— Nici de loc !
Ionica se mai foi şi dacă văzu că n-are încotro, se încruntă, privi pe fereastră, şi începu să zică încet şi cîntat :
„Frunzuliţă ca smiceana Văzui frunza ca paraua Şi lăstaru ca undreaua,
...ca undreaua. Îmi luai puşca şi vergeaua Şi-mi apucai poteceaua ...pateceaua...”

Se opri. Se uită în jur. Zise scurt „gata !” Copiii nici nu mişcau, darmite să mai şi rîdă 1

Se uitau unii la alţii şi nu ziceau nimic.

— Ce fel de poezie e asta ? întrebă Marioara. ■— E de mult... explică Ionica pe gînduri.

— Asta-i poezie haiducească, ştii ? îi explică tovarăşa Adina.

— O fi, dădu din cap Ionica.

—■ Mai ştii şi altele ? o întrebă Tia.

— Da...

— Ia mai zii ! o îndemnă tovarăşa Adina zîmbind. Ionica aţinti cu ochii vîrful piciorului, pe care-l mişca pe podea de parcă ar fi căutat o gînganie. Apoi îşi ridică deodată capul şi zise tare :

„Sus la munte, la poiană, Este-un nuc cu frunza rară, S-au strîns cucii toţi din ţară Şi cîntă de se omoară, Şi-aşa cîntă de frumos De pică frunza pe jos. La tulpina nucului Cîntă mama cucului, Şi mai jos de rădăcină, Este-o pasăre străină ; Cînd începe a cînta Frunza-n codru se usca, Cînd cînta şi ciripea Codru-n frunză că era.

Se opri iar. Dar de data asta copiii începură să strige :

— Mai spune ! Mai spune !

— Şi nu voiai să le spui de loc !

— Haide, mai zii! o rugau copiii.

Ionica îşi prinse ¡mîinile una de alta, privindu-i neîncrezătoare :

— Zău, v-a plăcut ?

Tovarăşa Adina pomi către catedră : — Acum să ne mai vedem şi de lecţii, că trece ora spu- nînd poezii !

Copiii porniră fiecare la locul său în bancă, dar fără să o piardă din ochi pe Ionica. Se uitau la ea altfel decît pîn-acum, cu minunare. Şi Ionica nu putea să nu

simtă şi ea asta, aşe- zîndu-se cuminte lîngă Marioara. Şi se miră.

12

În recreaţie, copiii se strînseră din nou în jurul ei.

— Eu ştiu cum e la ţară, zicea Tică, nu mă duc vara la bunici ? îmi dau lapte cald, de cum îl mulg de la vacă ! E pădure... cîmp... şi păsări... şi atîta soare ! Grozav mai arde soarele la ţară !

— Da, da, zise Ionica, dînd din cap.

— Haide, povesteşte, o îndemnau copiii, şi mai cum e acolo ?

— Frate-meu, ăl mare, începu Gicu, s-a dus astă-vară la secerat. A venit de-acolo negru de nu-l mai cunoşteam. A zis tata că o să mă lase şi pe mine cu el la anu'.

— Taci, mă, strigară copiii, las-o pe ea ! Că vine de acolo I Zii, Ionico !

— E aşaa... făcu Ionica, şi se gîndi la cîmp : da, e cîmp mare ! Cît vezi cu ochii ! Şi oamenii seceră ! Şi mama mea secera. Şi seara venea acasă şi puneam de mămăligă şi mîncam. Ziua mă duceam cu copiii la apă, la Olt. Erau şi copii mari...

Tăcu. Vedea copiii năvălind cu picioarele goale în praful drumului, strigînd-o să vină la Olt şi făcînd o gălăgie de goneau toţi cîinii din sat. Apoi Oltul sclipind în soare şi curgînd larg şi domol la vale şi zbenguiala din apă, risetele... Tă- bîrcă... şi mama strigînd-o... Pe urmă, către seară, cum veneau pe uliţă cîrdurile de gîşte de la baltă, teleap, teleap, apoi cireada de vaci de la izlaz... răscolind tot praful drumului... Şi mai tîrziu, pe înserat, se aprindeau focurile în bătătură la fiecare casă, copiii cărau uscături şi femeile făceau mîncare...

în nopţile cu lună stăteau pe banca de la poartă. Venea şi nea Niţă cu snoavele lui şi baba Floarea, cu furca la brîu şi leliţa Maria răsucind la borangic, şi...
Cum să le spui toate astea ?
Ionica rămase gînditoare.
Copiii se supărară :
— Nu spui nimic !
— Ce să spui, dădu din umeri Ionica, e altfel...
— Altfel, cum ?
— Nu ştiu ! şi-i veni să plîngă.
— Sînt şi secerători ? întrebă Iovan. Tăticul meu lucrează la fabrică la turnătorie şi face combine, pentru cîmp I
— Sînt nişte maşini mari... explică Gicu.
Ionica îşi aduse aminte dintr-o dată de maşinile noi care sosiseră în sat şi într-o dimineaţă le scoseseră pe cîmp !
— Sigur că sînt şi tractoare şi combine, zise ea, toţi copiii am alergat să le vedem. Duduie... şi răscolesc pămîntul... Nea Niţă a azvirlit cu căciula după ele şi chiuia ; mă, da astea muncesc cît zece boi deodată ! Aşa a fost!
— Vezi, spuseră copiii, tu nu povesteşti nimic !
— Tăticul tău face combine ? îl întrebă Ionica pe Iovan, minunîndu-se.
— D-apoi, zise Iovan.
— Straşnic lucru face ! Ştii ?
— Ştiu ! lise el. Şi eu am să mă fac tot aşa cînd am să fiu mare !
— Şi eu ? întrebă Ionica, eu ce să mă fac ?

E destul şi pentru tine ! rîse Marioara

26

— .Doi cu trei fac cinci! Vezi ? E foarte uşor !
Marioara ridicase două degete şi pe urmă alte trei, acum
avea toată palma deschisă înaintea Ionichii.
Ionica îşi ţinea buzele strînse. Numără degetele Marioarei :
— Unu, două, trei, patru, cinci !
— Eu ştiam asta dinainte de a merge la şcoală, spuse Marioara, ştiam de la grădiniţă. Acolo ne jucam cu bobiţe şi număram. Şi ştiu şi de la piaţă, cînd cumpăram pentru mama pîine şi brînză, şi altele. Dacă n-aş fi ştiut să număr, cum să ştiu cîţi bani să dau şi cîţi să-mi dea înapoi ?
— Pe mine nu mă lasă bunicii să merg în piaţă ! Zic că sînt prea mică !
Stăteau amîndouă în clasă, în bancă, după ce plecaseră toţi copiii.
— Ionico, îi zise deodată Marioara, ce să facem să mă lase tuşa ta să viu la tine ?
— Ce să facem ?
— Spune tu !
— Nu ştiu !
— Trebuie sa mă lase !
— Da, trebuie !
— Cînd am venit atunci seara, cu tovarăşa Adina, a zis că mă lasă !
— Da, aşa a zis !
— Vezi!
Fetiţele tăcură uitîndu-se una la alta.
— Lasă acum, .zise într-un tîrziu supărată Marioara: patru şi cu doi cît fac ?

— Patru şi cu doi ? Ionica numără pe degete : patru, cinci, şase. Şi dintr-o dată : Şase !
— Da, şase ! rise Marioara.
— Dar acum ceva foarte greu : şase fără trei.,
— Şase fără trei ? Foarte greu ! Ionica ridică o mînă şi un deget de la altă mînă şi începu să lase cîte unul în jos, numă- rînd : unu, doi, trei.
— Ei, cîte degete ţi-au mai rămas ? întrebă nerăbdătoare Marioara.
Ionica numără :
— Unu, doi, trei, şi cu teamă zise : Trei I
— Sigur că trei ! rîse Marioara.
— Trei am scos, trei mi-au rămas ! zise Ionica.
— Păi, sigur ! Trei şi cu trei fac şase !
— Trei, zise Ionica, uitîndu-se la cele trei degete ridicate, şi apoi ridică iar cîte unul : unu, doi, trei şi iarăşi s-au făcut şase degete ca la început şi începu să rîdă.
— Ce-ar fi să vorbească tovarăşa Adina cu tuşa ta ? întrebă Marioara.
— Ce să vorbească ? se sperie Ionica.
— Să mă lase să viu la tine acasă !
— Aşa ! se bucură Ionica. Bine !
— Îi spunem mîine dimineaţă ?
— Spune-i tu !
Bine, se învoi Marioara, îi spun eu ! şi ridicînd două degete : Doi şi cu cinci cît fac ?
Atunci intră şi Tia în clasă şi se-nvîrti printre bănci :
— O-nveţi să numere ?
— Vino şi tu ! zise Marioara.
— Nu mai am loc ! pufni Tia, altădată făceam lecţiile împreună ! Acum stai numai cu ea !
— Tu de ce n-o ajuţi ? se supără Marioara.
— Iaca, dădu din umeri Tia, n-ajunge să o înveţi tu ? şi porni către uşă.

— Ionica rămase cu ochii după ea.Urîto, strigă după ea Marioara.

— Tu eşti urîtă ! îi zise Tia şi pocni uşa.

— Poftim ! se supără Marioara, las' că-i arăt eu ei ! Trebuie neapărat să vorbesc cu tovarăşa Adina să viu la tine acasă...

14

Din ziua în care Ionica spusese poezia în clasă, tovarăşa Adina nu le mai pomenise nimic despre serbare.

Dar toată şcoala se pregătea. Asta se vedea cît de colo, cu toate că nimeni nu voia să spună nimic.

După orele de după-masă, unii copii din clasele mai mari intrau în sala de serbare şi se închideau acolo cu cheia. O fetiţă grăsuţă, cu părul scurt, negru şi cu nişte ochi de te sfredeleau, stătea la uşă şi nu mai lăsa pe nimeni să intre.

Dar dacă rămîneai cumva la şcoală în orele acelea, să-ţi faci cuminte lecţiile pe a doua zi, nu puteai să n-auzi dintr-o dată nişte strigăte şi bocănituri şi care era limpede că veneau din sala de serbare, mai cu seamă că se auzea şi pianul zdrăngănind şi pian nu se găsea în toată şcoala decît acolo.

Curînd Tică şi cu Gicu umplură clasa Ionichii de tot felul de zvonuri: 'ba că au fost văzuţi intrînd nişte copii cu perdele... >ba altele şi mai şi ! Ei au căutat să se caţere pe fereastră şi să sfe uite înăuntru, dar i-au prins şi au primit o muştru- luială de s-o ţină minte toată viaţa !

Marioarei îi trecu prin minte o şiretenie. Într-adevăr, o luă pe Ionlica de mînă şi se duse drept la uşa închisă. Bătu. Ieşi numaidecît dinăuntru fetiţa grăsuţă, care închise repede uşa în urma ei.

26

— Ce vreţi ? le întrebă ea răstit.
— O căutăm pe tovarăşa Adina, pe tovarăşa învăţătoare a noastră, zise Marioara fără să se uite la ea şi căutînd să intre.
Dar fetiţa stătea drept în faţă, cu mîna pe clanţă şi nu era Kfhip de trecut pe lîngă ea.
— Nu-i aici ! ii răspunse ea tăios.
— Nu-i adevărat! Trebuie să fie ! îi întoarse vorba Marioara. Am căutat-o peste tot! Nu vrei să ne spui !
— Dacă zic că nu e, nu e ! le zise fetiţa grăsuţă fulgerîn- idu-le cu privirea.
— Lasă-mă să mă uit! îi zise Marioara.
— Nu e voie să te uiţi!
Şi tocmai atunci, înăuntru, începu să cînte pianul şi un •oopil spunea ceva, fără să se înţeleagă bine ce spune.
Marioara tresări! Ce-ar mai fi dat-o pe fetiţa grăsună la o parte ! De-ar fi crăpat măcar puţin uşa ! Numai atît I Doar cît să-ţi poţi azvîrli o dată privirea ! Dar ţi-ai găsit I
În vremea asta Ionica stătea nemişcată şi se uita ţintă la ¡fetiţă.
Aceasta începu dintr-o dată să strige :
— Lasă că ştiu că vreţi să vedeţi ce facem înăuntru ! Nici vorbă de tovarăşa Adina I Sînteţi nişte curioase, asta sînteţi! Ia să plecaţi numaidecît de aici că altfel mă duc să vă spun TLa cancelarie ! Aşa, să ştiţi ! Şi pac ! uşa în nas.
Marioara şi Ionica rămaseră pe coridor să se uite una la ■alta. Dinăuntru se auzea mereu pianul cîntînd aşa de frumos, aşa de departe.
— De ce nu ne lasă să ne uităm ? se necăji Marioara.

— O fi zicînd că sîntem prea mici, îşi dădu cu părerea Ionica.
0
81
— Le arătăm noi prea mici I pufni Marioara. Şi o apucă de mînă pe Ionica. Hai să-nvăţăm !
Intro dimineaţă, Ionica ajunse devreme de tot la şcoală. Marioara nu venise încă. Venise numai Iovan şi alţi doi, trei copii. Se aşează în bancă şi îincepu să-şi desfacă ghiozdanul.
— Cum merge cu scrisul ? o întrebă Iovan.
— Merge ! dădu Ionica din cap ânroşindu-se.
Iovan ,se apropie de banca ei şi întinse mîna :
— Arată caietul ! Vrei ?
— Nu, se sperie Ionica, lasă !
— De ce ? se miră Iovan.
Şi dintr-o dată se miră şi Ionica : „De ce spusese nu !" Scoase caietul şi i-l arătă.
Iovan îl luă, îl deschise cu grijă ca pe un lucru de mare preţ şi se uită cu atenţie, încruntîndu-se...
— Asta nu, nu e bine ! Vezi ? E strîmbă I
— Văd ! zise necăjită Ionica.
— Dar asta e bine ! Vezi ce frumos e aici ? E foarte frumos 1
Ionica se uită şi ea şi zîmbi.
— Pe „m" îl faci bine ! „A" nu e încă bine ! Nici „r"...
— Pe „a" n-am să pot niciodată să-,1 fac ! zise Ionica necăjită.
— Nu spune, n-am să pot! o dojeni Iovan, tata zice să nu spui niciodată aşa ! Totul se poate încet, ia să vezi... Şi se aşează lîngă ea :

26

— Uite cum să-l faci pe „a”. Aşa : întîi o liniuţă în sus, pe urmă cercul şi liniuţa în jos...
Atunci veni şi Marioara.
— Aha, v-aţi apucat să scrieţi...
— Ionica are să scrie frumos ! îi zise Iovan.
— Bineînţeles I spuse şi Marioara.
Dar Tică nu-i lăsă să continue : Năvăli în clasă şi se duse la Mario'ara, glonţ :
— Trebuie să-mi dai muzicuţa ! Trebuie să mi-o dai mie !
— Ce tot spui ? se miră Marioara gata să se supere.
— Aşa ! Chiar aşa ! Am întîlnit-o pe drum pe tovarăşa Adina şi a zis să cînt la serbare cu muzicuţa 1 Eu n-am muzicuţă ! Eu am numai fluier 1
— Nici nu mă gîndesc I îi zise Marioara şi se uită la el ridicîndu-şi un deget ameninţător, dar dacă-i pentru serbare...
Copiii năvăliră cu toţii în jurul lui Tică şi nu-l lăsară să mai vorbească cu Marioara.
Crezuseră că tovarăşa Adina uitase de tot de serbare şi nu îndrăzneau s-o întrebe. Aşa că acum se porniră să facă larmă :
— Spune tot ! Ce-a mai zis de serbare ?
— N-a mai zis nimic ! le răspunse necăjit Tică şi porni la locul lui, din fundul clasei.
— Las' că o întreb eu, hotărî Marioara, tot trebuie să-i spun ceva despre Ionica.
Tia îşi scoase cu grijă cartea şi creionul pe bancă. Se uită încruntată spre Ionica.
— Şi n-a zis, strigă Iovan lui Tică, să viu şi eu cu toba ?
Tică nici măcar nu se întoarse spre el.

Iovan lăsă caietul Ionichii şi se duse la Tică :
— Şi tu n-ai zis să cînţi >cu mine ?
— Ce-a mai zis, mă, despre serbare ? strigară şi ceilalţi... De ce nu vrei să vorbeşti ? Faci pe încrezutul ? strigă Chiru vorbindu-i din senin.
Tovarăşa Adina intră pe uşă şi se făcu tăcere.
Iovan -se repezi printre ceilalţi copii să ajungă în banca lui din faţă.
— Ionica şi cu Tia, spuse tovarăşa Adina, azi după-masă, după orele de şcoală, să vină în sala de serbare.

6* 83Toţi copiii rămaseră încremeniţi cu nasurile în vînt, ne- putînd să-şi creadă urechilor.
Tovarăşa Adina zîmbi :
— Aţi auzit ce-am spus ?
— Da, tovarăşă învăţătoare ! spuse Tia ridicîndu-se în picioare.
— Dar ne lasă ?
— De ce să nu vă lase ? se miră tovarăşa Adina.
Din fundul clasei Tică strigă :
— Nu dă voie la nimeni acolo !
— Nu vă dă voie ca să nu faceţi zgomot ! spuse tovarăşa Adina, că acolo se repetă ! Dar pe voi două are să vă lase £ şi adăugă după puţin : Spuneţi că v-am chemat eu !
Copiii începură să şoptească între ei în bănci.
Şi Ionica se înroşi de emoţie şi rămase aşa, în picioare; fără cuvint.
— Poţi să te aşezi ! îi spuse tovarăşa Adina, pregătin- du-se să înceapă lecţia. Dar Tică se ridică în picioare :
— Vă rog, spuneţi-i dumneavoastră Marioarei de muzicuţă, că ea nu mă crede !
— Tică, îl ameninţă tovarăşa Adina, cînd ai să te înveţi şi tu să fii cuviincios ? Cînd ai de spus ceva, ridici frumos mîna şi aştepţi să te întreb. Şi, în general, lucrurile astea le vorbim în recreaţie...
Tică se aşează jos bosumflat. Guguţă se uita la el rîzînd şi asta îl necăjea şi mai rău. „Auzi, cuviincios ! Adică să fii aşa ca Iovan, mereu tăcut şi liniştit ? Să ştii totdeauna cum să vorbeşti şi ce să spui... N-o să poată niciodată ! Cum face Iovan să fie aşa ?”
Dar gîndurile îi fură întrerupte numaidecît, căci tovarăşa Adina îi spunea Marioarei:

— Să-i dai chiar mîine muzicuţa lui Tică ! Să repete cu Iovan ! Nu vrei să i-o dai ? Am vorbit şi cu tovarăşa instructoare...
Şi Marioara :
— Da, am să i-o dau !
De bucurie, Tică uită tot necazul dinainte. Şi Marioara adăugă : ;— Aş vrea să vă mai spun ceva !
— Spune ! o îndemnă tovarăşa Adina.
— Tuşa Ionichii nu mă lasă să mă duc la ea !
— Cum se poate ? se miră tovarăşa Adina. De ce ?
Marioara se uită la Icxnica. Nu putea să-i spună de broscuţă. Nu îndrăznea. Tăcură amîndouă.
— Bine ! făcu tovarăşa Adina. Am să trec pe la ea, să vorbim. Acuma începem ora ! Cine ştie ce am avut pe astăzi ?

16

Nici nu s-au terminat bine orele în după-masa aceea că Ionica a şi alergat în sala de serbare.
Tia, bineînţeles, era cu ea.
Veni şi Marioara cu ele. Nu scoaseră nici un cuvînt tot drumul.
Uşa stătea deschisă, iar înăuntru nu era încă nimeni.
Năvăliră toate trei în sală, se plimbară dintr-o parte în alta, printre băncile frumos aliniate, prin faţa scenei deschise şi pe care nu se găsea decît pianul, ca totdeauna. Nu era nimic deosebit.
Degeaba se uită Marioara prin toate colţurile, pe după perdeaua scenei, pe sub bănci, nu găsea nimic care să-i atragă atenţia şi să aibă ce povesti după aceea.
Şi iată şi o droaie de copii, sosind în goană, vorbind tare şi rîzînd ! Şi printre toţi... fetiţa grăsuţă !
— Ce-i cu voi aici ? Aha, v-am prins ! Acuma chiar că vă duc la cancelarie ! Toţi copiii se strînseră în jurul lor.

— Tovarăşa Adina a spus să venim ! se semeţi Tia.

— Nu-i adevărat! zise fetiţa, las' că vă cunosc eu ! Astea două n-au mai fost şi zilele trecute ? Şi le arătă pe Ionica şi Marioara. Copiii se uitau la ele gata să pufnească în rîs.

— Şi ce dacă am fost ? se înciudă Marioara uitîndu-se la toţi cu supărare.

— O fi chemat-o, dacă zice ea ! spuse un băietei dintr-a II-a.

— Haideţi la cancelarie !

Ionica îi şopti Marioarei :

— Acuma ce-o să păţim ?

— Voi nu păţiţi nimic ! îi răspunse Marioara. Dar eu plec ! Tia se întoarse spre fetiţa grăsună : Hai la cancelarie I

Ieşiră valvîrtej toate patru din sală, lăsîndu-i pe ceilalţi copii să se uite după ele.

N-apucară însă să se depărteze prea mult că tocmai venea înspre ele tovarăşa Adina cu directorul şi instructoarea de pionieri. Marioara rămase locului. Fetiţa grăsună le ieşi înainte :

— Uitaţi ! Le-am găsit în sală. Spun că le-aţi chemat dumneavoastră.

— Sigur că le-am chemat, zîmbi tovarăşa Adina, Veniţi înăuntru ! Vino şi tu, Marioara !

Fetiţa grăsună nu mai putu să spună nimic. Intrară în sală împreună cu tovarăşa Adina.

Ceilalţi copii în vremea asta, se apucaseră să care pe scenă scăunele, pe care le aşezau în fel şi chip, ciondănindu-se : „mai încolo ! ba nu, mai încoace !”

— Nu faceţi atîta zgomot! le spuse tovarăşa instructoare, care era o fată tînără, ceva mai răsărită decît ei şi apucă scaunele din mîinile lor aşezmdu-le ca pe scenă.

Directorul se aşeză pe un alt scaun din faţa scenei şi o chemă pe Ionica lîngă el :

— Mi-a spus tovarăşa învăţătoare că ştii nişte poezii inimoase. Vrei să mi le spui şi mie ?
Tovarăşa Adina se aşezase lîngă el şi o privea pe Ionica zîmbind.
Copiii de pe scenă însă nici nu o vedeau. ₖ Făceau mai departe hărmălaie.
— Nu, tovarăşe instructoare, să vedeţi, n-am găsit pălărie...
— Eu am găsit acasă nişte blană veche. Pot să-mi fac coadă cu ea ?
— O să avem şi dulceaţă de-adevărat ?
Marioara era numai .ochi să vadă ce se întîmplă pe scenă.
Ionica se uita la părul cărunt al directorului, la ochii lui liniştiţi, în adîncul cărora lucea o lumină.
— Hai, Ionico, spune ! o îndemnă tovarăşa Adina.
Şi peste toată larma, Ionica începu să spună poezia care-o ştia din satul ei :
— Sus la munte la poiană...
În curînd însă, cei de pe scenă o acoperiră, se răsturnă un scaun, un copil începu să ţipe...
Ionica se opri. Abia acum se întoarse şi ea să se uite pe scenă.
— Da' faceţi odată linişte ! spuse directorul cu voce tare.
Copiii tăcură strîngîndu-se în jurul instructoarei.
— ...şi cîntă de se omoară... continuă Ionica. Dar mai departe nu-şi putea aduce aminte. Mai zise o dată şi tot nu reuşi...
O podidiră lacrimile.
— Lasă, îi zise directorul, văd eu că e frumoasă poezia ta, dar trebuie să o repeţi de atîtea ori, pînă cînd să nu te mai încurce nimic... orice zgomot... înţelegi ?... Doar ai s-o spui în faţa a mulţi, mulţi oameni. Ce te faci ?
— Am zis-o toată în clasă, şopti Ionica cu lacrimile în gît.

Ştiu, ştiu ! zîmbi directorul, veniţi mîine amîndouă în cancelarie ! Acolo e linişte! Am să vă pot asculta mai întîhnă ! Şi se întoarse spre tovarăşa Adina : Să vină şi copiii care cîntă...

Tovarăşa Adina încuviinţă din cap, spunînd Marioarei şi Ionichii :

— Acum; puteţi să vă duceţi acasă !

17

Şi peste cîteva zile, într-o după-masă, tovarăşa Adina veni iară la Ionica acasă. Nu mai fusese de aproape o lună şi ceva* cînd o adusese de la şinele trenului.

Tuşa nu se bucură cînd o văzu intrînd pe poartă.

— Ce-o mai fi vrînd prăjina asta ? îi spuse Ionichii. Şi apoi du-te în bucătărie ! Lasă-mă să vorbesc cu ea !

Ionichii îi tresări inima. Ştia bine de ce venise.

Tuşa cu tovarăşa Adina se închiseră în odaia mare şi stătură mult de vorbă împreună. Ionica rămase în bucătărie, îl luă şi pe Tăbîrcă să nu fie singură şi se-apucă de lecţii, dar începu să vorbească cu clinele :

— Vai, Tăbîrcă, ce i-o spune ?

Tăbîrcă nu părea prea speriat de ce puteau vorbi tuşa şi tovarăşa Adina. Dimpotrivă, dacă din cauza asta Ionica mai stătea puţin şi cu el de vorbă, ca pe vremea cînd nu mergea la şcoală şi nu avea atîtea lecţii de făcut, asta era chiar o bucurie. îşi lăsă urechile mai în jos <ca de obicei şi începu să dea din sfîrtocul lui de ooadă retezat.

— Bag de seamă că puţin îţi pasă ! îi zise înciudată Ionica, se vede că nu ştii că e vorba de venirea Marioarei aici !

Tăbîrcă clipi bucuros de atîta atenţie şi răsuflă scurt, cu gura deschisă, ca să-şi arate în felul ăsta nerăbdarea de-a o mai auzi pe Ionica spunîndu-i ceva.

— Nu-i aşa că are s-o lase ? Ce zici ? Bineînţeles că are să o lase !

Tăbîrcă dădu semn că aşa credea şi el. Ionica ziîmibi.

— Nu-i aşa că Marioara este o fetiţă minunată ?

Tăbîrcă era de aceeaşi părere. Ionica ştia asta fără să-i
mai spună el.

Dar se înciudă :

— Uf, de ce-o fi stînd aşa de mult de vorbă ? Ce i-o fi spunînd ? Asta nu-i a bună ! Tu crezi, Tăbîrcă, măi, că asta e de bună ?

Şi fiindcă se necăjise Ionica, Tăbîrcă se necăji şi el, deşi nu ştia de ce. îşi lăsă capul în jos, răscolind cu o labă în duşumea.

Ionica se sculă de la măsuţă, se duse să ®e plimbe prin faţa uşii care dădea ,în odaia mare şi o întredeschise fără zgomot. Se vedeau înăuntru tovarăşa Adina şi tuşa. Ionica nu putea auzi ce spun şi o luă la goană să n-o vadă că se uită la ele. Tăbîrcă veni după ea.

Ionica se întoarse la măsuţă, oftă şi căută să-şi vadă de lecţii. Tăbîrcă se culcă la picioarele ei.

Ţi-ai găsit însă să aibă tihnă ! Iar sări în picioare. Iar se duse să arunce o privire în odaie. Tuşa cu tovarăşa Adina erau la fel, nemişcate.

— Tăbîrcă, nu mai pot! Dac-aş intra peste ele ?

— Nu se poate, îi spuse speriat Tăbîrcă cu ochii şi cu urechile. Nici nu era nevoie să i-o spună ! Asta o ştia Ionica foarte bine ! Ce să caute acolo ? Ar fi dat-o afară numaidecit!

îşi înfundă nasul în caiet şi se-apucă să scrie : 2+5=7. Ca să fie sigură, începu să numere pe degete. Chiar atîta făcea! Se bucură şi scrise mai departe : 3 + 4=... Parcă fac tot 7 ! Cum se poate ? Şi doi cu cinci şi

trei cu patru fac tot şapte ! Ionica numără iară pe degete şi-i ieşi şi acum la fel! Ce caraghios ! Doi cu cinci fac tot 7, ca şi 3 + 4 ! Pe urmă se gîndi că şi 6 cu 1 trebuie să facă tot şapte... încercă pe degete ! Chiar aşa ! Ce mai face şapte ? încercă pe degete cu fiecare număr pe rînd 1 cu 6, 2 cu 5, 3 cu 4, pe urmă cînd ajunse la 4, văzu că .o ia tot aşa îndărăt 4 cu 3, 5 cu 2, 6 cu 1 ! Dar asta era nemaipomenit! Ionica rămase cu cele două' mîini resfirate dinaintea ochilor ! Uită şi de Tăbîrcă şi de tuşa şi de tovarăşa Adina.

Tăbîrcă adormise de-a binelea.

Ionica tocmai voia să se apuce să vadă acum cît cu cît fac 8, cînd din odaia mare, glasurile crescură şi în prag răsă- rită tuşa şi tovarăşa Adina, uitîndu-se la ea.

Ionica lăsă aritmetica baltă şi porni cu teamă către ele.

Tăbîrcă se trezi şi el şi alergă gudurîndu-se în jurul tovarăşei Adina.

Tuşa avea o faţă supărată. Se uită la Ionica într-o parte, pe sub sprîncene şi-i azvîrli repezit :

— Dacă vrei să ţi-o aduci pe Marioara aici să faceţi lecţiile împreună, n-ai decît ! Pot să vie şi alţi copii ! Numai să vă ţineţi de lecţii, nu de jucării şi de vorbă ! Ai înţeles ?

Poate-ar mai ¡fi spus ceva. Dar se opri uitîndu-se la tovarăşa Adina.

Tovarăşa Adina zîmbi către Ionica şi Ionica sub privirea ei se linişti deodată. Se gîndi : ,,De ce oare m-oi fi temut eu atîta ? Bineînţeles că ea nu putea decît să termine cu bine !" O privi cu încredere şi bucurie. Şi tovarăşa Adina îi zîmbi cu drag şi plecă.

18

Dar mai curios a fost că după plecarea tovarăşei Adina, tuşa veni în bucătărie, se învîrti puţin fără să

spună nimic, apoi se aşează pe scaunul de lîngă lada cu lemne şi rămase nemişcată cu ochii pe fereastră.
Bunica rezemase pe speteaza a două scaune o scîndură lungă pe care întinsese o cîrpă şi călca. Părea că nici n-o vede pe tuşa.
Ionica se făcea că e atentă la lecţii, dar de fapt se uita mereu la tuşa. Nu înţelegea de loc de ce stătea acolo nemişcată. N-o mai văzuse niciodată aşa. li era teamă. Ar fi vrut să vorbească cu bunica, să-i spună ceva, ca să rupă tăcerea, şi nu îndrăznea.
Într-un tîrziu tuşa oftă,, ca şi cum s-ar fi întors de foarte departe, îşi lăsă ochii peste Ionica.
— De ce stai să-ţi faci lecţiile aici ? o întrebă. Poţi să te duci în sala mare. Nu mai e nimeni.
Ionichii i se păru că glasul tuşei nu era cel de mai înainte.
Şi se vede că şi bunichii i se păru ciudat glasul acela că-şi ridică uşor capul de deasupra rufelor şi se uită la ea.
Ionica începu să-şi strîngă cerneala şi caietele.
Tuşa porni către uşă. Din prag se întoarse şi o întrebă pe Ionica aşa, ca în treacăt:
— Unde stă învăţătoarea asta a ta ? La numărul 80 ?
— Ştie Marioara I zise Ionica încet.
— Bine ! Lasă ! dădu din mînă tuşa. Şi ieşi.

19

Tovarăşul director o luase pe Ionica de mînă, o aşezase lîngă el, în cancelarie, în picioare şi o pusese să-i spună poezii.
La o parte stătea tovarăşa Adina, pe un scăunel, şi alături, unul lîngă altul, nemişcaţi, Tia, Tică şi Iovan. Se uitau toţi la ea.
Dincolo de fereastră, dincolo de uşa închisă, copiii alergau şi strigau. Dar de-abia se auzeau, ca foarte departe.

Şi Ionica începu să spună poezii. Şi spuse atît de multe cîte nici ea nu ştia că ştie. Poezii şi cîntece şi chiuituri şi ghicitori.

Niciodată nu le mai spusese. Dar la horă, la muncă, pe cîmp, sau acasă cînd începea să cînte mama ei, rareori, dar atît de frumos, se aşeza la o parte şi asculta, asculta. Nu ştia nici ea că le va ţine minte...

Iar acum, ca să le spună, le rupea din ea încă nedesprinse „bine de amintirea Oltului, curgînd larg spre vale, printre cîm- pii, printre păduri, cu aria, cu toate casele şi fîntînile şi horele în asfinţit de soare ! îl vedea pe nea Niţă, rîsul lui, ochii lui, cînd îşi dădea căciula pe spate şi chiuia... şi dada Leana, la glasul căreia răsunau toate zările, şi copii fugărindu-se şi trăgînd-o de mînă, şi mama, printre toţi, peste toţi, într-una... cu broboada ei cernită, rezemîndu-se în prag cu ochii departe, hăt! peste apă... sau trebăluind prin casă... chemînd puii la mălai şi grăunţe...

Toate astea le spunea încet directorului bătrîn, aplecat asupra ei, ca şi cum i-ar fi povestit tot sufletul...

Uneori se-ncurca, nu-şi mai aducea aminte, se-nroşea, îşi încreţea fruntea.,. Acum, că toate astea îi veneau pe buze, ar fi vrut să fie exact aşa, pînă la capăt... o supărau uitările... o dureau...

Cînd se oprea, directorul îi spunea încet:

— Lasă ! Mai ştii şi altceva ?

Tovarăşa Adina zîmbea ca de obicei.

Ceilalţi copii o priveau încremeniţi, cu ochii lor mari.

Ionica trecuse prin minte mai toată viaţa ei de-acolo de departe din sat ! încercă să-şi mai amintească ceva şi nu mai găsi nimic... Spusese tot...

Directorul îşi trase scaunul lîngă birou şi începu să vorbească ceva cu tovarăşa Adina.

26

Ionica se uita la ei, dar nu înţelegea ce spun. Era ameţită ! Niciodată, niciodată nu mai spusese lucrurile astea... Cum se întîmplase ?Ionica stătea, ca de obicei, după-masă, să se necăjească! cu literele şi cifrele. Cînd, auzi pe cineva strigînd-o afară :

— Ionicoo !

Mai întîi nu-i veni să creadă. Niciodată n-o mai strigase cineva.

Apoi o luă la goană spre grădină.

Dădu cu ochii de Marioara şi Iovan, care-i făceau seim* cu mîna şi rîdeau dincolo de portiţă.

Se duse să le deschidă.

— Ei, a fost tovarăşa Adina pe aici ? o întrebă Marioara.. Ne lasă să intrăm 1

— Vă lasă ! îi licăriră ochii Ionichii de bucurie.

— Uite, l-am luat şi pe Iovan ! zise Marioara mtrînd în; curte. Asta ca să-mi dea curaj !

Tăbîrcă începu să alerge printre picioarele copiilor mai, mai. să-i trântească.

— Matale, Tăbîrcă, ce păzeşti aici ? îl apucă Iovan de- urechi.

— O învaţă pe Ionica să-şi facă lecţiile, explică Marioara.

— Dac-ar fi după el, rîse Ionica, aş sta numai de joacă f

Dar lui Tăbîrcă nici nu-i păsa ce spuneau despre el. Alerga
mereu şi le sărea în braţe.

— Nu te poţi înţelege cu el! zise Ionica.

Intrară în casă, unde dădură peste tuşa în mijlocul camerii, privindu-i tăcută.

— Bună seara! spuseră Marioara şi Iovan, aproape într-uit glas şi cu oarecare teamă.

— Bună seara ! le răspunse tuşa şi ieşi.

Copiii se sMînseră în jurul mesei, unde caietul şi cartea Ionichii stăteau deschise arătând că pînă atunci lucrase acolo.

— Ne-apucăm de lucru ? întrebă Marioara.

De pe pragul casei, Tăbîrcă se uita la ei răsuflînd repede, cu limba afară de-un cot.

Iovan se duse să închidă uşa şi cu ocazia asta îl mai trase puţin de urechi, în semn de prietenie.

— Ce să facem mai întîi ? zise Ionica. Marioara se uită în abecedar :

— Hai să citim !

— Bine, încuviinţă Ionica.

Iovan veni lîngă ele şi-şi trase un scaun să fie mai aproape şi să se poată uita şi el în abecedar.

— Citeşti tu, Iovan ? îl întrebă Marioara.

— Citeşte tu ! îi zise Iovan.

Şi Marioara începu să citească rar fiecare cuvînt:

— Noi sădim pomi ! Gogu sapă I

— Las-o să zică şi ea ! spuse Iovan.

— N-o-o-i, zise şi mai rar Ionica, să-ă-di-im...

Marioara îşi ridică dintr-o dată capul din carte ;

— Să vezi, la primăvară o să ajutăm şi noi la grădina şcolii. Sanda anul trecut a plivit şi a semănat şi să vezi ce curte frumoasă e la şcoala lor I

— Aşa ? făcu mirată Ionica uitîhdu-se la ea.

— Dar acum să citim ! zise Iovan, şi Ionica urmă :

— Sădim to-to-mi!

— Ce sădim ? se speriară deodată şi Marioara şi Iovan.

— Pomi, spuse repede Ionica.

— Aşa, dădu din cap Marioara ca o profesoară adevărată.

— Acum nu ştiu ce e asta, care vine, zise Ionica.

— Ce ? întrebă Marioara vîrîndu-şi cu Iovan capul în carte.

— Ăsta-i „G” zise Iovan.

— „G”, repetă Ionica, apoi zise încet: Lăsaţi-mă să văd ! Marioara şi Iovan îşi ridicară capetele să-i facă loc
Ionichii.
— Go-gu sa-a-pă ! urmă Ionica.
Marioara începu să se joace cu marginea cărţii.
— Auzi, Ionico ? Tică de cînid i-am dat muzicuţa cîntă mereu ! Ce zici, să i-o dau de tot ?
Ionica rămase uitîndu-se la ea. După puţin zise :
— Dă-i-o !
Şi Marioara dădu din cap :
— Am să i-o dau !
— Ce-o să se mai bucure ! zise şi Iovan.
Tăcură puţin, apoi Marioara spuse iar :
— Şi Tia, de cînd a ales-o să spună poezia la serbare, nu mai poate nimeni să vorbească cu ea...
Ionica nu spuse nimic, gîndindu-se că Tia niciodată nu-i vorbise ei.
—■ Tuşa ta ştie că zici o poezie la serbare ? o întrebă Marioara.
— Nu, se îmbufnă Ionica. Numai bunica...
— Hai să citim mai departe ! le spuse Iovan vîrîndu-şi iar capul în carte. Şi continuă el tare şi rar : Ana a adus un pui de măr. Vezi ? „Pui”-cu „p”, nu cu „t” !

21

După masa de seară Ionica s-a dus să se culce. Tuşa şi bunica plecaseră la bucătărie. Bunicul îşi fuma luleaua lui de după-masă în odaia mare.
Dar în loc să se culce. Ionica se trezi desohizînd caietul şi abecedarul şi începu să scrie pe marginea mesuţei de lîngă pat: Noi sădim pomi. Gogu sapă. Ana...

Nimeni nu-i ceruse să facă asta. Ea singură se apucase. Lecţiile pentru a doua zi şi le terminase de mult cu Marioara şi Iovan.

— Cum pot oare Marioara şi Iovan să scrie şi să citească şi să socotească atît de frumos ? Dacă eu n-am să pot niciodată ca ei ?

Scrise într-una, încet, cu grijă, toată pagina din abecedar.

îl auzea alături pe bunic tuşind. Acum au să vină amîndoi bunicii să se culce, şi nu va mai putea să stea să scrie.

Ce **să mai scTie ?**

Dac-ar încerca poezia care o spune la serbare ? în ziua aceea şi ea şi Tia îşi spuseseră fiecare poezia pe scenă, în sala de serbare.

Nu ! Nu putea să se culce încă ! Trebuia să încerce să scrie poezia... : «Sus la munte ! asta e uşoară. „La poiană...” Cum se scrie „poiană” ?» Ionica scrise „poenă”, dar nu fu mulţumită : Era prea greu... Dacă s-ar duce să-l întrebe pe bunicu ?

Şi dintr-o dată îi veni în minte altceva. Un lucru la care se gîndise mereu în ultima vreme : de ce au copiii mari cravate roşii în jurul gîtului ? A văzut şi în sat, ştie, sînt pionierii... Ce sînt pionierii ?

— Dar cum, mamă, nu te-ai culcat încă ? Bunica venea spre ea speriată, tîrşîindu-şi papucii. Vai de mine ! La ora asta ? Dacă se întoarce boala ? Trebuie să te odihneşti. Să dormi bine ! apoi strigă prin uşa rămasă deschisă : Tată ! — aşa-i zicea ea bunicului, ca şi tuşa — ia uite, Ionica nu s-a •culcat încă !

Bunicul răsări în prag încruntat, cu luleaua în gură :

— Nu mai striga aşa ! Vrei să vină Fira ? Pe urmă tot tu...

— Ia lasă, dădu bunica din cap, că Fira nu ştiu ce are de .eind a venit domnişoara de la şcoală... Parcă-i alta 1

— Ţi se pare ! zise bunicul. Mereu ţi se pare ceva !

— Ba cînd îţi zic eu una, să ştii că aşa e !

— Vorbă multă, adause bunicul şi fetiţa stă şi se uită la noi

— Hai să te culci, puiule, se aplecă bătrîna peste Ionica, descheind-o la nasturi. Ionica se sculă, lăsînd să o ajute să se dezbrace. Bunica vorbi mai departe cu bunicul : că nici tu nu-i mai zici o poveste, acolo... Luleaua şi atîta ! N-ai obişnuit-o seara cu poveşti ?

— Aici ai zis bine, clătină bunicul din cap.

— Dar acum e prea tîrziu, urmă bunica. Mîine seară însă... Ionica se vîrî în pat gîndindu-se : „Oare să-i întreb pe
bunici de ce au copiii cravate roşii ?" Bunicul se apropie de pat :

— Mîine seară îţi zice bunicul o poveste cu Broscoi-împă- rat, care-a umblat pe mări şi pe uscat cu un toiag fermecat!
Aproape adormită, Ionica îşi zise : „Am s-o întreb mai bine mîine dimineaţă pe Marioara !"

22

Mama o întîmpină pe Marioara în prag :

— Unde mi-ai fost plecată ? Am avut nevoie de tine !
Marioara îşi ridică nasul şi începu să miroasă prin odaie :

— Miroase a prăjitură.

. — Păi cred şi eu, îi zise mama, m-am apucat să fac o prăjitură cu fructe, din aia care vă place vouă. Cînd colo, zahărul n-ajunge ! Sanda nu-i acasă, tu nu eşti

acasă, ouăle le bătusem. Cine să se ducă după zahăr ? Bunica ?

— Da' tot ai făcut-o ! rîse Marioara, sărind într-un picior de bucurie.

— Am împrumutat din vecini ! îi zice mama. Dar sînt supărată că plecaţi şi nu-mi spuneţi şi mie unde vă duceţi !

— Dacă nu erai acasă... se alintă Marioara bucuroasă de prăjitură. Sanda nu ştiu unde-o fi, dar eu m-am dus la Ionica* Am fost cu Iovan şi ne-am făcut lecţiile !Bine ! îi zise mama. Altă dată cînd pleci, scrie pe o bucată de hîrtie. Sînt la Ionica, sau unde eşti! Doar ai învăţat să scrii ! şi intră în bucătărie.

Ionica se simţea grozav de mîndră fiindcă mama avusese nevoie de ea şi fiindcă spusese să scrie pe hîrtie unde se duce cînd pleacă ! Ce mai, era o fetiţă mare acum ! Intră în odaia ei şi a Sandei, aprinse lumina, îşi lăsă ghiozdanul pe masă, apoi dintr-o dată se gîndi să-i spună mamei că-i duce şi Ioni- chii mîine dimineaţă o prăjitură la şcoală. Să vadă şi ea ce prăjituri bune face mămica ei! Şi o luă la goană înapoi în bucătărie.

Acolo o găsi pe mamă, dăscălind-o pe Sanda, care tocmai venise şi ea :

— înţeleg, Marioara e mică, dar tu, fată mare, pionieră, pleci şi nu laşi nici o vorbă !...

23

Iovan găsi toată casa în întuneric. Dar nu se sperie. Bănui el ce să fie asta. Deschise uşa binişor, călcînd în vîrful picioarelor şi se strecură în odaie. îşi aruncă ochii în colţul unde ţineau televizorul. într-adevăr, se transmitea o piesă de teatru şi dinaintea ecranului, îngrămădite în întuneric, mai multe capete. Iovan se propti de uşă şi rămase şi el acolo, privind. Nimeni nu-l auzise intrînd.

încetul cu încetul, Iovan se obişnui cu întunericul şi putu să-,1 deosebească pe tatăl lui printre ceilalţi. Alergă şi i se cocoţă în braţe prinzîndu-se cu mîinile de după gîtul lui.

— Ai venit ? îi zise tatăl, apucîndu-l strîns de spate, ca să-l ţină. Şi apoi încet, să nu-i tulbure pe ceilalţi care priveau : Ţi-e foame ? Vrei să mănînci ?

Dar venirea lui Iovan nu putuse să treacă neobservată.
— A venit Iovan ? întrebă cineva şi Iovan cunoscu glasul tînărului student, care locuia în aceeaşi casă cu ei.
Nişte mîini se întinseră spre el. Erau ale Daicii :
— Vino cu mine să-ţi dau de mîncare !
— Nu mi-e foame ! se strînse Iovan mai tare de gîtul tatălui.
— Mîncăm cu toţii cînd se termină piesa! hotărî tatăl.
Iovan îi şopti la ureche, să audă numai el:
— Am fost să învăţ cu Ionica...
Şi tatăl îi răspunse tot şoptit:
— S-o cunosc şi eu odată !
— Da ! Da ! se bucură Iovan, şi tatăl îi trase în glumă o palmă uşoară pe spate, de unde-l ţinea să nu cadă :
— Stai cuminte ! Nu face zgomot!
7*
99
Iovan rămase cu ochii pe ecranul televizorului, unde o fată şi un băiat începuseră să se certe şi nu mai spuse nimic.

24

— Marioară, de ce au copiii mari cravate roşii la gît ? Tocmai ieşeau amîndouă în curte. Marioara se opri pe
prag şi se uită la ea mirată.
— Şi Sanda ! urmă Ionica, am văzut şi la noi în sat!
— Păi, cred şi eu ! Dacă sînt pionieri!
— Cum adică, pionieri ?
— Pionierii sînt copiii cei mai cuminţi şi mai silitori, explică Marioara.

.— Şi de ce au cravate roşii ? întrebă iar Ionica.

Marioara se uită un timp la ea fără să spună nimic, apoi o apucă de mină şi o luă la goană înapoi pe coridor.

— Unde mă duci ? întrebă Ionica.

— La Sultana ! şopti Marioara. Ea are cheia de la camera pionierilor! Poate,ne lasă înăuntru!

Dar Sultana nu era la ea în clasă, nu era în grădină, nu era nicăieri.

— Trebuie să fie undeva, zise Marioara alergînd cu Ionica după ea, spre cancelarie.

Şi atunci se petrecu ceva neaşteptat. Ca să ajungă la cancelarie, trebuiau să treacă prin faţa camerei pionierilor. Şi uşa camerei pionierilor era deschisă !

Marioara păşi cu grijă peste prag, uitîndu-se în toate părţile. Nu era nimeni.

— Nu intra ! îi zise Ionica speriată. Hai să cerem voie ! Dacă ne prinde cineva ?

Dar Marioara era deja înăuntru. Şi Ionica nu putu să nu intre după ea.

Îi mai auzise pe copii vorbind despre camera pionierilor, înainte, vorbeau ca de un loc deosebit şi Ionica şi-o închipuise o sală mare, mai mare decît sala de serbare, plină de tot soiul de lucruri nemaipomenite.

Camera asta era mică. Şi totuşi fetiţele, **fără** să-şi dea seama, începură să umble pe vîrfuri şi să vorbească cu grija. Poate steagurile mari, roşii, în care era îmbrăcată şi peste care stăteau scrise lozinci cu litere de aur şi goarnele şi tobele mici cu alămuri strălucitoare, şi panourile mari de pe margine, le făceau să umble aşa... Poate toate astea la un loc ! Sau ştiu şi eu ce !

Se apropiară amîndouă de panoul din dreapta unde erau înşirate fotografiile unor tineri.

Nici n-auziră paşi în spatele lor şi tresăriră speriate doar cînd un glas cunoscut răsună în

încăpere :

— Aţi venit să vedeţi camera pionierilor ?

Era instructoarea.
Fetiţele se-ntoarseră spre ea şi nu scoaseră nici un cuvînt. Ce-aveau să păţească ?
Dar instructoarea zîmbea :
— Vă uitaţi la utecişti ? Ei s-au jertfit pentru noi, pentru libertate.
Fetiţele se uitară din nou la panou şi la figurile care parcă le priveau de dincolo de ani...
— De aceea e drapelul nostru roşu, urmă instructoarea. Şi cravatele pionierilor — părticele din steagul lor de luptă.
Marioara se uită la Ionica. Iată că-i răspunsese întrebării ei despre cravatele pionierilor.
Dar Ionica n-o vedea. Nu-şi putea lua ochii de pe panou. Ba mai mult, i se părea că dincolo de glasul instructoarei aude goarnele şi tobele răsunînd... Nu ştia nici ea cum. Răsunau aşa cum îi auzise pe pionieri, cînd se strîngeau sau plecau în cete, răsunau printre drapelele roşii, chemînd parcă... o chemau şi pe ea să se alăture lor...
— Aici, urmă instructoarea ducîndu-le la masa acoperită cu pînza roşie, este jurnalul unităţii. Aici scrim tot ce facem ; şedinţele care le ţinem, cînd ne ducem la spectacole, în excursii, cînd ajutăm pe cei mari, sau strîngem fier vechi...
Marioara răsfoia albumul, cu foile pline de însemnări, de poze şi desene...
Ionica îşi întoarse iar capul spre panoul cu tinerii utecişti. Nu se putea despărţi atît de uşor de figurile lor.
Instructoarea îi surprinse privirea şi-i spuse :

— Pe ei n-ar trebui să-i uităm niciodată. Ei s-au jertfit pentru fericirea noastră. Să le cinstim prin muncă amintirea.
Ionica surîdea, căci glasul goarnelor înşirate aici se făcea parcă tot mai limpede... mai puternic peste vorbele ei.
A doua zi de dimineaţă, Ionica se duse chiar ea la Iovan să-i arate caietul :
— Uite pe „a" ! îţi place ?
Iovan luă numaidecît caietul. Se uită cu grijă şi pe urmă rîse cu toată faţa :
— Acum e foarte bine ! Ştii că e foarte bine ?
Ionica se uita la el şi rîdea.
Iovan luă caietul şi începu să-l arate prin clasă :
— Ia uitaţi ce frumos scrie Ionica ! Aşa-i ?
Copiii se'înghesuiră să se uite în caiet.
Caietul făcu înconjurul clasei.
Ionica nu putea să se ia după el să vadă unde **ajunge.** îi era frică că nu i-l mai dă îndărăt, că i-l rupe... Se aşeză în bancă aşteptînd.
— Vezi că nu-i chiar aşa de greu ? îi zise Marioara. Cînd ai venit la început erai speriată rău !
— Da, rîse Ionica întorcîndu-se şi scotocindu-şi în ghiozdan.
Iovan îi dădu Ionichii caietul înapoi, zîmbindu-i cu prietenie şi Ionica crezu că nu se va mai întîmpla nimic. Dar de-abia intră tovarăşa Adina pe uşă că Iovan şi Tică şi toţi copiii începură să strige :
— Să vedeţi caietul Ionichii !
— Să vedeţi ce frumos scrie !
— A făcut toate lecţiile din urmă...
Ionica se înroşi şi îşi lăsă capul peste carte. Tovarăşa Adina veni zîmlbind spre ea, dar Ionica nu îndrăzni să se uite în ochii ei.

— Ce spun copiii, Ionica ? întrebă tovarăşa Adina. I-ade- vărat ? Ia arată-mi caietul!

Ionica se sculă în picioare, mereu cu capul plecat, şi îi întinse caietul.

Tovarăşa Adina porni cu caietul în mină spre catedră.

— Vino la tablă ! îi zise în drum Ionichii.

Ionichii i se tăiară picioarele. La tablă ; asta era prea de tot ! Toată bucuria dimineţii avea să i se strice. Totdeauna a speriat-o tabla mare, neagră, de cum a intrat mai întîi şi mai întîi în clasă.

Dar n-avu ce face. Trebui să pornească încet, către tablă, fără să îndrăznească să o privească.

Toţi copiii se uitau la ea.

Iar tovarăşa Adina, în picioare, la catedră îi răsfoia caietul.

Ionica luă creta în mînă. Se vedea pentru prima dată şi dinaintea tuturor copiilor, a catedrei, a tablei, aşa cum îi văzuse de atîtea ori pe alţii, şi cum tot nu voia să-şi spună • că ar fi putut să i se întîmple şi ei.

— Ia scrie cuvîntul „mama”! îi spuse tovarăşa Adina zîmbind.

Ionica se mai linişti, fiindcă o văzu zîmbind, dar tot îi era teamă. Se uită în bănci : toţi copiii îi zîmbeau : Marioara, Iovan, în faţă, şi toţi pe rînd, pînă în fund, unde Tică îi făcea tot soiul de semne de curaj.

Ionica se întoarse spre tablă şi scrise cu grijă, dinaintea tuturor, pe liniile roşii, cuvîntul „mama”. Il scrise aplecat, frumos, ca în caiet. I se părea că nu se mai termină. Şi fără îndoială aşa li se păru şi celorlalţi, căci începură de la un timp să se foiască în bănci. Tovarăşa Adina le spuse să stea cuminţi şi atunci se liniştiră.

în sfîrşit, Ionica termină şi se întoarse spre catedră, cu creta în mînă.

Tovarăşa Adina îi zise :

Acum dă-ite la o parte să vadă şi copiii ce-ai scris ; şi către copii : Ei, ce ziceţi, a scris bine

?O clipă nimeni nu se mişcă în bănci. Pe urmă, dintr-o dată începură să strige : E bine ! E foarte bine !
Tovarăşa Adina îi opri :
— Nu strigaţi aşa ! Cine vrea să vorbească să ridice mîna ! Spune tu, Iovan, a scris bine ?
Iovan se ridică în picioare şi se uită la Ionica zîmbind. Acum zîmbi şi Ionica. Nu-i mai era teamă.
— A scris foarte bine, spuse Iovan.
Şi Ionica se înroşi pînă peste urechi de bucurie.
— Mai scrii un cuvînt ? o întrebă tovarăşa Adina. Mai scrie şi „şcoală" ! Să vedem !
Ionica se întoarse iar spre tablă. Dar de data asta cu încredere şi curaj. Şi lîngă „mama" scrise la fel, cu litere mari, frumoase, aplecate „şcoală".
— Bine, îi zise tovarăşa Adina, poţi să te duci la loc. Astăzi să ştii că ai luat un zece !
Ionica se uită la ea uimită. Asta era chiar prea mult! Nu putea crede !
Tovarăşa Adina îi întinse caietul.
Ionica lăsă creta pe marginea tablei, începu să-şi scuture mîinile una de alta, fiindcă se umpluseră de cretă, se duse să-şi ia caietul. Şi toate astea le făcu aşa, ca în vis ! Simţea ochii tuturor copiilor asupra ei, şi asta n-o mai speria, dimpotrivă, ştia bine, fără să vadă, că îi zîmbeau !
Se aşeză jos lîngă Marioara.
Marioara îi şopti :
— Bravo !
Ionica se uită la tabla pe care mai stăteau încă scrise de ea vorbele „mama" şi „şcoala" una lîngă alta. închise ochii şi zise încet, numai pentru ea :

Te bucuri, mamă ?

Școala.
mea

Bunicii şedeau la uşa casei şi se ciorovăiau.
— Auzi, să torni apă cu săpun peste vreji! Să mi-i prăpădeşti ! zicea bunicul rostogolindu-şi ochii lui bătrîni, şi lovin- du-şi pipa de prichiciul casei, cu toate că nu mai avea nici pic de cenuşă înăuntru.
— O să intri şi în casă cu răzoarele tale ! îi spuse bunica învîrtind în mîini un lighean cît toate zilele de mare.
— Dar cînd vezi că-ţi aduc colo castraveţii şi roşiile din grădină, atunci te bucuri, ai ? îşi întinse bunicul gîtul către ea întrebător.
— Da-ţi-ajunge, omule, toată grădina, nu-i musai să vii pînă-n buza casei 1
Ionica alergă la ei într-un suflet :
— Bunică, bunicule I
Ţi-ai găsit cine să se uite la ea !
— Dacă aici e pămînt bun, de ce n-arunci tu aşa mai încolo ? îi dădea bunicul înainte către bunică.
Ionica o apucă pe bunică de poalele fustei :
— Auzi ? Am luat zece 1
Bunica îşi trase, supărată, fusta din mîna Ionichii :
— Nu mai trage aşa, fetiţă, că mi-o rupi ! Şi iarăşi spre „bunic : Unde-oi fi vrînd să mă car cu apa, aşa bătrînă ? Să umblu toată grădina ?
. Ionica strigă mai tare :
— Am luat zece la şcoală I
Bunicii se întoarseră dintr-o dată amîndoi către ea, privind-o miraţi :
— Ce-ai făcut, fată ?
— Ce-ai luat ?
Acum alergă şi Tăbîrcă din spatele casei, bucuros că o vede.
Ionica începu să rîdă, trăgîndu-l de urechi, cum făcea Marioara :

— Da, da, am luat zece ! La scris I M-a pus tovarăşa Adina să scriu pe tablă „mama” şi „şcoală” I Şi am scris foarte bine f Zău ! Toţi copiii au zis că am scris foarte bine.
— Şi chiar ţi-a dat zece ? se miră bunica.
— Păi, chiar tovarăşa Adina mi-a zis : Să ştii că ai luat zece ! Aşa mi-a zis !
— Păi asta-i o veste grozavă! pufni bunicul pe sub mustăţi.
— Cînd am zis eu că eşti copil bun, zise, gata să plîngă bunica, lăsînd ligheanul jos în bătătură şi apucînd-o de umeri -r vino încoa', puiule, şi îşi apăsă buzele bătrîne pe fcuntea ei.
— Dac-ai luat zece, zise bunicul dîndu-şi cu palma peste obraz, atunci se cheamă, ce mai, că te faci copil mare !
Îşi **vîrî** pipa în buzunar şi se-apucă să o mîngîie pe cap. Tăbîrcă dacă văzu aşa, începu şi el să sară pe ea, drept în braţe. Ionica rîdea de-a binelea :
— Mă Tăbîrcă, tu pricepi că am luat zece ?
— Ham, ham, răspundea Tăbîrcă, prinzînd-o cu botul de mînecă.
— Să vedem ce-o să mai spună acum Rafira... zise bunicul zîmbind. Ce păcat că nu-i acasă !

27

Tuşa intră pe uşă în ziua aceea, mai tîrziu ca de obicei. Bunicii o aşteptau schimbînd surîsuri pline de înţeles. Ionica stătea cuminte la masă şi-şi făcea lecţiile. Trăgea cu coada ochiului la ei, zîmbind şi ea neobişnuit.
Tuşa îşi descheie haina, şi-o aşează în cui, aproape fără să-i vadă nici pe bunici, nici pe Ionica.
Dar cînd să intre în bucătărie, bunicul tuşi şi-j. zise :
— Rafiro, astăzi avem să-ţi dăm o veste bună !
— Adevărat ? se miră tuşa întorcîndu-se spre el.
— Ionica a luat un zece la şcoală !

Amîndoi bunicii şi Ionica o priveau încordaţi.
Tuşa se încruntă pnţin ca şi cum ar fi căutat să înţeleagă acest lucru, şi se uită la Ionica.
Ionica tăcea, surîzînd mereu.
— Ei, aşi! dădu tuşa din cap într-un tîrziu cu îndoială.
— Dacă-ţi spun, insistă bunicul. Spune, Ionico, nu-i adevărat ?
— Da, da, zîmbi larg Ionica, privind-o drept în faţă pe tuşa.
— Eşti sigură ? întrebă tuşa. Poate că-ţi închipui că ţi-a dat zece ? !
— Da' de unde, se supără bunica, i-a zis chiar învăţătoarea !
— Ce te miri ? mai zise şi bunicul. Nu învaţă toată ziua fata ?
— Şi vezi, că au ajutat-o şi copiii... urmă bunica.
Tuşa se uită la Ionica, tăcu un timp, apoi spuse încet:
— Poate că i-a pus zece numai aşa, ca să-i dea curaj !
Ionica simţi cum o îneacă lacrimile. Se repezi pe uşă în grădină.
Tăbîrcă alergă la ea la fel de bucuros ca mai înainte.
Ionica îl apucă de cap cu ciudă :
— Auzi, că mi-a pus zece numai ca să-mi dea curaj !
Tăbîrcă o privea nedumerit.
— Adică nu meritam! îi explica Ionica.
Tăbîrcă pricepu bine că era necăjită şi se apucă să o lîngă pe pantof şi pe picior.
Ionica îl prinse de bot şi se uită în ochii lui:
— Ce crezi, dar dacă mai iau un zece şi încă unul... Atunci ce-o să spună ?
Şi dintr-o dată Ionica îşi întoarse capul, fiindcă simţi că cineva o privea. Era tuşa.

Şi ca niciodată, privirea ei părea blîndă şi zîmbitoare : O întrebă ca în glumă:

— Ce-ai fugit aşa din casă ? Haide, haide, fii cuminte, am glumit!...

Ionica rămase încremenită, nevenindu-i să creadă.

28

Sosi şi ziua serbării.

Ionica se sculă cu noaptea în cap.

Ca niciodată, îi trezi şi pe bunici.

Alergă să se spele şi se repezi la şorţul proaspăt călcat de bunica, pe care şi-l îmbrăcă dintr-o răsuflare.

Apoi se aşeză să-i pieptene bunica codiţele şi i se păru că a ţinut o veşnicie... mai cu seamă că bunica îi mai atîrnă şi o fundă albă în vîrf I

În sfîrşit, fu gata, sări de pe scăunel şi începu să se învîrte fără astîmpăr prin odaie.

— Hai să-ţi dau lapte fierbinte ! îi zise bunica luînd-o de mînă şi ducînd-o la bucătărie.

Dar ţi-ai găsit să stea Ionica la un loc ! Abia gustă din lapte şi vru să plece !

— Vai, maică, se plînse bunica, astăzi parcă ai vîrcolaci l

Şi atunci intră şi tuşa pe uşă

.Ionica nici nu băgă de seamă că era îmbrăcată cu rochia •ei bună, crem, care n-o punea decît la zile mari. Avea părul ■desfăcut pe spate, tocmai şi-l împletea :

— Stai, fată ! Unde te duci ? De-abia e ora şapte ! Ionica se opri dinaintea ei şi un gînd ciudat îi trecu prin
minte : oare cum o fi tovarăşa Adina cînd îşi desface şi ea cocul bogat împletit pe ceafă ? Şi-o închipui cu tot părul negru căzîndu-i aşa pe spate...

— Mă duc pe la Marioara, să plecăm împreună, zise Ionica.

Tuşa căută în dulap pîinea acoperită într-un ştergar şi începu să o taie, liniştit, cu spatele la ea.

— Bine, bine, zise bunica, dar tot e devreme. Bea-ţi laptele !

Ionica dădu laptele pe gît fără răsuflare.

— Vai de mine, şi pîine nici-n-ai gustat! se plînse bătrîna. „La ce ţi-am mai pregătit-o cu unt ?

Ionica începu să înfulece şi pîinea, mai mult de teama tuşei.

Dar tuşa îşi luă două felii de pîine şi ieşi, fără să spună nimic.

Pe loc, Ionica lăsă pîinea cu unt pe masă :

— Bunico, mai mănînc şi la prînz !

— Eh ! dădu bunica din cap, n-ai decît să te duci! Dar Tumblă binişor să nu-ţi murdăreşti rochiţa !

Ionica îşi trăgea de zor pe ea surtucul, bucuroasă că scăpase de povara de-a mînca.

— Bine că te văd şi pe tine mai veselă, mai ca orice copil ! îi zise oftînd bunica.

Dar Ionica ajunsese în grădină, unde o întîmpină Tăbîrcă. Ionica îi făcu semn cu mîna, alergînd pe poartă.

Sînt grăbită ! Tare, tare mai sînt grăbită,. Tăbîrcă ! Curtea şcolii era plină de copii, îmbrăcaţi de sărbătoare, de mînă cu părinţii lor. Veneau mereu pe poartă. Se învîrteau cuminţi prin grădină, ca niciodată. **În** şcoală n-aveau voie să intre.

Printre toţi intrară şi Ionica şi Mărio ara, împreună cu. mama Marioarei şi cu Sanda. Ionichii îi părea bine că astăzi nu venise singură, că venise cu ele...

Îi găsiră într-un colţ pe Tică şi Iovan, care şedeau cu. spatele la ceilalţi ; cîntau încet, unul din muzicuţă, celălalt bineînţeles bătînd toba. Tică avea ciorapi trei sferturi, gri, traşi pe picior, şi pe sub şorţul alb, curat, de şcoală, îi răsăreau nişte pantaloni scurţi, albaştri, de toată frumuseţea. Se vedea că erau noi-nouţi.

— Ce faceţi aici ? îi întrebă Marioara.

— Nu vezi că repetăm ? se burzului Tică.

Dar Iovan zîmbi larg, cu bucurie:

— Staţi şi voi aici, Ionioo, cu noi!

Îi strălucea toată faţa sub cîrlionţii mici, negri şi obrajii rotunzi i se făcuseră roşii ca merele coapte.

— Ba de loc ! se supără Tică. Lăsaţi-ne singuri!

— Hai să repetăm şi noi, îi zise Marioara Ionichii, luînd-o de mînă.

îşi căutară şi ele un colţ unde să stea nestingherite.

— Aseară toată vremea mi-am spus încet poezia ! îi zise Ionica Marioarei. I-am spus-o şi lui Tăbîrcă de mai multe ori l

— Haide, spune-mi-o şi mie! o îndemnă Marioara.

Apoi îi arătă în mijlocul curţii pe Tia, cum sărea şodron

cu alţi copii, într-o rochiţă albastră care-i stătea pe ea de parc-aT fi fost de hîrtie.

Ce zgomot în toată sala ! Toţi vorbeau între ei! Marioara îi spuse ceva la ureche. Ionica nu înţelese ce şi nici n-o întrebă, Simţea că-i vîjîie capul.
Şi dintr-o dată cortina se trase şi descoperi pe scenă o masă acoperită cu pinză roşie, plină de flori.

Din culise veni directorul cu pasul lui larg şi numaidecît toată sala începu să aplaude cu o căldură şi bucurie pe care Ionica nu putea să nu le simtă şi pe care şi ea le împărtăşea cu toţi.

Directorul rămase un timp în picioare în spatele mesei, privind cu ochii lui pătrunzători peste sală şi aşteptînd să conteneascâ aplauzele.

Apoi, cînd se făcu linişte, începu să vorbească despre 7 Noiembrie. Treptat, ochii i se încălziră răsfrîngînd parcă lumină, mîinile puternice şi de obicei liniştite se întinseră către sală ca şi cum ar fi vrut să o cuprindă. Toate privirile erau îndreptate spre el, spre cuvintele simple care se prindeau de suflet.

Marioara apucă mîna Ionichii, i-o strîngea, dar Ionica nici nu băgă de seamă, ea însăşi era emoţionată.

Din culise începură să se strîngă încet în jurul directorului pionieri, tot mai mulţi, mici pe lîngă statura lui vînjoasă, dar fiecare purtînd la gît, cravatele roşii, cravatele luptei, a biruinţei şi a luptei mai departe... Directorul nu mai era singur la masă, pe scenă, dinaintea tuturor, era cu toţi copiii lui alături... Şi Ionica ar fi vrut să se ridice, să se ducă acolo, lîngă el, cu toţi,.. Simţea că trebuia asta, aşa, ca o bucurie nedesluşită...

Şi dintr-o dată un ropot de aplauzev izbucni în toată sala. Se terminase cuvîntarea. Şi sala era în picioare. Şi Ionica cu toţi copiii se ridicară în picioare şi aplaudară. Şi acoperind aplauzele, pionierii din jurul directorului începură să cînte :

„Noi pionieri ai ţării noastre scumpe Cîntăm voioşi sub steagul păcii siinte, Nimic în lume calea nu ne-o trînge, Slăvim al ţării legămînt!”

Directorul zîmbea. Zîmbea privindu-i şi la sfîrşit aplaudă şi el. Apoi coborî în sală împreună cu toţi pionierii. Şi se trase cortina

Nici n-apucară însă să se-aşeze bine fiecare la locul său, că o fetiţă apăru pe scenă, cu o coală lungă de hîrtie în mînă, anunţînd :

— Acum, Ionica Pătru, din clasa I-a B, ne va recita poezia populară „Sus la munte, la poiană !”

Ionica nu se putea dumeri dacă pe ea o chema sau nu. Nu se urni. Copiii din jurul ei o împingeau de la spate.

— Du-te pe scenă !

Abia atunci Ionica înţelese că o chemau. O chemau să spună şi ea, ce ştie ea, la serbarea asta. Ca şi cum tovarăşul director ar fi luat-o lîngă el, atunci cînd a vorbit pe scenă...

Ionica o luă la goană spre scenă. Fugi împleticit, cu o bucurie negrăită.

Avea să le spună ce purta ea mai scump, mai frumos, în adîncul inimii :

„Sus la munte, la poiană, Este-un nuc cu frunza rară, S-au strîns cucii toţi din ţară...”

Niciodată nu ştiuse că poezia asta poate să fie atît de frumoasă ! Că avea să o spună odată cu atîta suflet!...

Cînd ajunse la sfîrşit ?

Aplauzele o ameţiră.'

Se înclină, aşa cum o învăţase tovarăşa Adina.

îşi simţea obrajii arzînd şi nu-şi vedea mîinile care se zbăteau ca frunzele năucite de vînt.

Voi să coboare.

Din culise cineva îi şopti :

— Mai zi ceva ! N-auzi că strigă bis ?

Se întoarse fără să înţeleagă ! Ce voiau ? Să mai zică ? Adevărat ? Să mai zică ceva ? Ce ?

— Altă poezie ! aproape îi porunci glasul din culise.

Şi Ionica reveni în mijlocul scenei cu ochi scînteietori. Apoi dacă mai voiau, acum nu-i mai era teamă. Nu le zisese

odată pe toate cîte le ştia, tovarăşului director în cancelarie ? Stătu drept, pe scenă şi începu să zică : *„Foaie verde solz de peşte, Primăvara că-mi soseşte, Zăpada se peticeşte, Colţu la iarbă-mi iveşte...”* Cînd termină, nu mai plecă. Aştepta. Dacă voiau putea să stea acolo şi să le spună pe rînd, toate cîte le ştia.

Aplauzele nu mai conteneau. Trebui să intervină iară vocea din culise : — Coboară... !

30

La sfîrşitul serbării se întîmplă ceva deosebit :

Pe scenă apăru iar masa acoperită cu pînză roşie, acum. însă era plină de cravate roşii.

Tovarăşa instructoare se apropie de masă şi spuse tare ^

— Detaşament, în careu, adunarea !

Şi iată, copiii alergînd de peste tot şi strîngîndu-se în jurul mesei. Cei mai mulţi n-aveau cravate roşii. Ionica vru să se ducă şi ea. Dar Marioara o opri :

— Stai aici ! Noi nu mergem încă ! Stai să vezi !

— Detaşament, spuse iar tovarăşa instructoare, pentru aducerea drapelului, drepţi !

Şi cîţiva copii se desprinseră şi plecară, în timp ce ceilalţi începură să cînte :

„Noi sîntem şoimii zărilor albastre. Nu cunoaştem margini în al nostru zbor, Şi cu tăria cîntecelor noastre, Ducem raza bucuriei tuturor.”

Ionica o privi pe Marioara.

Marioara îi zîmbi cu înţeles.

Şi după ce copiii se întoarseră cu drapelul, unul porni să spună :

— Tovarăşe instructoare, detaşamentul nr. 1 cu un efectiv...

Ionica îl recunoscu dintr-o dată printre ceilalţi copii pe Pişfirică. Lîngă el era şi Zbengu. Cei doi băieţi care veniseră la ea şi o necăjiseră în seara aceea, cînd se dusese pe şinele trenului. Ce de mult i se părea că fuseseră toate astea! Aveau amîndoi bluze albe, curate, stăteau cuminţi, nu' se mişcau, şi arătau de parcă nici n-ar fi fost ei. Fişfirică n-avea nici urmă de praştie în mînă.

— Cine o cunoaşte pe Valentina ? întrebă tovarăşa instructoare.

O fetiţă ieşise înaintea celorlalte. Şi o alta, cu cravată roşie la gît, începu să spună :

— E o fetiţă bună, liniştită, cuviincioasă...

Rînd pe rînd, fiecare copil care era acolo, în grupul din faţa mesei şi n-avea cravată, era chemat înaintea tuturor, înaintea învăţătorilor şi de fiecare se spunea :

— E un copil foarte cuminte... sau...

— îl cunosc, învaţă bine, pe stradă merge frumos...

Uneori tovarăşa instructoare întreba :

— Nu supără pe tovarăşa învăţătoare ? Nu e bătăuş ? Acasă cum se poartă ?...

Şi apoi:

— Merită să-l primim în organizaţia noastră !

Ionica asculta şi nu înţelegea. Unde erau primiţi ţoţi acei copii ?

îată-l şi pe Fişfirică înaintînd printre ceilalţi. Şi Ionica îşi ţinu răsuflarea să vadă despre el ce au să spună. Mai întîi auzi că pe Fişfirică îl cheamă Matei Dumitru. Pe urmă, un pionier vorbi frumos şi de el, că învaţă bine, că e silitor...

Fişfirică ţinea nasul în pămînt.

Părea că totul avea să se termine la fel ca şi la ceilalţi.

Dar un copil răsări dintr-o dată strigînd :
— Tovarăşe instructoare, cer cuvîntul !
— Ce e ? Mihai ? întrebă tovarăşa instructoare. Spune r
— Dă cu praştia în păsărele !
— Ce aud ? se **mîîă** tovarăşa instructoare. Tu nu ştii că păsărelele sînt prietenii omului ? Ele curăţă copacii de viermi şi gîndaci ! Şi tu le omori ! Şi vrei să fii pionier !
Fişfirică se făcuse roşu ca şi cravatele care aşteptau pe masă.
— Pionierii iubesc păsările, le fac cuiburi, le dau iarna de mîncare... urmă tovarăşa instructoare, tu n-ai auzit ?
Se lăsă tăcere. Toţi se uitau la Fişfirică.
Fişfirică îl căută din ochi pe Zbengu, fără să ridice capul. Rămase nemişcat. Apoi îşi duse încet mîna la buzunarul din spate al pantalonilor, scoase de-acolo praştia, în văzul tuturor, şi o rupse.
Nimeni nu răsuflă.
Tovarăşa instructoare îi spuse încet :
— S-avem încredere în angajamentul tău ? Şi privind peste ceilalţi, spuse apăsat:
— Merită să-l primim în organizaţia noastră ?
Şi toţi copiii prinseră să se foiască, apoi spuseră : Da.
Iar Fişfirică îşi ridică şi el capul din pămînt şi se uită la tovarăşa instructoare în ochi, şi zîmbi.
Instructoarea se întoarse la masă şi spuse iarăşi tare :
— Detaşament, pentru predarea angajamentelor şi primirea cravatelor, drepţi !
Şi împreună cu toţi, într-un singur glas, din atîtea piepturi mici izbucni :
— Eu, tînăr pionier al Republicii Populare Romîne, mă angajez în faţa tovarăşilor mei...

Ionica ascultă tot angajamentul pînă la capăt, cu tot sufletul !
Aşadar, aşa se primeau pionierii! Aşa se primeau cravatele roşii I Cravatele roşii... izvorîte din luptă şi suferinţă... cravatele roşii de bucurie, de izbîndă ! îşi aminti fără să vrea de chimiraş. Chimiraşul fermecat! Şi-şi strînse mîinile una de alta.

31

Era amiază cînd Ionica ieşi de la serbare împreună cu ceilalţi copii şi cu părinţii lor.
Copiii vorbeau şi rîdeau toţi deodată, povestind despre serbare.
Ionica zîmbea cu sfială şi bucurie.
Părinţii copiilor îi dădeau mîna, îi spuneau tot felul de lucruri, că a spus poezia frumos, că le pare bine că este în clasă cu copilul lor...
Tică o trăgea de şorţ pe Marioara :
— Muzicuţa ta face toate paralele !
Şi Marioara :
— Ţi-o dau ţie !
— Cum mi-o dai ?! se miră Tică.
— Aşa ! De tot!
— Adevărat ? Adevărat ? se bucură Tică, începînd să sară printre ceilalţi.
Tovarăşa Adina era acolo printre copii, vorbea cu fiecare, se uită la Ionica zîmbind.
— Ei, cum a fost ? şi o mîngîie pe obraz.
Ionica vru să spună ceva, dar se opri : în faţa ei apăruse un bărbat voinic, cu părul negru, numai cîrlionţi şi cu o mustaţă groasă. îl trăgea de mînă Iovan, zicîndu-i :
—■ Vezi, tată, ea e Ionica I
Şi acel om puternic îi întinse zîmbind o mînă viguroasă, i-o apucă pe a ei şi i-o strînse :

— Iovan al meu de mult mi-a,vorbit de tine...
Acesta era deci cel ce construia unelte agricole, tatăl lui Iovan.
Ionica se fistici de tot, se înroşi, şi nu găsi nici un cuvînt pe care-ar fi putut să i-l spună.
Iovan bătea de zor în toba care-i stătea prinsă de gît, de parcă nu era destulă hărmălaie în jur şi aşa.
— Iaca, mă bucur că te cunosc ! zise iară tatăl lui Iovan.
Şi tocmai bine atunci răsări printre toţi şi tovarăşul director, zicîndu-le lui Tică şi lui Iovan :
— Aţi cîntat, măi, straşnic ! Şi spre Iovan : Văd eu că nu te înduri să te desparţi de tobă aşa uşor ! Şi începură toţi să rîdă şi rîdea şi Iovan.
Apoi tovarăşul director îi zise Ionichii:
— Frumos ai spus poezia ! Să ne mai spui poezii şi altă dată ! Şi părînd supărat: Dar unde e Tăbîrcă ?
Ionica se înroşi mai tare. Tovarăşa Adina răspunse pentru
ea :
O şă-l luăm cu noi în excursie...
— Aşa ! Aşa! încuviinţă directorul, trecînd mai departe la alţi copii.
Ionica porni cu toţi copiii spre poartă, rîzînd. Îi venea să rîdă aşa în neştire, să rîdă şi să se zbenguie. O cuprinse o bucurie fără margini. Trecu pe lîngă Tia şi se trezi spu- nîndu-i.
— Tia, ce frumos ai spus poezia şi tu !
— Şi tu ! Şi tu ! îi răspunse rîzînd Tia.
Şi Ionica nu se miră că-i zîmbea şi-i vorbea. I se părea firesc.
Dar în poartă, dădu cu ochii de tuşa, care o aştepta nemişcată. Uitase de ea.
Tovarăşa_A.dina îi spuse zîmbind :

V-a plăcut cum a spus
Ionica poezia ? Şi ştiţi că
acum cîteva zile a
căpătat un zece ? învaţă
bine şi a ajuns din urmă
pe toţi ceilalţi copii

!

— Apoi cu o astfel de învăţătoare.., zîmbi tuşa. Şi pe mine cred că-ncepi să mă schimbi. Şi-i întinse Ionichii pardesiul zicîndu-i : E frig ! Pune-ţi pardesiul!

Ionica îşi scoase surtucul şi îşi trase pe ea pardesiul, fără lin cuvint.

Copiii îi făceau semne cu mîna :

— La revedere, Ionico ! Ne vedem mîine la defilare I

Se împrăştiară de-a lungul străzii toţi de mînă cu părinţii lor...

Tuşa făcu cunoştinţă cu mama Marioarei, cu tatăl lui Iovan, apoi îi spuse tovarăşei Adina :

— Poate mai stăm de vorbă, din cînd în cînd... cînd ai vreme !

— Mai stăm ! îi răspunse aceasta. Se priviră în ochi strîn- gîndu-şi mîinile.

Apoi tuşa luă de mînă pe Ionica şi porniră amîndouă spre casă.

Ionica se desprinse greu din poarta şcolii.

Cele din urmă frunze ale copacilor, rare, se lăsau pe drum, de pe ramurile dezgolite. Cerul strălucea deasupra, ca niciodată.

Ionichii îi fu iarăşi dintr-o dată atît de dor de mama ei încît simţi lacrimile urcîndu-i-se în gît. Făcea o sforţare să le ascundă.

O mînă i se aşează uşor pe umăr.

Ionica se întoarse speriată. Şi întîlni privirea tuşei, blîndă, părintească. Îi zîmbea :

— Hai mai repede ! Că bătrînii abia aşteaptă să venim şi să le povestim şi lor cum a fost! Un glas aproape vesel pe care nu i-l mai cunoscuse.

în portiţa de lemn, unul lîngă altul, bunicii cercetau cu ochii lor bătrîni lungul străzii. Şi la picioarele lor, cuminte, aştepta Tăbîrcă.

Ionica îşi afundă ochii sus, departe, peste case şi copaci. Amiaza asta, de toamnă tîrzie, era atît de minunat de fru-
jnoasă, de necrezut

Redactor responsabil : Ion Hobana Tehnoredactor : Ileana Ceausu
Dat la cules 15.10.mt. Bun de tipar 20.12.1961. Apărut 1962. Comanda nr. 4902. Tiraj 15.140. Hîrtie semivelină de 80 g/m². 6IX86//6, Coli editoriale 6. Coli de tipar 7,5. A. 0984. C. Z. pentru bibliotecile C1
8 (R).

Tiparul executat sub corn. nr. 11.738 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Bucureşti — R.P.R

Lei 4.10